

Carstenius

Swanesång

Ded. var. B

CANTIO CYGNEA

Domini nostri JESU CHRISTI,

Thet år:

Wärs Herres Jesu Christi Swane-Sång /

Eller:

Gudeliga Betrachtelser öfwer
the Siwo Hierteliga Ord/hwilkas Her-
ren JEsus talat hade på for-
sens Tråå /

Allom bootferdigom Syndarom / bedröfs-
wadom Ankiom / Fader- och Moderlösom Bar-
nom/jemwål allom rätt sinnigom Christnom /
til lärdom / tröst / och nytta / skrifwen / och
vnder Trycket gifwen

Merkha Andro - af Drott Margnera.

M. HEINRICO CARSTENIO,

Sen Past. i Borgå Nyland. *Andro*

Staf Lääs migh / och pröfwa migh. *Staf*

Stockholm /

Tryckt hoos Henrich Kenser.

år 1656.

Kensers

CANTIO CTONE

Domini nostri Jesu Christi

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Wäre Petrus Zeile 20

Then

Högh-Edla Wälborna Frw/

Frw Cristina

Horn/

Frisherrinna til Kempelå/ Frw

til Runogård och Hummelsund/ &c.

Wino Högh-gunstige Frw

Önskar Jagh Nåde/ Fridh och wälsignelse af HErr-
ranom Gudi/ genom Jesum Christum:

Dle Wälborne Frw/ Högh-Gunsti-
ge Frw/ Wij läse i then andra Bo-
kenne Mose i thet 35. cap. at / sedan
Tabernaklet / effter Gudz thenis Högstes
förord- och afriktning / war försärdigat och
tilredz giordt / hade Gudz Mannen Mose
tilhopa kallat Israels Allmoga / och them
befalat och förehällit / at gifwa HErranom
Hesoffer / altså / at hwar ock en skulle fram-
bära Hesoffer HErranom af ett frigt hierta/
somlige thet / som mycket kosteligt woro / såso
guld / silff / edlesteenar / silke / skarlatan och

sljkt meer; Somlige ringare/ såsom/ Kope
par / Zachyskin / Furoträå; Somlige als
draringast/ såsom Getahår: Med hwad
meera Texten ther samastådes uthtrycker:
Och berömmar Mose Israels Barn/ at the
icke allenest medh hõrsamheet uti gott För-
stånd / hafwa optagit thenna hans råd
och besalning/ utan ock hierteliga gärna och
wållwillieliga gifwit til HErrans Taber-
nakel/ hwar efftet sitt ämpne / råd och lå-
genheet / thet som begärades / at göras skul-
le; The Gull/ som Gull/ the furo/ som furo-
träå/ the meera/ som mindre/ hade: Enkan-
nerliga / gifwer then helge Ande / några
fromma och förståndiga Judeska Qwin-
nor/ ett beshynerligt Lofford/ i thet / at hwad
the medh sina händer hafwa utharbetat och
swirkat / thet hafwa the frijwillieliga fram-
burit / och til Tabernaklets prydnung och he-
der gifwit.

En herligh Historia är denna / at både
sielfwa Försten Mose / såwål som hans vn-
dersåter / Israeliterna / hafwa en sådan tro-
gen

gen försorgh hafst om HERRANS Taberna-
kel / at intet något skulle hoos them tilbaka
stå / thet medh thet kunde beprydas och wid
macht hållas.

1. Os til ett merckeligt Exempel / at öfwer-
heten / träder vti Mose footspår / och haswer
ett flitigt vpsående med Gud; HRS / at thet
må hielpas och widh macht hållas ; Styr-
ker / förmanar / ja / håller hand thet öfwer /
at the sköna Kyrkior i Landet sinnas byg-
da / måga vnderstödiat / och widh theras
prydnat och goda skick hållas : 2. Utteck
Vnderfåterna / bewiisa Öfwerhetennes /
hørsamheet och lydna / och af ett gott / frijt
och wälwilligt Hierta / hielpe til Kyrkior /
hwar effter sin förmågo / utan knorr / utan
murr / thet är Gudi ett behagligt wärck.

O hwad för herligt beröm är thetta :
Altså bår Israels Barn fram
frjwillioge / både Män oc Quin-
nor / til allahanda Wärc / som
HERREN budit hade genö Mose /

at göras skulle. O huru riskeligen wil
Herren igen belöna them / som om hans
Hws och theß nödtorfft hafwa sigh wår-
da låtit.

Men / hwar finne wij nu / synnerligen
i themma Landz-orten / sådan wälwilliog-
heet / som hoos Judarna funnen wardt ?
O flagan året wård / at frjfkostigheet på
Kyrkior / synes wara af wårt Land lopit!
Then gemeene Man wil icke gifwa något
til Gudz Hws af ett gott / wälwilliigt och
frjft Hierta / utan skal något skee / så moste
thet skee / medh trwgh / medh hoot / medh
twång / är icke thetta en stoor skam ? Skal
på Kyrkior / Predikostool / Altare / Orgor /
ic. kostas / O så moste thet afgå medh knor-
rande och murrande!

Hwar är då wår frjfkostigheet ? Hwar
gifwer man då af ett wälwilliigt och gladt
Hierta ? Ach ! Om Gudz Mannen Mose
nu lesde / hwad wordo han fuller om wår
halsstyffheet / otacksamheet och nißkheet
sånandes ?

Wåra Förfäder hafwa medh stoor om-
sorgh och omkostnat upbygd Kyrkior / och
them / osz til godo effterlempnat ; Men wår
wederstråfwigheet / skörlöshheet / oachtsam-
heet och girigheet slår them neder igen.
Hwad beröm är osz thetta ? Dett slätt /
mächta slätt beröm !

Fast anorlunda hafwa sigh Israels barn
förhållit / hwilka godwillieliga / vthan nå-
gor genstråfwigheet / hafwa gifwit til H Er-
rans Tabernakel / thet som aff them eskades
och begärades. Och en sådan godwillig-
heet och tacksamt Hierta fordrar Gudh aff
osz / emot sitt helga Hws. En / såsom en
owilliogh gåfwa är enom årligom Manne /
såsom stenigt Brödh : Alltså är Gudh icke
tient med en twungen gåfwa ; Såsom then
helge Apostelen Paulus / 2. Cor. 9. säger :
Then som sparliga såår / han skal ock spar-
liga upståå : Och then som såår i wålsig-
nelse / han skal ock upståå i wålsignelse.
Hwar ock en / som han sielfswil / icke medh
olust eller aff twång : En / en gladan gifwa :

reelskar Gudh. Så lærer oss ock Syrach/
c. 35. Giff Gudi sina åhro medh gladh
ögon / och tin förstling vthan all brist.
Hwad tu gifwer thet giff gärna / och helga
tina tinend glader. Giff them Högsta eff-
ter som han tigh gifwit hafwer / och hwad
tin hand förmår / thet giff medh glad ögon:
En HErren som wedergällaren är / skal lö-
na tigh thet siwfalt. Förminsta icke tina
gåfwo / thet är icke tacknemligt : Söök icke
fördeel så tu offra skal / En HErren är en
hempnare / och för honom gäller intet an-
seende til personen.

Och ändogh störste deelen i wårt Land/
finnes så emot Kyrkior som Ministerium
myckit hårda / skamlöse / otacksamme / sielfz-
wåldige / tvåre och kaldsinnuge ; Så fin-
nes dock / Gudi Lof / theremot monge from-
me / godh-hiertige / rätt sinnige / redelige och
oprichtige Meniskior / som / af then deel /
Gudh them gifwit hafwer / gärna aff ett
gladt och wälwilligt Hierta hielpa Kyr-
kior / och boota theras feel / såsom ock låta sig
om

om then sköna Gudztiensten högelingen
wärda: Ibland hwilka E. N.^{de} räknas bör
och moſte.

En / alt ifrå then tiden / E. N.^{de} hjit til
wår Försambling Borgå / monde anlenda /
hafwer hon ick alleneſt för ſin Perſon / med
ſitt Hoff och Hws. Folck / hierteliga gärna
beſökt H. Errans Tempel (oachtat at E. N.
ſigh medh en Hoff. Predikant hemma före
ſeedt hafwer) och then vppenbara och all
menna Gudztiensten / medh rättſinnigh
Gudeligheet biſwånat / medh flit merkt til
predikan / och medh ſitt alſwarsam. Chriſte
liga Exempel mongen enſallugan / til flit
Gudeligt wärck beweeft och reetat : Utan
ock / ſin Chriſtendom ſå myckit meera til at
betnga / och Chriſteliga troo / genom goda
gärningar at bewiſſa / hafwer E. N.^{de} wår
förſalna Kyrckio / uti monga ſtycker til hielp
och vndsättning kommit ; Och thet aff ett
frjtt / gladt och godwilligt Hierta.

Godwillieligen hafwer E. N.^{de} föråhrat
thenna Församblingenne en ſkön och wäl

liudande Kläcka: Godwillieligen/holpit en
Summa Penningar til Orgelwårcket:
Godwillieligen beprydt Altaret med Silf/
Silke och Sammet: Godwillieligen låtit
opsättia en artigh Livsecrona i Kyrckian:
Och weet iagh förwisso / at hwad til Kyr-
kians bygg-och prydning framdeeles må
kunna behöfwas / E. N.^{de} medh sitt trogna
bistånd och wälwilliga hielp sigh aldrigh
vndandragandes warder. I lijka motto
hafwer E. N.^{de} elskat/åhrat och respecterat
Ministerium här sammestedes / theß deel
af godwilligt Hierta tackfamligen gifwit/
och sina hand ifrå thy / och them fattigom/
aldrigh dragit. Är icke thetta/åhra/heder/
tack / och beröm wård?

Besynnerligen hafwer E. N.^{de} migh och
them Minom mycket gott bewijst: Hafwer
migh/såsom then ringaste Tienaren i Or-
det / åhrat och elskat / min Embetz arbete
uti Kyrckian gärna biwohnat och sigh be-
haga låtit: Mina enfalliga Studier, medh
några nyttiga Böcker försörgdt / och mitt
fatti

fattiga Hws then wålgerning betedt / at
then så / som E. N.^{de} meriterad hafwer /
icke aff migh eller minom tilböriligen beprj-
sas / myckit mindre / medh sielfwa wårcket /
wedergållas kan ; Utan H Erren i Himme-
len / som alt förmår / wille E. N.^{de} thetta
rikteligen igen belöna / och på then ytterste
dagen medh lifszens Krona bekröna.

Thenna Christeliga Betrachtelsen öf-
wer the sijn H Errens Jesu Christis idsta
Ord på Korset / låter iagh nu af Trycket ut-
gå / och thesamme vnder E.^{ro} N.^{des} namn
publicera , deels / at iagh weet / thet E.^r N.^o
til thenna orden och theas eensaldiga Be-
trachtelse / hafwer en synnerligh lust / wål be-
swogen willie / gott behagh ock gunstigh be-
någenheet / för then hälsosamma Lärdom
och rätta tröst / the med sigh hafwa ; Deels /
at iagh mitt tacksamma Hierta / för alla
E.^{ro} N.^{des} högh-prjssliga wålgerningar / så
emot Gud ; som mitt fattiga Hws / wil
här medh optäckt hafwa ; Odmiukeligen
bidiandes / E.^r N.^o behagade thetta mitt
ringa

ringa och enfalliga arbete / medh nåder
hos sigh förmerckia / och för mins H Erres
Jesu skull / hwilkes saak och taal / här vti
förehaffdes / thet elska / och emot alla
Momos , som themma min Enfaldigheet
kunde lasta / förachta / förtala / migh för-
swara och til thet bästa vthtynda ; såsom ock
migh och them minom en gunstigh Frv
förblifwa.

H Erren Zebaoth / som Eder giordt
hafwer / ware Eder Man / Esa. 54. Han
swari medh Eder / Gen. 48. Och beware e-
der / såsom en ögnasteen / och beskärme eder
vnder sina wingars skugga / Ps. 17. H Er-
ren höre edor Bön / och förnimme Edart
vopande och tjiige icke öfwer edre tårar /
Ps. 39. H Erren tröste Eder medh sine
hielp / then frimodige Anden vppehålle
Eder / och låte Eder höra glädie och frögd /
at the förtrossade Been måga åter frögda
sigh / Ps. 51. Han vthrätte eder saak och skaf-
se Eder rätt / han føre eder vti Livset / så /
at I kunna see edor lust på hans nådh /
Mich.

Mich. 7. Herren gifwe eder ett gladt hjer-
ta/ Syr. 50. Alt/ hwad I hafwen most låtit
fara medh sorgh och grååt/ thet gifwe eder
Gudh igen medh glädie och frögd/ Bar. 4.
och låte Eder medh allom vthwaldom få
åtniuta then ewiga herligheten i Gud; Kij-
ke/ Amen. Borgå/ d. 29. Martij. 1656.

Er N.^{des}

wälwilligste Tienare

Heinricus Carstenius
Past. ibid.

Viro Reverentiâ ac claritate conspicuo,

Dn. MAGISTRO HENRICO
CARSTNEIO, Ecclesiæ, quæ Deo in
Borgo colligitur, Pastori Dignissimo, opus
eximium septem verborum Christi in cru-
ce pendentis, publicanti,

Prospera quæq; precor tibi nunc clarissime amice
Gratulor atq; tibi, scriptis & gratulor æquis,
En quæ opera edideras, sunt digna ut condecorentur!
Sed laudes dignas si laudibus addere possem.
Talia quæ præbes his scriptis Mysta perite,
Egregium monstrant iter hæc vitamq; salutis.
Hæcce vehunt nos & ducunt ad culmina cæli.
Bis tria sunt tibi Sex, Septem si junxeris unum:
Qui numerus sat perfectus, ut vult Deus ipse.
Plaudite Thespiades Musæ; Iam candido amico,
Et Deus atq; Magistratus tibi præmia largæ
Assiduis tribuent Studijs condigna peractis.
Quid restat? voveo volvatur parta perenni
Gloria successu; Tibi prospera det Deus oro.

Ita gratulari voluit

L. M. q;

Johannes A. Stræthovius
Smol-Svecus & Phil. Cand.

Christiadum cœtum magno subvertere tentat
Turbine Sævitia, furiosa papistica turma.
Dicere quis potis est, animo vel cernere quantum
Pondus habet pietas; & premia quanta dabuntur.
Entheus hic clarus sed quis? Carstenius, Adstat
Pectore cordato, sic pro pietate tuendâ:
Perge age, fecundâ quâ polles arte Magister
Pascere Christiadum divino numine cœtum.

Reverendo Pastori & fautori
plurimum colendo, animi-
tus gratulabar

Daniel Rosander.
Smolandus.

Cantio, Carsteni Christicola, Cygnea Christi
Confert Cordatis, Cœlestia Culmina
(Cunctis,
Constans Cum Christo, Constabit Cruce
Colenda,
Garmina Concludam, Crucem Christi Cu-
piamus.

Debiti honoris & officij
ergò
hæcce pauca, festinanti
Crena relinquebat
Magnus B. Kiexelius.

I. N. D. N. J. C.

Thet Första Ordet :

Fader / förlat them thet / ty the
weta icke hwad the göra.

Wår HERRA JESUS CHRISTUS liden
en outhärligh Sweda / Pijn och
Wärck / han henger här på Korset / hans
helga händer och Fötter äro genomborade /
hans herliga Kropp är såspent och uth-
rect / at man alle hans Been fast rekna
kan : Ther til medh / moste han höra sina
Sienders hädeliga Ord / och stoor försmä-
delse / blifwer grusweligen bespottat / skam-
ligen begabbat och uthskämd : Likwäl / hö-
rer man af then fromma käre HERRENS
Mun icke ett ondt eller otoligt Ord / ty / då
han blef bannat / bannade han intet igen /
och när han leed / hotades han intet / 1. Pet. 2.
Vthan war såsom ett Lamb thet til slach-
ning leedes / och såsom ett fåår / thet stilla till-

ger för sinom klippare / Esa. 53. wender sigh
fast heller medh en sonligh och innerligh
Bön til sin käre Himmelske Fader / han
wille doch förlåta hans Dwemers stoor
feel / brister och oförstånd / och säger : Fader
förlåt them thet ; Kallar så / medh thenna
Orden / icke sina Moder Mariam / hwilken
tå vnder Korset stodh / vthan then leswande
Allmechtige Guden / som är och blifwer e
wigherliga / som är en Frälsare och Nödhiel
pare / som gör Tegn och Under / både i Him
melen och på Jordenne / Dan. 6.

Thenna stoore / starcke Herren kallar
Jesus Fader. Lijka som Barnen / tå the
anten begära något af sina lekamliga För
äldrar / eller hafwa något them at klaga /
säna / käre Fader giff / hielp / gör thet eller
thet / ther medh beweka the sina Föräldrars
Hierta / och så thet / the bidia om : Alltså gör
ock Herren Jesus Christus : Han är här
lijka som nedsänckt vthien diwv Dyp / ther
ingen botn vthi är / Pl. 69. Han är vthgutin
säsom Watn / all hans Been hafwa skildz
åt /

åt/hans Hierta i hans Lijff/ war såsom ett
smelt Wax/ Ps. 22. Vthi thenna sma nödh/
ropar han til sin Fader / och är ther fullwif
oppå / at han ther medh kan röra hans Fa-
der-kärliga Hierta:

En/ Så offta Herren Jesus hafwer
haft något synnerligit före vthi sina Böner
och tackfänelse til Gudh/ så hafwer han helst
brukat thetta Ordet Fader.

När han kämpade medh Gudz wre-
de/ Hellsweetes ångest och heela Werldzens
synder / i Ortegården / ther öfwer han ock
swettades Blodh/ så hade han åthskillelige
reesor bidit och sagdt: Fader/ Fader/ är thet
mögeligit/ så gånge thenna Kalck ifrån migh/
Matth. 26.

När the 70. Lärjungar komo och för-
kunnade honom / huru Folcket hade medh
lust anamat thet helga Ewangelium/ och
Dieflarna/ vthi hans namn/ woro them
vnderdånige/ frögdar han sigh hierteligen
ther vtöfwer/ tackar then barmhertige Gu-
den / som hade gifwit sino dunder Krafft/

Pl. 68. och säger: Jagh prijsar tigh Fader/
Himmelens och Jordennes Herre / at tu
hafwer thet oppenbar at för the såkunnoga/
ja/ Fader/ så hafwer swarit behageligt för
tigh/ Luc. 10.

När han opwäckte Lazarum ifrå the
döda/ sade han: Fader/ Jagh tackar tigh/
at tu hafwer hört migh/ Joh. 11. Och i si-
na herliga Bön hoos samme Ewangelist/
Cap. 17. Då han beder för alla Christtrog-
na/ kallar han Gudh/ sin Fader/ rättwisse
Fader/ helge Fader. Och när han skulle
skillias ifrå themta Werlden/ befalte han
sin Anda Gudh i händer/ säyandes: Fa-
der/ i dina händer befaller iagh min Anda.
Alltså gör han ock här / Fader/ förslåt them
thet.

U S U S.

Thetta lär ock/ Skäre Christen Men-
niskia/ af tinom Herre och Mestare Jesu
Christo / hwilken är en rätt Mestare vthi
then edla Böne-konsten / och brukar thetta
ordet/ Fader/ såsom til ett Mestarestycke;
Efter

Effter han wälweet / at han ther medh fins
käre Faders Hierta röra och beweeka kan.
Alltså gör ock tu: Så offta tu äst sinnat
tilbidia och åkalla Gudh / bruka ock thetta
orda / sättet / kalla honom tin Fader / så som
han ock är / och wil wara tin trogne Fader /
och weet / at thet honö myckit wäl behagar.

Om Kenser Augusto läås man / at när
han aff Messala är blifwen kallat pater pa-
triæ, Fäderneslandens Fader / skal han
hafwa hierteligen gråtit och sagt / at han / i
alle sine Lifs dagar af ingen åhre titel hade
större hugnat förnummit och haft / än aff
thenna: O huru myckit meera skal thet be-
haga them Himmelska Kensarenom / när
wij fattige Barn tråde fram / och vthi all
wår åliggiande nödh och motgång / kalle
honom alles wår hiertans käre Fader / sän-
jandes med Propheten / Esa. 64. Tu / H Er-
re / äst wår Fader / och wår Förlossare / aff
ålder är thet titt Namn.

Lüufigare Namn är en på Jordenne /
än Faders och Moders Namn: O! hur

rukän en ärligh Fader så thet af sitt Hjer-
ta/ at han sitt Barn/ icke gärna hielpa skul-
le? Ingen lindrigare låtedom kan wara ett
Barn / vthi thes sweda och siukdom / än
Fadrens hand och Modrens sköote? Af-
wen en sådan faderligh troheet / godheet och
barmhertigheet / bewiisar oss / then Him-
melska Fadren / vthi all wår bedröfwelse / es-
ländheet och wända / såsom Herren Gudh
sielff talar / Esa. 49. Monen Swinna fun-
na förgåta sitt Barn / så at hon icke förbar-
mar sigh öfwer sins Lijfs son: Och om hon
än förgåten / så will iagh doch icke förgåta
tigh: Sij / vppå händerna hafwer iagh
opteknat tigh. Och åter: J som i Lijfwe
bårens och i qwede ligger: Jagh skal bära
eder in til åldren / och in til thes i gråå war-
den / Jagh skal görat / Jagh skal vpllysta och
bära och hielpa / Esa. 46. Item: Fruchta
tigh intet / iagh är medh tigh / wijs icke aff/
ty / iagh är tin Gudh / iagh styrcker tigh /
iagh hielper tigh ock / iagh håller tigh widh
macht genom mina rättferdigheets högra
hand / säger Herren / Esa. 41. Swad

Hwad kan en Fader mera lofwa och
tilsåna sitt Barn? Hwar tage wij en Fa-
der/ som förmår thetta på sitt Barn göra?
Men/ wår ewige fåre Fader/ han kan och
wil görat! Ty/ han är sine Barn alranär-
mest/ HErren är när allom them som åkäl-
la honom/ allom them/ som medh alfwar
åkalla honom: Han gör hwad the Guds-
fruchtige begära/ han hörer theas roop
och hielper them/ Ps. 145. HErren är när
them som ett förbråkat Hierta hafwa/ och
hielper them/ som ett bedröfwat Modh haf-
wa/ Ps. 34. Han är ock en Allmechtigh
HErre/ som sina fåre Barn/ kan och för-
mår hielpa: Han kan göra i Himmelen
och på Jordenne/ hwad han wil/ Ps. 115.
Hans högra hand kan all ting förwandla/
Ps. 77. För honom är ingen ting omögelig/
Luc. 1. Han weet hielpa the Gudfruchtiga
vthu frestelsen/ 2. Pet. 2.

Hwem hafwer holpit Loth ifrå Eld och
Swaßwel/ i Sodom och Gomorrhæ?
Hoo hafwer förlossat Joseph vthu Fängel

set/ Israels Barn ifrå then swåra tråldo-
men / vthi Egypten / Zona vthu Hwalfi-
skens bwf / Lazarum ifrå the döda / Ingen
annan / vthan HERren Gudh wår käre
Himmelske Fader / then ther medh all ähro
säna kan: Jagh är Gudh Allmechtigh /
Gen. 17. Skulle min hand wara förkortat /
så at hon icke mera hielpa kan / Num. 11. ach
ney! ach ney!

Thersöre / är nu Gudh wår Fader /
som han wisseligen är / så wil han ock fa-
derligen medh oss meena / både i Lijff och
Dödh / och oss alla faderlige wälgerningar
bewijsa / både til Lijff och Siäl. Audis
Magistrum orantem, disce orare; ad
hoc enim oravit, ut doceret orare, Thet
är: Hör Nestaren Jesum Christum / huru
han beder / lär ock tu så bidia: Til then en-
de badh han / at han skulle låra tigh och
migh bidia / August. in Ps. 56. Ach! så lät-
thetta wara tin tröst:

Medan tu min Gudh och Fader är /
Lijn Barn måste tu hafwa kär /

Uff Faderligh godheet:
Min HErre och min Fader får /
Tin hielp låt altitidh wara migh när.

Och åter: Wij bidie tigh / O HErre får /
Tu som wår rätte Fader är /
Gör medh' of effter tin miskund /
Bewara of i alla stund.

För thet andra märckie wij medh flit:
Hwad Christus här beder: Fader säger
han/ förlåt them thet: Såsom wille han
säna: Och min aldrakäreste hiertans Fa-
der / tu hafwer iwo satt migh til en Medlare
och Fördagtingare emellan tig/ och thet ar-
ma Menniskio-könet at iagh igenom min
bittra Pijna och Dödh thet återlösa skulle;
Så betänck thenna min stora Sweda/ och
see doch på min Kropp / huru ålendigt och
ynkeligt han slagen är: Låt förthen skul/
O käre Fader/ thenna min Pijna och Död/
wara en fullkomligh betalning för heela
Werldemes synder/ tagh the arma ålenda
Menniskior / för mina skul / til nåder igen:
Förlåt/ förlåt/ O käreste Fader / hwad the
emot tigh brutit hafwa. Tu hafwer iwo
sagdt til migh:

Nu

Nu är tidh til förbarma /
Jaar nedh vthi thet Syndaland /
Och löds the Fångar arma /
Uf theras synd och stora nödh /
Frels them ifrån then ewiga dödh /
Och låt them medh tigh leswa.

Ach sij! min Gudh / tin willia gör iagh gär-
na / Pl. 40. Här medh är iagh nu til wårka;
Låt themma mödan / som iagh hafwer i the-
ras syndom / och thetta arbetet / som migh
giordt är i theras misgerningom / Esa. 43.
tigh behaga / och war them nådeligh. Ach!
Tu hafwer iu altidh hördt migh / såsom
tin käre Son / så låt ock themma min Bön
wara tigh tacknemligh och hör migh.

U S U S.

Sij / min käre Christen / huru troliga /
huru slitigt / huru alskarligt / wår öfwerste
Prest Jesus Christus beder för thet arma
fördömda Mennecko-slechtet. Strax
effter syndafallet hafwer han i Paradijs /
icke allenest bedit för oss / vthan ock något
litet för sin ändalycht / i sina herliga Bön /
som han gjorde här på jordenne / beder han
och

och säger / Ioh. 17. Jagh beder icke allenast
för them / O min käre Fader / som tu migh
giffwit hafwer / vthan ock för them / som ge-
nom theras Ord skulla troo på migh: Och
nu til öfwerflödh / ther han hänger på Kor-
set / beder han för oss arma syndare / medh
starckt roop och heeta tårar / at Gudh Fa-
der wille wara oss nådeligh / wille förlåta
oss / thet wij hafwe honom medh våra syn-
der emot brutit och förtörnät.

Tänck / min godh Christen / på thenna
tins Herres Jesu Christi Bön dagliga /
besynnerligen / så offta tu låås then s. Bön-
nen i ditt käre Fader wår / och sägh: Ach!
min käre Himmelske Fader / kom i hogh / at
tin aldrakäreste Son / hafwer på Korset be-
dit för migh / at iagh therigenom skulle haf-
wa mina synders förlåtelse; O min Gudh /
låt thenna hans trogna Bön komma mig
syndare til froma / war migh nådeligh och
förlåt migh mina Synder:

O högste Gudh och Fader bliidh /
Hafwer iagh brutit tigh emot /

Förlåt migh thet/ O Fader godh.
En hwar finnes/ O Gudh/ then Man/
Som frit från Synd sigh säna kan?
Min synd bekänner iagh för tigh/
Gack icke til rätta medh migh.
Min synd bekänner iagh för tigh/
Tu weest/ at thet wist ångrar migh/
See til min Suck/ en til min skuld/
Barmhertige Gudh och Fader huld.

Om tu medh sådan trösteligh tilförsicht
flyr til Gudh/ och beder/ så åro tigh i all
sanning för Christi skul/tina synder förlätta.

Och hwij icke? Hafwer doch wår käre
Jesus/ medh sin Bön/ thet vthråttat/ at
han är worden bönhördt/ såsom skrifwit
står/Eb.5. Christus hafwer i sina köddagar
offrat Bön och åkallan/ medh starckt roop
och tårar til honom/ som honom frålsa kunde
ifrå döden/ oc wardt bönhördt/ thet för
at han höldt Gudh i wyrdning. Ach!
frögda tigh här öfwer/ tu frome Christen:
Ur tins Herres Jesu förbön hördt/ som
then i sanning hördt är/ O så hafwer tu jw
swisserliga syndernas förlåtelse/ och en nå-
digh

digh Gudh i Himmelen. Wisläse/Exod.
32. cap. om Mose / at när Israels Barn
hade giordt sigh Afgudar / och emoot ho-
nom / at han them therföre högeligen straf-
fede / knorrat / tå ödmjukade sigh Gudh
Namnen Mose / för HErranom Gudi /
badh aff alt Hierta / för thet syndiga Folck-
ket / och sade : Ach HErrre / Hwij wil tin-
wrede förgrymma sigh öfwer titt Folck /
thet tu medh stora macht och weldiga hand
vthu Egyptiland fördt hafwer ? Wende-
tigh isrå tine wredes grymheet och war nå-
deligh öfwer tins Folcks ondsko.

Så gör ock then Himmelska Mose JE-
sus Christus / hwilken lägger en ödmjuk
Supplication och förbön nedh / icke allenast
för them / som honom Törnekrönte / Hwd-
flengde / bespottade och Korsfeste ; Utan
ock för alla alla syndare i heela Werldenne /
at Gudh wille wenda sina grymheet och
wrede isrå them / och åter wenda sitt milda
och bljuda Ansichte til them / wara them
nådeligh / och gifwa them fridh.

När then försträckelige Gudh / vth-
gööt sina wrede öfwer Israeliterna / och
hade vthi sina grymhheet / alredo förgjordt
Siortontusend och siwhundrade / förvthan
them / som förgingos vthi Korahs vproor /
tå tager Aaron / efter Mosiss befallning / rök-
pannan / låter ther in Eld af Altaret / kastar
rökvärfet ther vppå / löper igenom meenig-
heetena / försonar ther medh Folcket / och
står sedan emellan the lefwande och döda /
och sij / tå wende plågan igen / och Folcket
bleff frälst / Num. 16. Alltså / när Gudz wre-
de begynte brinna öfwer oss arma syndare /
tå trädde then rätta öfwerste Presten Je-
sus Christus fram / offrade sina Leppars
rökvärf / och försonade oss ther medh / ty /
moste Gudz wrede stilla sigh / och hans
grymhheet hafwa en enda.

Wij läse / 2. Sam. 24. huru Konung
David hade låtit räkna sitt Folck / som
Swerd vthdraga funde i Israel och Ju-
da / och ther medh så högeligen förtörnät
Gudh / at han moste mista siwtijotusend
Mån /

Mån / tå ödmjukar sigh Konungen för
HERRanom / bekänner sin förmåtenheet
och synd / at han här vthimman orätt giordt
hade / och beder så för Folcket / at Gudh i
Himmelen wille skona them / ty han / och
icke the / hade giordt themma misgerningen /
som han sielss bekänner: Jagh haswer / sä-
ger han / giordt themma misgerningen /
hwad haswa themma Gååren giordt ?

Så gör ock then Himelska David / wår
kåre HERRE JESUS / at / ändogh han ingen
synd giordt hade / och intet sweck war sumit
i hans Mun / 1. Pet. 2. Lijkwål tager han
icke allenast alla wåra synder vppå sigh / och
plichtar för them / lijka som han them sielss
giordt hade / Vthan ock nu här på Korset /
beder för oss sma fattiga Gåår / at Gudh
wårdigas oss / wåra stora synder och gros-
wa misgärningar / nådeligen förlåta.

Ach! themma wårs HERRES JESU Chri-
sti öfwerste Prests / och Konungs Böön /
år meera wård än Himmel och Jord / än
Guld och Silff / än Pärlor och Adlastes-
nar.

nar. O! säll och saligh är then Meniskia/
hvilken thenna helga Skatten / medh och
genom trona / församlar / hoo wil eller
kan vthsäna / hwad nytta han här af haf-
wa kan?

Sij! Hwad för ett krafftigt försonings
Offer / hafwer thenna dyrbara förbönen
warit? Huru snart är Gudz wrede för-
gången / och hans nåde framkommen. Är
icke then arge Köswaren och Mördaren /
på Korset / här igenom omwendt worden?
Ut han vthi sin seneste eller ytterste Ande-
drächt / hafwer wendt sigh til Heran och
sagdt: Herre Jesu / tänck på migh satti-
ge Syndare / när tu kommer i titt Rijke?
Luc. 23. Igenom thenna krafftiga Bönen /
är Höfwidz Mannen / och the andre som
stodo vnder Christi Kors / omwendna bles-
na / såsom han thet bekänner: Sannerliga
war thenna Mannen Gudz Son! Mar. 15.
Then helge Apostelen Paulus gjorde en
skön Predikan / på Pingesdagen / om Je-
su af Nazareth / om hans Pijno / Död och
Opst.

opståndelse ifrå the döda / och vthförde thet
så märckeligē genom Skriffterna / at therige-
nom wordo omwende trytusende Siälur /
Act. 2. Thenne nådh oc walgerning (Gudi
swari loff) wedersars tig och mig än idagh.
Ty / elskar tu Jesum / och håller hans ord /
wisserligh är thet tigh til en sådana nytta / at
hans Fader elskar tig / och han med sinō Fa-
der och them H. Andra / wil komā til tig / och
göra sina boming i tig / Ioh. 14. Beder tu om
tina synders förlåtelse / således : O H Erre
min Gud / syndat hafwer iag emot tig / thet
bekenner iagh / och är icke swärdig / at tu må
bönhöra mig / myckit mindre förlåta migh
mina synd : Men / kom ihog tins käre Sons
Bön / ther med han för mig / och alla Men-
nistior / på Korset / bidit hafwer / Fader / för-
låt them : Thenna trogna bönen bär iagh
fram för tig / o Gud / och beder trösteliga / at
tu wille låta komā henne migh til godo ; Be-
der tu så / wisserligen warder tu thet vthråts-
tandes / at H Erren förlåter tigh alla tina
synder / och heelar tigh alla tina brister / och

B

fröner

kröner tigh med nådh och barmhertigheet/
Ps. 103. Förbånar tigh / förstrecker tig Gudz
Brede / gör Helwetet och döden tig ångest/
frachta icke / En / thenna tin HÆres JESU
Bön / ophåfwer och til intet gör all wrede/
förbannelse / helwetes och dödzens ångest/
och tillsäger tig Gudz nådh / syndernas för-
låtetse / lif oc ena ewiga saligheet / En / Gud
haffuer icke satt oss til wrede / vthan at för-
wår swa saligheet / genom wår HÆra JESU
sum Christum / then för oss död är: På thet/
ehwad wij wåke eller sofwe / skulle wij lefwa
sampt medh honom / 1. Theff. 5. Mon tå icke
thet wara en mächtig / en krafftig Bön? År
nu Christus JESUS bönhörder af sinom färe
Fader / tå han bad för tigh och migh / me-
dan han hängde på Korssens Trää / war
förachtat / och höltz för then aldran wör-
deligaste / Esa. 53. Huru myckit meer skal
hans bön nu gälla / ther han sitter på Gudz
högra hand / vthi lifa åhra och herligheet /
medh sinom färe Fader / och manar gott för
oss / Rom. 8.

Trösta

Trösta tigh förthen skull / O rättssinnige
Christen / här med vti all ansäctning: Ty/
hafwer HERREN Christus / när han war
stadder mitt i dödzens ångest och wända/
bidit för sina Mördare och Siender: Hur
myckit mehra skal han nu / sedan han är in-
gången i sina Herligheet / bära om sorgh för
tigh / som nu åst hans fåra Son och Dot-
ter / och medh bootferdigt Hierta om Syn-
dernas förlåtelse anhåller.

Ach! haf tack / haf tack / fåre HERRE JE-
su / för thenna tin stora wenligheet / liuslig-
heet och kärligheet: Ach HERRE Jesu hielp /
at iagh må wara wärdig til tin wenligheet /
begärligh effter tin liusligheet / och brunnan-
de vthi tin kärligheet / Amen.

För thet Tredie / gifwe wij acht opå / för
hwem HERREN Christus här beder. Han
beder här icke för sin elskelige högtbedröfwa-
de Moder / hwilken stodh vnder Korset vthi
hiertans sorg och bedröfswelse / och greet bit-
terliga öfwer sins Sons jemmer oc sweda:
Han beder icke heller för sig sielswan / at hās

ovthfåneliga swerck och plåga motte blifwa
lindratt; Han beder en heller för sina Lärjunt-
gar / som hñt och tñt woro förströdde oc för-
fångrade: Utan han beder för sina Nåd-
re / fiender och owwer; För them / som så
jemnerliga hade honom tilpnyttat / och så o-
barinherteliga med honö omgåtz / at ock en
steen i Jordenne / må hafwa sig ther öfwer at
beflaga. Är icke detta ett stort Under? Chri-
sti Lefamen henger naken på Korset / hans
hender och fötter äre genomborade / hans
hufvud är törnekrönt / hans mund blifwer
spissat med ättickio och galla: Likwål för-
låtter han them / beder för them / som honö then-
na jemner / och thetta onda giordt och tilso-
gat hafwa. Är ock nogon tñd sådant tilfö-
rende hördt wordet? Quid? tu ligantes sol-
vis, te calumniantium Advocatum agis,
pro te accusantibus rogas, & te interficiē-
tibus ignoscis? Quid est autem hoc, ô Do-
mine Jesu, quid est hoc? Illo tēpore, quo
te inimici tui blasphemant, injuriis one-
rant ac subsannant, orationem inchoas,
thet är: Ach, Herre Jesu / hwad är thet?

Them löser tu / som binda dig / them förswa-
rar tu / som försmåda dig / för them beder tu /
som anflaga dig / them förlåter tu / som drä-
pa tigh. När tina owwenner häda tigh / be-
spotta och orätt göra tigh / då begynner tu bi-
dia: Är icke thetta ett sålsamt ting? Kemp.
in Microcos. repar. p. 559.

U S U S.

Här medh wil tin och min H. Erze J. Esus /
låta oss ett Exempel / at wi i wår Christen-
dom / skulle befläta oss om then edla och skö-
na dygden / som är Sachtmodigheet. Kommer
alle til migh: Lärer af migh / ty iag är mild /
ödmukt och sachtmodigh af hiertat / säger
Christus / Matth. 11.

Sachtmodigheet är en sådan Dygd /
hvilken Gudh then H. Ande vptänder / ge-
nom Ordet och the H. Sacramenten / vthi
en Christen Menniskios Hierta / således / at
när en rättssinnig Christen warder med ord
eller gärningar förargat / förtörnät och es-
mot brutit / thet icke achtar / mycket mindre
thet hempnas / bannar sin Nästa och skem-

mer honom / vthan heller / tager sitt kött och
blod til fånga / strider emot Verldena / samt
alla onda lusta oc begärelse / håller sin fattige
Nästa något til goda / oc hwad han hafwer
honom brutit emot / gerna och af alt hierta
förlåter / på thet / at fridh och enigheet må er
hållē warda / och Gud; fridh / timeligh och e
swig welsignelse / må i Landet welligh wara.

En sådan sachtmodigh Man / war i för
store Konung Saul / at endoch några Be
lials barn förachtade honom / och talade alt
ondt emot honom; Stälte han likwål sigh
såsom han thet icke hörde / swarade icke ens
ther til / vthan kunde theras odngd ganska
wål öfwersee / 1. Sam. 10. Eftersom thet är en
flook Menniska / then ther är toligh / och thet
är honom ährligit / at han odngd öfwersee
kan / Prov. 19.

En sådan sachtmodig Man war ock Da
uid / at oansedt / han hade Saul i sina hen
der / och hade ondt för ondt kunnat betala ho
nō / wille han likwel thet icke göra / utan sader
Thet låte Herren långt wara ifrå migh / at
iagh

iagh thet göra skulle / och komā mina hand
wid min Herra HERANS Smorda / En
han är HERANS Smorde / 1. Sam. 24.

Then helge Stephanus blifwer ju af sina
motståndare hårdeliga öfwerfallen / då the
först hestigt med honom disputerade / och se-
dan / som the icke förmotte stå emot the Ande
oc gåfwa i honom war / sienade the honom:
Lijkwel förläter han them thena synden / och
beder / at Gud icke heller wille tilräkna them
thenna synden: HERRE / säger han / tilräkna
them icke thenna Synden / Act. 7.

Wår käre HERRE Jesus Christus går of-
före medh sitt egit Exempel / och lärer of-
fther med / huru wi skole bära of-
fthor / när wåra of-
weñer öfwerfalla / hata / eller förfölia of-
fthor / och
stå effter wårt wersta och argsta / nemligen /
wi skole icke betala ondt medh lijka mott.

Sij / Christus tin Fressare blifwer illa
medfaren / och thewt öfwer skamligē bespot-
tat af sina fiender och oweñer: Lijkwel låter
han icke Eld falla ned af Himelen / at förtära
them / utan beder för them / och förläter them

theras synd. Alltså ware hwar och en til sin-
nes/såsom oc Jesus war/ Phil. 2. En/ Chri-
stus leed för oss/ låtandes oss ett efterdömel-
se/at i skolen efftersölia hans footspor. När
han bleff bannat/bañade han intet igen/och
när han leed/hotades han icke / vthan stälte
henden til then som rätt dömer / säger Pe-
trus/ 1. Ep. c. 2. Imitatores Domini esse de-
bemus, & pro inimicis orare, exemplo i-
psius, qui cū esset crucifixus, pro crucifi-
gentibus se Patrem postulabat, ut dimit-
teret illis peccatū. Quod si Dominum imi-
tari nō vis, imitare seruum ejus Stephanū;
nam & ille Dominum imitatus dixit, Do-
mine ne statuas illis peccatum hoc, Aug,
Serm. 130. de temp. thet år: Wi skole wa-
ra HERRANS Jesu efftersöliare/och af hans
egit Exempel lära bidia för våra osvenner/
hwilken/tå han war förssfest/bad för them/
som honō förssfeste/at hans färe Fader wil-
le förlåta them themma synden. Och om tu
icke wilt efftersölia HERREN/ så fölg tā hans
Tienare Stephanum/hwilken effterfolgde
sin HERRA och bad för sina osvenner / säy

andes: Herre / tilråkna them icke themna
synden / skrifwer märckeligen Kyrkionnes
Lärare Augustinus.

Thenna Lärdomen är högeligen af nö-
deñe / och bör enkäñerligen achtas i themna
Werldenæs sidsta tñdh. Ty / Kärleken är /
lika som lopen af Landet / Frid / sãmia / enig-
heet / wenskap / äre rare Gåster nu på Jor-
deñe / Men otrooheet / haat / bitterheet / af-
wund / ilwilia oc wrede hafwer tagit öfwer-
handen ibland Menniskiors barn / och thet
medh sådan förhårdelse / at / skulle man kom-
ma therigenom wti thet yttersta förderfwet /
så skulle man doch icke kunna sins fattige Näs-
tes brott förlåta eller med Kärlekens Mian-
tel öfwerstyla / myckit mindre göra sina Ö-
wenner godt. Ach! Ach! ty werr / så oför-
sonlige äre nu i themna onda Tñden många
Menniskiors Hierta.

Mången / tå han warder förtörnät / innes
sluter wti sitt hierta en sådan afwund til sin
Nåsta / at / så länge han lefwer / kan han icke
rätt see på honö! Darma menniskia / hwad

tentcker tu? huru menar tu / thet skal stå til
med tigh? Dilla! illa! Then helge Paulus
stenger sådana aldeles ifrå Gudz Rijke / ty
så säger han / Gal. 5. Kōzens gerningar äro
uppenbara / som är / Hoor / boletij / oreenlig-
heet / lösachtigheet / afguderij / truldom / o-
swenskap / kiff / nijt / wrede / tråttor / twe-
drecht / partij / afwund / mord / drycken-
skap / ic. at alle the som sådana göra / sko-
la icke ärfwa Gudz Rijke. I skolen weta/
säger han / Eph. 5. at ingen oreen hafwer arf-
wedeel vthi Christi och Gudz Rijke. Thet
är en hård Dom!

Thersföre / skal ingen Meniskia hålla haat
och afwund så ringa: Ty / thet är then alra-
farligaste hufwudsynden / som kommen är i
Werlden / at / hwilken / haat / oswenskap / bit-
terheet och wrede bär med uppsåth och wilia/
emot sin Nasta / then same / så lenge han thet
gör / kan aldrig hafwa en nådigh Gud / kan
aldrig få syndernas förlåtelse / en heller kan
hans Bön blifwa hört / vthan han är och
går vthi Guds thens Uldrahögstes gruf-
weliga Wrede och förbannelse.

Mångentår så sinnat / at / om han blifwer
förtörnat / tencker han på medel och wågar /
at hemmas sinom Nåsta / och kan icke giswa
sig til fridz / förr än han sin harm på honom
må släckia. En så är Meniskionnes hierta til
hemdgirigheet inclinert och aartat / at thz
ingē ting wil lijda / thet wil icke wara beswår
rat / tryckt eller betungat: Så söker ock mens
nistians Natur / af sin egen kärlek / roo / be
quemligheet / frishheet / åhra och lust.

Men så bör oss icke sölia wår közliga be
gärelse och wanartigawilia / Vthan see fast
mera ther på / hwad Gudh wil / och at wij
med tolamodh vndrage wåre fiender och os
weñer / tenckiandes på / hwad then wijse Sa
lomon oss lærer / Prov. 20. Sagh icke: Jagh
wil wedergälla thz onda / förbjuda Heran /
han skal hielpa tigh. Item c. 24. säger han:
Sagh icke: Såsom man gör migh / så wil
iagh göra igen / och wedergälla hwarion oc
enom hans gerting. Och Syrach talar / c.
28. Then sig hemmar / öswer honö skal Her
ren hemmas igen / och skal ock så behålla ho
nö hans synder. Förlet tinö Nåsta / hwad

han tig emot brutit hafwer / och bedh tå / så
warda tina sydder ock förlätta. Så lärer
oß ock then H. Paulus / 1. Thes. 5. Seer
til / at ingen wedergäller ondt för ondt / V
than altijdh farer effter thet goda inbördes /
och medh hwar man.

Thessa Skriffthenes Witnesbyrd råda
och styrckia oß ifrå hemdgirigh Brede / och
förmahna oß til enigheet / fridh / kärleek och
roligheet medh wår Nästa.

Sant året / och blifwer tilewig tijd sant /
at / hwilken Christen Menniskia kan måst to
la och lida / hwad henne må kunna bijkom
ma / then samme behåller the bästa Segren /
är sin och Werldenæs Herre / och öfwerwin
nare: Men hwilken sigh sielswom gerna wil
hempnas / på sin Nästa / och ondt med ondt
betala / han blifwer öfwerwunnen och förlo
rat; Ty / thet är emot Gudz Ord och wilie.
Hwilken nu gör emot Gudz wilia / han för
derswar sigh sielswan / förer sigh i olycko / och
råfar så vnder Gudz straff och onåde: Så
förgräper en sådan sigh emot Gudz Embe
te och Guddomliga högheet / emedan Hem

den är HERANS / hwilké hwarion oc enom
effter sin rättwijsa Rättferdigheet / wederg
gäller / såsom han sielff säger: Min är Hem
den / Jagh skal wedergälla / Deu. 32. Rom. 12.

Hwad som nu HERANS Gudz är / thet
wil ock thenkåre HERREN / sigh allena hafwa
förbehållit; thet skal en heller må Meniskian
tilegna sig / på thet hon icke må förtaga sigh
i Gudz Embete / sig til skada oc ewig hemd.

Hempnas sielf / är af otoligheet / af omå
teligh / olofligh / körlige tiser och bitterheet /
strijda emot sin fattiga Nasta / är / förlåta oc
öfwer gifwa Gud / och twifla på Gudz rätt
ferdiga Domar. Och om the arma hemd
girige Meniskian trodde / at Gud / i sinom
tjdh skulle straffa orätt / öfwerwåld / arghet
och ondskå / förwisso skulle hon befalla sin
Saak honom i hånder / wara tyst och stilla /
och i ett Christeligt tolamodh förwenta
Hemdens tjdh och stund.

Therföre / min käre Christen / skole wij ic
ke / när oss skeer orätt eller öfwerwåld / strax
hemnas oss sielsswom / om wij thet än göra
kunne;

hungrar / så giff honö Maat: Förster han /
så gif honom dricka. När tu thet gör / så för-
samlar tu glöddädes kohl på hans hufvud.
Låt tig icke öfvervunnen warda af thet on-
da / utan öfvervinn thet onda med thz goda.

I medler tijdh må wij wäl / af kärleek til
Gudz Rättferdigheet / bidia om hemd / och
med then S. David säya: Ps. 35. Uppweck tig /
och waka up til min rätt // och til mina saak /
min Gudh och Herre: Herre min Gudh /
döm migh effter tina rättferdigheet / at the
icke skola glädia sig öfwer migh. Och af then
24. Psal. Herre Gudh / hwilkom Heinden
tilhörer / betee tigh: Upphögh tigh / tu Wer-
ldennes Domare: Wedergäll them högfer-
digom thet the förtiena:

O Herre frels migh och döm mitt Saak
Moot then ohelige Skara /

Och för then Menniskia som är beslagen
Medh Swiik och Ondsko så swära /

Ty tu äst all min Styrckia och Råd /
Hwi låter tu migh så bedröfwat gå?

Förtroekt af mina Swenner /

Sånger then Christelige Församlingen.
Men

Men nu motte någor fråga och säga: Huru
ruskaliagh thetta förstå? Skal iagh af hwar
man låta trampa mig vnder fötterna? Skal
iagh låta förachta mig? Skal iagh låta för-
tala och skemma mig / och icke hempnas /
når mitt ährliga Namn och goda Rychte /
warder förkleenat oc til thet wersta vthtydt?
Hwarföre är Lagh och Rätt i Landet / utan
therföre / at then skuldige skal blifwa straffat /
och then ofskuldige förswarat? Hoo kan då
alt hålla til goda / lijda / och strax förlåta /
når man / på thet förachteligast / baakdan-
tat / förachtat och förtalat blifwer?

Thet är fuller / god Christen / icke utan / at
många ogudachtiga Skalckar finnas / som
förtala / försmåda oc förachta then Froma /
och hans goda Namn och Rychte / på thet
argaste the kunnna / vthföra / skemma och för-
olempa: Men så måste doch en rätt Chri-
sten Meniskia / weta / huru hon sigh i såda-
na fall / förhålla och skicka skal / och thet / på
efftersöliande sätt:

Först / skal hwar och en Christen så leswa /
at

at man icke witterligen/ affopsåth och medh
wilia må gifwa Lastarenom rum. En/ här
gäller thet som Poëten säger:

Conscia mens recti famæ mendacia ridet:

Wachta tigh för elakt Dåd/
För Lögnen finnes wäl Råd.

Låt förtala/lasta/häda/skemma/förachta/
så mykit han wil / war toligh/ hårda något
wth/befala man tu tigh och tina saak H Er
ranom Gudi / han skal wäl taga tin Rätt
fram/såsom ett Lius / som wij sunge:

Ein Rätt låter han wäl komma fram/

Och skyna som Liuset klarä/

Ther the andre komma på skam/

Och kunna sikh en förswara.

Hålt stilla medh Gudi som tigh bör/

Och war til fridz som han thet gör/

Effter sin helga Wilia. Ps.37.

Thersföre görs icke behof/ at tu för ringe in-
jurier och förtaal skul/ strax söker medh tin
Nåsta högsta Rätten/ utan när tu weest/ at
tu til förtalet åst ofkyldig/ och titt Samswet
befrijar tigh; D så låt tigh ther medh nöija/
och hugna tigh/ at tu fant berömma tigh af
tina ofkyldigheet och goda Samswet / En/

Conscientia mille testes, thet är såsom tus-
fende witne / som på tin sijsda stå. Hwad kan
tå åhre-skemmaren eller förtalaren vthråt-
tae? Eller hwarvthinnan kan han skada tigh?
Sigh sielswom gör han skada / men icke tigh!
Så weta ock / annat redeligit Folck titt åhr-
liga lesuwerne / och Christelige förhållande /
hwilka tigh gott Lofford och Witne gifwe /
hwad wiltå Lastaren kunna göra tigh?

Om Socrate, then wijse Hedningen läse
wij / at när honom war sagdt / huru en skulle
hafwa illa talat om honom / skal han hafwa
swarat: Verberet me etiã modò absente,
han må ock slå mig / allenast iagh är ther icke
hoos / Thea. Mag. Beyer. tom. 5. Hafwa nu
Hedningarna så litet achtat förtal; Huru
mykit mindre bör thet en rätt Christen göra?

Och om ån tu / för thet Andra / bleswo til
thet alrasersta vtsördt och skemd / så bör de
skal tu / om elliest tu wilt wara en rätt Chri-
sten / åntå icke med högsta Rätten försächta
och förswara / utan heller låta något aff tin
Rätt falla / för Christeligh kärlek och almen-

na fredens skul: Ty skulle man alt Slämmer/
som ibland oss arma Menniskior förefaller/
widh lodh och qvintin upwäga / och på thet
högsta vthföra/hwar bleswe tå kärleken/fre-
den/enigheten ibland oss? Skulle wij war
skröpligheet / swagheet och seel / alt genom
werldzligh Lag och Rätt corrigera och up-
rätta/när skulle tå then ena foga the andra/
eller/när skulle tå the ena gifwa them andra
effter? Läter oss förthen skul gerna vndraga
hwars annars Seel/ och gerna elsta hwar
annan / emedan thet dock godt och lustigt
är / at bröder boo endrechteliga tilsammans /
Pl.133. Thet är thet som Gudz församblingh
plägar siunga:

Betaler en ondt medh iijfa mått /
Then eder gör illa/görer i godt/
Domen låter Gudh beholla /
Warer som bröder i allan tidh /
Then ene then andra godh och blidh/
Alt ondt låter förfalla.

Men/ för thet Tridie/är Saken af sådan
importans och wärde/at hon angår titt go-
da/til åhra och godz/eller til Lijff och lefwer-

ne/eller tu warder med ofkål och ofauning/ til
titt årliga namn/ antastat/ och thet icke an-
nars kan wara/ utan tu moste genom Lagh
och Rätt tina Saak vthföra / så skal tu ther
bredewid/ wachta tig/ at tu likawist icke sielf
hemmas/ på honom som tig förfolier/ vthan
befala henden Öfwerhetenne i hender / och
söök tin rätt således genom ordentliga Me-
del/ bliff wid tina rättmätiga Saak/ och lät
henne tala för tigh/ strijda för tig/ oc war til
fridz med thet Öfwerheten gör: Men medh
tin Trätobroder och Zemchriste/ skal tu wa-
ra fredsam/ all trätto/ wrede/ bitterheet och
owenskap emot honom skal tu låta falla och
fara/ och gerna honom/ hans Persons Feel
och brister/ med kärlek öfwerstyla/ och hwad
tigh emot brutit är/ afhiertat förlåta: Thet
är wårs HERRS Jesu Christi råd/ ta han
säger Luc. 6: Förlåter / så warder eder för-
låtit. Och David/ Ps. 109. Förbanna the/ så
wålsigna tu. Gör tu thetta/ så kan tu medh
gott Samwet göra tin Gudztienst / medh
gott Samwet kan tu gå til Skriff oc Gudz
Word/

Bord/ med godt samwet kan tu åkalla tin
Gudh/ medh godt samwet kan tu lijda thet
onda och medh godt samwet kan tu all ting
wel öfswerwinna / **Thersöre**

Halt fromheet och hwadh lijka år/
På sidston skal tu finna/
At thet samma tigh fridh hembär/
När tu thet will besinna :
Tillsammans måste the onde så
Förderff/ och ther fast långt ifrå/
Medh sorgh bortkastade warda.

Ther emot så merck thet/ at hwar kñff/tråtor/
tumult/buller/oenigheet/owenskap/ mykit
öfwes/ther är en willa i alla Stand. Genö
twist och oenigheet warder Gud; Försam-
ling förwillat och bedröfwat; genom inbör-
des twist och oenigheet förargas yngdomē:
Genom kñff och fåfenga tråtor blifwer Öf-
swerheten och thes; Regemente beswärat och
betungat: Ja/ then som gerna/ i synnerheet
om Fåfengia tråter/ han gör sikh sielswom
ett swort/ swårt oc förtreetligt lefwerne; han
gör sikh mykin fåfeng och onyttig Sorg och
bekymmer: Och then som gerna wil tråta/

Han måste hafwa en stor och swår Pung/
han nöter sin tijdh onytteligen / och när thet
går alt omkring / så måste thet tå en gång til
vthslagh komma / ther han kan hafwa skam
och skada vthaff / och thet som swårast är / en
wreed och onådigh Gud i Himelen. Ar för
then skul aldr ar adeligast / at hwar oc en / bå
de fattig och riik / yng och gamal / tijt och of
ta besinnar / hwad then wijsa Läraren Sy
rach här om skrifwer / ther han c. 28. så talar:
Then som kastar en Steen vp i högd / honö
faller han neder vppå hufvudet: Then som
någon hemliga stinger / han sargar sig sielff.
Then ena grop gråfwer / han faller sielf ther
vthi. Then som gildrar för en annan / han
griper sig sielff: Then enom androm skada
göra wil / honom kommer thet sielfvom på
hans hals / så at han icke weet hwadan. The
högferdige bruka håån och spott / men hem
den wachtar vppå them / såsom ett Leon.
The som glädia sigh / när them froma illa
går / the warda fångnei Snarone / och hier
tans sorg skal förtära them förr än the döo.
Brede och grymheet är styggeligh / och en

ogudachtig brukar sådant. Then sigh hem-
nar / öfwer honö skal Herren hemnas igen /
och skal ock så behålla honom hans Synder.
Förlåt tinö Nästa hwad han tigh emot bru-
tit hafwer / och bed tå / så warda tina synder
ock förlåtta. En Menniskia behåller wrede
emot the andra / och wil sötia nåde när Her-
ranom: Hon är obarmhertigh emot sin Lij-
ka / och wil för sina synder bidia / hon är icke
utan fött och blod / och behåller wrede / hoo
wil tå förlåta henne sina synder? Tenck vp
på endan / och låt owenskap fara / then Dö-
den och förderfwet söker. Om tu blås på
en Gnijsta / så warder ther aff en Eld / Men
spottar tu uppå en Gnijsto / så floctnar hon /
och både kan aff tin Mun komma.

Til thet Fierde / merckie wij aff thetta för-
sta Ordet / hwij Herren Christus beder för
them / som honom korsfeste / Ty / säger han:
The weta icke hwad the göra. Han wil så
myckit säya: O min alrafäriste Fader / thet-
ta arma Folcket betencker icke / hwad för
synd the emot tigh bedrijswa / i thy / at the

S iij

migh

migh så jemmerligen pijnna och plåga / the
kunna icke besinna / at iagh är tin elskelige
son / vthan hålla migh för en blott menni-
skia: O min kære Fader / förlåt them then-
na misshandelen / och hielp them til theras
synders kenslo / at the sina synder måga be-
gråta / medh botserdigt hierta / så syndernas
förlåtelse / vndwijska helfwetit och then ewi-
ga fördömbelsen och endtligen warda saliga.

Störste deelen och mesta parten af thet
Judeiska Folcket wiste icke hwad som skedde /
ty the woro af the öfwerste Prestes oc skrifft-
lärde förförde och bedragne: och them kom-
mer thena Bönen i samning til goda oc nyt-
ta: Men the höglärde Phariseer / hwilkom
HERREN Christus med skääl / med Werck och
uppenbara Vndertekn bewiiste sigh wara
Gud; Son / hwilkē the likwäl icke wille emot-
taga / utan heller hädde och dråpo honō / må
åtniuta thena bönen: Vthgiut HERRE tina
ogunst oppå them / och tin grymma wrede
griipe them. Theras boning warde öde / och
ingē ware som vti theras Synddom bo. Låt
them

them falla vthi them ena synden effter them
andra/ at the icke komma til tina rättferdig-
heet. Vthskrapa them vthu the lefwandes
Book / at the medh the rättferdiga icke vp-
streffne warda / Pl. 69.

U S U S.

Här aff see wij / at thet är tveggiehanda
slags Synder til / witterliga och owitterli-
ga: Thetta slaget skeer af medfödd natur-
ligh skröpelighet och swagheet / Men thet /
aff vpsåth och mootwilligheet.

Ach! ty werz / wår swagheet är så stoor / at
wij oc icke kunne besinna / huru offta wij sele /
falle / snaswe och bryte / och moste medh alla
Heliga bidia om syndernas förlåtelse / Pl. 32.
Then H. Apostelen Paulus bekenner om sig /
at för: än han bleff omwendt / haswer han o-
swetandes i otroo försölgdt HERRANS Jesu
Christi Församling / såsom han sielff säger / 1.
Tim. 1. Jag haswer thet giordt owetandes i
otroo. Alltså än idagh: Huru mången felar /
och snaswar i Synd aff medhfödda förliga
swagheet? Huru kan Dieswulē snart slå of-

ett been vndan/at wiij göre illa? Ach! themna
arga Werlden! hwem kan säya/huru snart
hon ofz bedårar/förförer och bedrager medh
sitt för argeliga Exempel? Vårt egit kött och
blod/smictrar mytit medh ofz/och styrker ofz
dagligen at synda! Och sådan Synd/som
nemligen af swagheet skeer/bäre wiij alle wid
wår hals/oc kune oförmodeligē theruti råfa.

Men/så är thetta wår tröst/at IESUS
Christus hafwer på Korset bidit här före/på
thet/at när tu themna tina swagheet hafwer
lär dt kenna/tina synd vthaff hiert at ångra/
och tencker titt syndiga lefwerne bättra/ så
skola alla tina öfwerträdelser/ för IESUS
Christi trogna Förbön skul/nådeligē förlåt-
ne wara/såsom monge bootferdiga Syndas-
res Exempel thet nogsamit vthwijsa oc lära.
Bed tu daghligen medh then H. David:

Min yngdoms brist och oförnufft/
O H Erre wårdes tilgifwa/
Affwå och alla mina otuche
At iagh hoos tigh må lefwa/
För H Errens IESU Christi blodh/
Som betalning på korset stodh/
O H Erre tenck vppå thetta.

Men

Men ther emot synda många Nennistior
witterligen / thet är / the lesiwa sielfwillian-
des / utaf uppsåt / uti oppenbara skam och la-
ster / emot samwetet / troo ingen Predikan/
sköta icke eens om sina salighetz medel / hwil-
ka / ehuru troligen the förmanas ifrå the as-
ogudachtiga lesiwerne / och diefwulste före-
tagande / så achta the thet doch icke / utan slå
alt i wädret / thora och wäl berömma sigh
af sina odngd / försmåda nådennes Anda /
och willia icke omwenda sigh / utan säya til
Gudh: Saar ifrå oss / hwad gott skulle then
alzmachtige kunna göra oss? lob. 22. Sådan
war Pharao / Nicanor / Kijke Mannen och
fleere andre. Och alle the som i en sådan
motwilligh synd sigh sööla / och ther uti fort-
sara in til endan / hwad mon the annat än
helwetit och then ewiga fördömmelsen / haf-
waat wenta?

Icke så / Icke så / i fattige syndare / othan i
dagh tå i hören Herrens röst / så förhärder
icke idor hierta / Ps. 95. Bjüder icke medh idor
bättring / til theß ifrancke warden / utan bät-
tren

tren eder / medan i än synda kunnen / för-
drögh icke from warda / och töfwa icke medh
tins lefwerne bättring alt in til döden / sä-
ger then andrijke Läraren Syrach. Cap. 18.

Thet Andra Ordet.

Dwinna / Sij tin Son: Johan-
nes / See tina Moder.

Then helge Jungfru Maria hade folgd
medh några andra Dwinmor / sin kä-
re Son / til Korset: Men / medh hwad sorge-
ligt och bedröfweligt hierta / kan ingen tun-
ga tilfyllest utsäna. Ach! käre Maria! hwad
wederfares tigh här?

Tilförende hörde tu Engelen tala om
thenna tin Son / således fruchta tigh icke
Maria / ty tu hafwer summit nåd för Gudi /
sij / tu skalt aflä i titt Lijff / och föda en Son /
hwilkens namn tu skalt kalla Jesus / han
skal warda stoor / och kallas thens Högstes
Son / och Herren Gudh skal gifwa ho-
nom hans Faders Davidz säte. Och han
skal

skäl wara en Konung öfwer Jacobs hws i
ewigh tijd / och på hans Rike skal ingen en-
de wara/Luc. 1. Men nu seer tu honom wa-
ra bespottat / begabbat och af allom försmä-
dat / mon thetta icke skulle krenkia titt hierta?
Ja / tu seer tin hiertans fåre Son här na-
ken / och kant icke klåda honom ? Tu seer ho-
nom törsta / och kant icke gifwa honom dric-
ka ? Tu seer honom blifwa hådd och förach-
tat / och kant icke swara för honom ? Mon
thetta icke wara en stor sorgh uti titt hierta ?

Når then unge Tobia skulle reesa ifrå sin
hemwist / Ach ! huru hierteligen gråter och
flagar hans Moder ther vthöfwer / at hon
oc icke wille låta hugswala sig/Tob. 10. Ach!
säger hon : Min Son / hwij hafwe wij låtit
tigh wandra / wår eenda glådi / wår eenda
tröst i wår ålder / wårt Hierta och wår Urf-
winga ? Huru mycket meera må then helge
Jungfrw Maria här klaga / gråta / oc såna:
Ach ! min Son / min hiertans fåre Son /
Ach ! hwij låter tu mig effter tigh i thetta
E-
lende ? hwij skal iagh see then stora ömka på
tigh

tigh/ at tu så åst medfaren? Ach! hwij wil-
tu så nu skillias ifrå migh och bedröfwa mitt
hierta? Ach min hiertans tröst / min ende-
sta tröst/min skat/min ögnalust/min frögd/
min krona/ min saligheet / ach! hwij förlä-
ter tu migh? hwij öfwer gifwer tu migh fat-
tige Quinna? Mon ock någons jemmer
och sorgh wara sådan som min är? Mon
hon icke medh rätta klaga medh then helge
Jeremia/ Thren. 1. Skoder doch och seer
til/ om någor wärck kan wara / sådan som
min wärck/ then migh så vpäter: En HER-
ren hafwer giordt migh full medh jemmer/
på sina grymma wredes Dagh.

Endoch HERrans Jesu Christi Lennar
på hans helga Kropp/woro jemmerligen sor-
gade och illa medfarne; Så/at han icke me-
ra hade heelt vppå sigh/ än munnen och ögo-
na: Doch lijkwäl wille han sin högtbedröf-
swade fåre Moder/ nu på sitt yttersta icke lå-
ta tröstlös ifrå sigh/ utan tienar henne med
ett kärligt ögnableck/ och tröfter henne gan-
ska iufligen/ så han säger: Quinna; Medh
thetta

thetta Ordet hafwer wår HERRE JESUS /
deels welat see tillbaka / på thet första Öfftet /
som giordes wår om förstom Föräldrom i
Paradiset / at Swinnones Sådth / skulle sön-
dertrampa ormsens huswud / Gen. 3. deels
hafwer han welat kalla henne / icke Moder /
wthän Quinna / på thet han skulle låta hen-
ne förstå / hwad för en bedröfwat / elendigh
och fattigh Quinna hon wore / at så stoor
Glädie och Åhra thet henne war / at hon
nemligen öfwer alla Swinnor i Werlden /
wardt til Gud; Sons Moder utwaldt / så
stor war nu hennes sorgh och föracht / widh
hennes Sons pina och dödh.

Wil altså henne här medh trösta / at ån-
doch hon war förachtat och af heela Werl-
denne öfwer gifwin / så är hon likwäl then
wälsignade ibland Swinnor.

Och wil wår HERRE Christus henne så
myckit säya : Sij / min hiertans elskelige
och högtbedröfwade Moder / hafwer iagh
icke alt ifrå min barndom och in til thenna
stunden / warit tigh en får och trogen Son;
haf-

hafwer iagh icke altijdh bewijst tigh all son-
ligh h rsamheet / lydna / åhöra och tienist ?
hafwer iagh icke haft en fljttigh barnsligh
omv rdnat om tigh / at tigh icke något haf-
swer seelat eller trutet ? Men nu moste iagh
effter mins Himmelske Faders ewiga r d /
thetta alt som tu sedt hafwer / låda och strax
låta mina ögon falla / och mina själ minom
Fader i händer befala / och så d  ! doch / min
hiertans f re Moder / gr t icke / war heller
widh gott modh och of rf rat / tu skalt icke
platt f rl ten och  swergifwin warda / v-
tan / Sij / thenne  r tin Son / thenne min
Lärjunge skal tr da vti mitt ställe / han skal
wara tin Son / han skal sköta tigh / hafwa
omsorgh f r tigh / och r ckia tigh handen /
vthi alt thet tu känt behöfwa och hafwa aff
nödenne.

Ther p wender Christus w r H Rre /
sitt taal til Lärjungen / och säger : Sij tin
Moder / Q.d. Elskelige Johannes / tu weest
huru hierteligen / iagh hafwer elskat tigh / tu
weest / huru fljttigh iagh hafwer vnderwijst
tigh

tigh salighetennes swåg: Tu weest/ at iagh
hafwer vppenbar at tigh monga heemlighe-
ter af mitt Rijke: Tu sågst min förklarung på
Tabor's bergh/ Matt. 17. Tu sågst igår/ hu-
ru iagh kempade i Ortegården / at iagh ock
therföre swettades Blodh/ Matth. 27. Nu
seer tu/ at iagh wil och skal skillias ifrå then-
na onda och arga werldenn: Therföre be-
faller iagh tigh thet käresta iagh hafwer här
på Jordenne/ thet är min Moder/ hon är nu
råfat vthi hiertans sorgh och bedröfwelse/
hon är elendigh / och af allom/ såsom en be-
dröfwat Enkia/ öfvergiftwin och förlåten:
War tu förthenstul / min käre Johannes/
hennes förmyndare och försvarare/ bewijs
henne all åhva och tienst effter yttersta för-
mågo/ hielp henne vti thet hon kan behöfwa:
Hon skal igen/ som en trogen Moder/ medh
moderligh kärleek/ tin sközl och trohet emot
sigh weta erkänna och wara emot tig moder-
ligen sinnat. Tånckie nu hwar redelig Chri-
sten/ om ock thetta taalet vthan heeta tårar
och hiertans suckan kan wara aflopet.

Här medh wil H Erren Iesus Christus på sitt yttersta lära och vnderwijsa alla ähr-
liga Barn/ huru the skola wara sumade/
och bära sigh åt/ emot sina käre Föräldrar/
medan the leswa här i werlden.

Kommer hit/ käre Barn/ iagh will lära
ider H Errans fruchtan/ Ps. 34. Seer på
der käre Fressare Iesum Christum/ at oan-
sedt han blodigh och illa sargader/ hängde
emellan Himmel och Jord/ och hans hierta
i hans lijff/ war som ett smelt wax/ och hans
krafter woro borttorkade såsom ett stycke af
en Potto/ Ps. 22. Likwål må han icke förgä-
ta sin hiertans käre moder/ utan uti sin hög-
sta nöd tröstar henne / ja/ han wille icke förr
döo / än han hade försörgdt henne / och en
trogen Förmyndare henne befatat.

Thetta exempel/ käre Barn/ skal tu lära
estersölia/ så länge tu leswer/ efter som H Er-
ren Gudh vthi sina helga Lagh alla Barn g-
haswer befatat hedra sina Föräldrar / tu el-
skalt hedra tin Fader och tin Moder/ Exo. fe

20. Här medh förstås icke allenast våra le-
kamliga Föräldrar / the som oss hafwa födt
hijt til werlden / utan i gemeen / alla the / som
oss förestå skola / som äre vthi thet Andeliga
ståndet / Lärare och Predikanter / eller ock
the / som oss i wår ungdom vnderwijse / som
äro Præceptores och Scholemästare; Vti
thet Werldzlige ståndet hafwa Faders och
Moders ställe / alle Regenter och öfwerhet /
vti högre och lägre Embete / såsom then hel-
ge Apostelen Petrus thet om skrifwer / 1. Ep.
c. 2. Warer vnderdånige all Menniskligh
ordning för HERRANS skuld / ehwad thet är
Konungenom / såsom them öfwersta eller
Befalningzmännerna / såsom the thet sende
äro af honom / the onda til straff / och the go-
da til prijs / vti HWS Regemente alle HWS
fäder och Mödrar / Plägare och Förmynd-
dare.

Wachta tigh för then skul / tu ware af hö-
gre eller lägre stånd / eller hwad tu wara wilt
eller åst / at tu thessa tina Föräldrar hwar-
ken i hws ståndet / i thet werldzliga eller an-

Deliga ståndet / förachtar / försmår och swans
wyrdar / ty / ther medh förachtar tu Gudh
sielf / som tigh befalt hafwer hedra tina För-
åldrar / tu förachtar Jesum Christum som
hår på sitt yttersta hafwer lemnat tigh ett
herligit ödmuikheets exempel emot sin Mo-
der / tu förachtar Gudh then helga Anda /
som tigh thet goda hafwer lärdt och vnder-
wiist.

Och om ån tine lekamlige Föråldrar och
Förmyndare tego til sådan tin hårdnackens-
heet och styfheet / så tigger doch icke Herren
Gudh ther til / utan han seer ther på / klagar
ther öfwer / och hotas ther emot / såsom skrif-
wit står / Ezech. 22. Fader och Moder för-
achta the / fremlingom göra the wold och
orätt / ånckior / och faderlösa barn förtrye-
kia the. Men tu skalt ibland Hedningarna
achtat warda såsom en förbannat / och för-
nimma / at iagh är Herren. Och Mich. 7.
Sonen förachtar Fadren / Dottren sätter
sigh op emot Modren / sonahustru är emot
sin swåro / och Menniskionnes fiender / är
hennes eget hws folck. Ach

Uch! huru hårdeligen straffade Gudh
Sham och Absalon / som wore spotte- foglar
och olydige barn emot sina föräldrar / Gen.
9. 2.Sam.18. Huru moste Agar och Gehasi
blifwa wedergollit / at the funnes otrogne
och motwillige emot theas hwsbönder /
Gen.16. 2.Reg.5. Moste icke jorden opswäl-
ga Chore / Datan / och Abiram lefwandes /
Siba / Simei och Achitophel såsom upro-
reste vnder sätare fingo theas lön / Num.16.
2.Sam.20. 1.Reg.2. 2.Sam. 17.

Therföre / käre barn / lär hedra tina För-
äldrar / Förmyndare / eller Förman / medh
all barnsligh kärleek / medh willigh tienist /
medh hōrsamheet och lydno / medh respect
och tilbōrligh heder / och medh all benågen
godh willia / så låter tu / i all sanning / påstij-
na then rätta Gudzfruchtan / såsom then
wijsse mannen Sirach säger / cap.3. Then
som fruchtat Herran / han åhrar ock Fa-
dren / och tienar sinom föräldrom / och hål-
ler them för sina Herrar. Ahra Fader och
Moder medh gerningom / medh ordom och
Ditt medh

medh tolamodh / på thet the ras wålsignelse
må komma öfwer tigh.

O! hwij skole tu icke hedra tina Föräl-
drar? Betänck doch / huru swort och swårt
the wål themna åhran / förtient hafwa. Aff
them hafwer iw / tu / näst Gudh / titt Lijff.

Uch! kom ihogh huru myckin sweda och
wårck tina Moder hafwer vthstädt och lidit
för tigh / medan tu än lågst vnder hennes
Bryst! Kom ihogh / huru när hon war dö-
den / för tina skull / tå / tu föddes hjit til werl-
den! Kom ihogh / huru offta hon hafwer
most waka öfwer tigh! huru mongan tröt-
tan dagh och stund / hon hafwer haft för tig!
Skulle icke alt thetta fodra heder / wårdrning
och lydna? Hedra tin Fader af alt hierta /
säger Sprach / cap. 7. och förgåt icke / huru
tung tu tine Moder worden äst. Och kom
ihogh / at tu af them född äst / och hwad kan
tu göra them / för thet / som the emot tigh
giordt hafwa? Så lærer then gamble To-
bias sin Son / tå han säger Tob. 4. Hedra
tina Moder alla tina lijfs dagar / kom ihog /
hwad

hwad fahra hon ständet hafwer / tå hon tigh
vnder sitt hierta drogh.

Tina fåre Föräldrar hafwa födt och
klådt tigh / hafwa hållit tigh til Scholan / til
studier och bokliga konstler / til lofliga hand-
swerken och redelige naring; swågar och me-
del ; Thetta / thetta alt / hafwer giordt them
gamblom / möda / omsorgh / slit / arbete / och
bekymmer / må icke thetta åska troo och kär-
leef / tienst och hõrsamheet / heder och åhra /
õdmuikheet och lydna / igen ? Ju / thet mee-
nar iagh.

Astu aff hõgh / Konungzligh / Förstligh
eller Adeligh åtte och slåcht födder / och ther-
igenom til stoor åhra kommen i Werldenne /
hwem må tu therfõre tacka / vthan / nåst
Gudh / tina förnemna Föräldrar ?

Sannerligh / icke tager Herren Gudh
altijdh / och hwar dagh en trogen Mose / och
modigh Davidh isrä Sååra hoopen / och
vphåfwer them til sådan hõgheet och wnr-
de / utan tin hõga slåcht och herkomst må tu
therfõre berõmma ? Skulle tå icke thetta for-

Dra åhra/ respect, heder/ödmukt och hör-
samheet?

Hwad gjorde then wiise / mechtige och
riika Konung Salomon? när hans Mo-
der Bathseba kom til honom / moste hans
Konungzliga prääl / Majestet och herlig-
heet icke wara så stoor / at han thesfore skole
förachta sina Moder / utan fast heller / när
han sågh henne komma / står han vp af sin
Konungzliga stool / går emot henne / medh
all åhrebödigheet och ödmukt / och sätter
henne på sina högra sijda / 1. Reg. 2. thet stod
enom Konung mehta wäl! Huru kunne
nu andra / som i åhra och stoor wärdigheet
sittia här på Jordenne / annorlunda emot
sina Föräldrar wara sinnade? Swilke e-
mot Konung Salomons wijsdom / macht
eller rikedom ey må kunna lijnas?

Astu af fattige och ringa Föräldrar kom-
men til Werlden / och Herren Gudh / effter
sin Guddomliga willie och försynn / haswer
dragit tigh fram / och satt tigh til åhra / efter
han doch är en sådan Gudh / then sig högde
satt

satt hafwer / och seer vppå thet nedriga/
Himmelen och på Jordenne / then som then
ringa vprätter vtu stoffet / och vplyster then
fattiga vthu trecken / Ps. 113. Så förachta li-
kar wist icke tina arma Föräldrar / och wach-
ta tigh at tu icke må hafwa sådana art och
oseedh / som fordom en åsna hade / at / när
han wardt tilfrågat / hoo hans Fader wo-
re / wistehan på en modigh och wäl tilreden
Häst / och sade : Denne är min Fader. V-
tan gör fast heller / såsom then frome Joseph
gjorde / om hwilken wij läse / Gen. 46. Alt än-
doch Gudh wår HErre hade vphögdt ho-
nom til Furstligh dignitet och ähra / skem-
des han ther widh icke / at bekänna sigh wa-
ra aff sådana Föräldrar / som omgå plägade
medh Får / Fåå och boskap ; Thersföre lä-
rer han så sin gamla Fader / som sina brö-
der / at när Konung Pharaos wordo fallan-
de then til sigh / frågandes hwad theras
handel wore ? Skole the såna / tine tienare
äro Folck / som medh boskap omgåå ifrå wår
barndom alt här til / både wij oc wåre fäder.

Wår H Erre Iesus Christus hafwer
fina fattiga Föräldrar aldrigh förachtat/
utan altijd varit them vnderdånigh/Luc.2.
I synnerheet bår han en barnsligh omsorgh
om fina fattiga Moder / then han / sinom
Lärjunge Johanni hår befaler: Allom bar-
nom til ett merkeligit Exempel och effterdö-
me/ at the i lijka motto bewiisa sinom föräl-
drom all barnsligh plicht och skuldighet/be-
synnerligen tå theas föräldrar blifwa ålder-
stigne och gamble/swage/bråfligé och oför-
mögne/ och elliest andre många olegenheter
kunna them oppåkomma / tå skole barnen
them icke förskjuta/förkasta/förachta/wan-
wyrda och platt öfwer gifwa / utan myckit
heller/ hålla them / theas skröpligheet och
ålderdoms swagheet til goda/ medh medlij-
dande och tolamod vndraga och med barn-
sligh kärlek öfwerhölia och skynla.

Och/ hwij wil tu/ kåra Barn/ icke tåla
theas ålderdoms swagheet? Hwij wil tu
icke öfwer skynla theas seel? Betänck doch/
huru ofta the/ af Gader och moderligt hier-
ta/

ta/hafwa hållit tins yngdoms swagheet til
goda? Huru oftta the hafwa tina motwil-
ligheet och skalckastnycken vndragit / och tigh
til dygd vtiett Christeligit lesuwerne vptuch-
tat. Thersfore / skicka tigh effter thens wijsse
Lärarens Syrachs råd / ther han / cap. 3.
Så säger: Kåra barn / skööt tinom Fader
i hans ålderdom / och bedröfwa honom iu
icke / så länge han lesuwer / och see öfwer medh
honom om han barnsligh warder / och för-
achta iu honom icke / thersfore at tu skicke-
ligh åst.

Tu skalt / kåra Barn / icke allenest åhra
och wyrda tina Föråldrar och theas ålder-
doms swagheet gärna hålla til goda / utan
ock / ther the på theas gamla dagar blef-
wo arme och fattige / och tu hafwer någon
förmögenheet at hielpa them / ther skaltu ic-
ke knytta nåswen tilhopa för them och fin-
nas / ohielpsam / Men / utan wållwilligen och
afhiertat skal tu sköda / hielpa / föda / klåda
them / och trogen vndsättning / vtiet tigh
mögeligit wara kan / them bewiisa.

Sågiorde then helge Josef / när hans
Fader war gammal worden / och på sin ål-
derdom / vthi fattigdom råkat / ther vpta-
ger han sin ålderstigna Fader / hedrar och
wyrdar honom icke allenest; Utan ock tager
honom til sigh i Egypten / och deelar / så gott
medh honom / som han sielff hade / Gen. 45.

Then ödmuete / hederlige Swinnan
Ruth / hon wille förr tiggia tilhopa / än hon
skole ha swa låtit sina Swåra Naema lida
nöd. Ruth. 2.

David / ändoch han war i nödh / och
war ingestådes för Konung Saul / säker /
liktwål försörjer han sina käre Föräldrar /
och vppehåller them vthi the Moabiters
land / I. Sam. 22.

Sål ästu / kära barn / och tigh skal wäl-
gå / om tu ock sådan kärleek / troheet och wäl-
gärning / bewijsar på tina Föräldrar / san-
nerligh / thet skal icke förgåtit / utan tu / tina
Barn / och barna-barn skola wälsignade
warda til mong tusend / ja / tigh skal gå som
Syrach / cap. 3. säger : Then wälgerning
som

som fadrenom bewittas / warder aldrigh
förgåten / och tigh skal gott skee / om tu ån en
syndare åst. Och på tigh skal tänckt warda
i nödenne / och tina synder skola förgås så
som ijs af Solenne.

Är icke thet en godh wädergållning / för
thet / at barnen / wyrda / skiöta och achta si-
na Föräldrar? Swad willia the meera?
Ther syndernas förlåtelse är / ther är en nå-
digh Gudh / rättferdigheet / Lijff / och ena
ewiga saligheet!

Men / tywerr / huru monga barn äro /
som themna hälsofamma lärdomen förach-
ta! Mongen Son eller Dotter / försmår /
förtalar / ja ock wäl wthskemmer sina Föräl-
drar! Monga ostyrige barn taga sigh ful-
ler thet orådet före / at the falla sina Föräl-
drar / i hååret / slåå och fara illa medh them!
Är icke thetta synd och skam? Många barn
äro ock af then wanartigheet / at the skem-
mas bekänna sina Föräldrar / för the ras
ringa anseende / eller fattigdö skul! Är icke the
synd och skam? Mong barn / haswa mycket
gott /

gott / och bewijsa doch aldrigh sinom Föräl-
drom någon wälgerning / såsom wij läse om
en rijk Man / i Paris / hwilken hade en fat-
tigh Fader / themme plågade komma alla
Söndagar til sin Son / at äta medh ho-
nom en god beta. Men sonahustrun war
en arg och förgiftigh Qwinna / hwilken al-
tjindh förefastade sinom Man / at hans Fa-
der them dageligen besökte. På en tjindh /
steller sigh Fadren / effter gamla plägseden
in / och som Sonen sågh / honom komma /
gick han vth emot honom / fick honom två
penningar (i medler tjindh / förwarade han
steeket / som han för sigh hade / uti Bordlä-
dan) och sade : Mitt köte är nu mecht afalt /
iagh haswer nu en annat giswa eder / vthan
tager thessa penningar / och köper eder nå-
got therföre. Som nu Fadren war bort-
gången / säger Sonen til sinna Hustru / kom
wij wele nu äta / then gamble haswer iagh
artigt fexerat ; Och som han skole taga stee-
ket utu Bordlädan fram / war thet genom
Gudz rättferdiga wrede förwandlat uti en
för

förgiftigh Basilisk/hwilken språng honom
i Ansichtet / och fråte thet : Ingen thorde
honom borttaga? Wille han/ Senen/ haf-
wa roo/ så skole han spissa thetta Creaturet
medh färskt Kött och slåpas ther medh / i
samfelta 13. åhr.

Thet är nu thet / som Doctor Luther
rom. 4. Jon. p. 523. skrifwer : O World/ säger
han/ tu ädla barn / man skole billigt fröna
tigh/ at tu så tacksam åst! Kan tu icke göra
them gott/ af hwilkom tu alt gott/ ja/ sielf-
wa Tijfwet hafwer/ hwem skulle tu tå göra
gott? Tina Föräldrar hafwa tient tigh i
20/30/40. åhr och tigh försörgdt / och tu
kante icke tienna them 40. dagar/ och försörja
them. Psytigh/ tu skamlösa World/ kan
tu Fader och Moder icke göra gott / hwilka
hafwa tigh dragit utu trecken/ hwem wil tu
tå görat?

Wachte sigh förthen skul/ hwart och ett
Christeligt barn för otacksamheet och mot-
willigheet emot sina Föräldrar/ och tånckie/
at hwad hwar och en saår / thet skal han
ock uppskåra/ Gal. 6.

Elliest

Elliest plågar och Gudh wår HErre/
medh skräckelige plågor straffa motwillige
Barn. I gamla Testamentet / när ett
barn / war sinom Förældromen olydigh / så
skulle man steena thet / Deut. 21. Cham then
Fader-skemmararen / blef förbannat / Gen. 9.
Pinehas the sielszwörden fick en förskrec-
feligh enda i kriggh / 1. Sam. 4. Absalon mo-
ste för sin motwilligheet och tredska skul-
hängia i ena Cet och medh tree spekar ige-
nom stungen blifwa / 2. Sam. 18. Thet är
thet / som then wijse Salomon säger / Prov.
30. Ett öga som bespottar Fadren / och för-
smår at lyda Modrene / thet måste Korpar-
na widh becken othugga och the unga örnar
opfråta.

Summa:

Gudh gifwer ingom thet önskelige goda /

Som sinom Förældrom all ond tilfoga.

Ach! HErre Jesu / vphlys medh tin helga
Anda alla Christelige barnas hierta / at the
måga effter tin willia och effterdömmie all
gott bewiisa sina Föräldrar / och få på titt
löfste timmeligh och ewigh wälsignelse.

Til thet andra / wil Christus här medh
trösta alla bedröfwade Änckior / och wille icke
döo / förr än han them hade budit sitt kär-
liga / sitt liusliga / sitt hierteliga Saar wäl.

Maria war en högt bedröfwade elendig
änckia (ty Joseph / Christi foster-Fader skal
thenna tiden alredo hafwa warit dödh) ha-
de ingen ting til bästa / war arm och vthblot-
tat / ther til medh / togo Krijgsknechterne
henne ifrå / hennes käre Sons Kiortel / och
deelte honom emellan sigh.

Så omgås Werlden medh elendige / be-
dröfwade fattige änckior : The moste wara
såsom en slagh-bäll / then man slår hüt och
tüt i wädret / eller såsom en låg Gårdsgård /
ther hwar man håldst klyfwer öfwer / såsom
thet gamla ordspråket lyder : Hwar Går-
den är lågst / ther klyfwer man gärna öfwer
cadente quercu, quivis ligna colligit, thet
är : När Ekan faller nedh / så är hon hwar
mans Bedh.

Gåå the innom hws / så synes them alla
wårår toma / ehuru fulla the än woro : gåå
the

the vthom hws / så äre the doch ensamne / een-
slige: Ur hon fattigh / så blifwer hon förach-
tat / år hon rijk / så warder hon förtalat; Och
moste så en Gudfruchtigh ånkia / fram för
andra alltidh något synnerligit bära / lijda /
och tåla här i Werldenne.

Men i fromme och rättfämnige ånkior /
warer tröst och oförfärad / Herren är med
eder / Ios. 1. Maria war fuller fattigh; och
ther til medh förachtat / Men hon moste icke
aldeles öfvergifwen och af Gudi förlåtin
wara: Gudh Allmechtigh wille icke alleneft
wara hennes bestydd och bestärm i Him-
melen; Utan ock / förseer henne medh en tro-
gen Förmyndare här på Jordenne.

Ur Fader och Moder dödd? Ur tin Man /
then tu hierteligen ålskade / tigh ifrå tagen?
haswa alla goda wänner öfvergifwit tigh?
Så leswer Jesus Christus i går / i dag /
och i alla ewigheet / Eb. 10. Han will icke
platt öfvergifwa eller förskuta tigh / vthan /
han wil optaga tigh / Pl. 27. Han wil wara
tin Man / Herre Zebaoth är hans namn /
Esa.

Esa. 54. Han wil bestärma / bestydda / beswara och försvara tigh / ty / han är harde när them / som ett förbräkat hierta hafwa / och hielper them / som ett bedröfwat modh hafwa / Pl. 34. HErren förachtar icke ånkionna / när hon beklagar sikh: Anktionnes tårar flyta wäl neder åt kindbenet / Men the ropa vpåth öfwer honom / som them uthträngdt hafwer / säger Syrach / c. 35. The må nu heta som David säger Pl. 68. HErren är en Domare för ånkior. (1.) En rättferdigh Domare ålskar sina vnderhafswande / täncker på theas bästa och beskrämjar theas wälferd: Alltså gör ock then rättferdigaste Domaren Jesus Christus: Ingent Regent / ingen Domare kan så elska någon thea af sijnna / som HErren Jesus elskar bedröfwade rättfönnige ånkior.

Hwad låt han för en kärleek påstijna emot then högt bedröfwade ånkian i Nain / samma kärleek är outhsnyeligh. Thens mildrükte HErrens ögon sågo henne / hans hierta bar ett faderligt medlidande medh hen-

ne/hans Mun tröstade henne / hans hån-
der hulpo henne/hans fötter skyndade sigh til
henne ; Ja/ fast alla hans helga Lemmar
moste wara henne til tienst och behagh:
Thet är sw förthenstul klart härvothaf / at
H Erren JEsus elskar alla fromma ånkior/
och bewisar på them sina wålgerning. El-
skar nu H Erren eder / O i elendige ånkior/
en! Så skadar eder ingen/om än hela werl-
den wore eder emot /i kunna medh friskt och
gladt modh seya: Jagh är wål fattigh och
elende/Men H Erren förrier för migh/Pf.40.
(2) En rättwits Domare hörer sina un-
derhafswandes flagan och hielper them til
rätta: Alltså gör ock H Erren JEsus: Alla
fattiga och bedröfwade måge flaga sina å-
liggiande nödh och wånda för honom / han
wil höra/han wil hielpa / H Erren wender
sigh til the öswergiffnas Bön / och försmår
icke theas bön/Pf.102. (3.) En rättwits do-
mare vtransafar ena sak/och tå han förnim-
mer hennes rätta grund / hafwer han intet
anseende/ til personen/en heller tager muter
och

och gäfvor / utan dömer / som saksens tarff
 och egenfkap kräfvor : Alltså och mycket mee
 ra vthleetar och ransakar Iesus Christus
 alla Gudfruchtigas änkior sak / och hielper
 them til theras rätt / Herren skaffar rätt
 ferdigheet och dom / allom them / som orätt
 lijda / säger then helge David / Ps. 103. (4)
 En rättvijs Domare försvavar sina vn
 derhafvande / emot alla them / som willia
 them någon orätt tilfoga : Alltså tager och
 Herren Iesus alla fattiga änkior och fa
 derlösa barn / vnder och vti sitt nådige hågn
 och försvar / ty han är thens fattigas be
 skerm / ett besker i nödenne / Ps. 9. Han
 thor såna medhratto : I skoleningen änkia
 eller faderlös Barn bedröfwa. Bedröf
 swar tu them ; Så warda the ropande til
 migh / och iagh skal höratheras roop. Och
 min wrede skal förgrymma sigh / så at iagh
 dräper eder medh Sverd / och edra hustrur
 skola warda änkior / och edor barn faderlös /
 Exod. 22. Och Salomon säger / Prov. 22.
 Beröfwa icke then fattiga / ändoch han fat

tigh är / och vndertryck icke then elenda i por-
tenom. En H Erren skal handla theras
saak / och skal förtryckia theras förtryckiare.

Märker thetta / i fattige ånkior / så noga
wil Gudh Allmechtigh i Himmelen / see på
eder / drifwa eder rätt och eder saak / hielpa
eder ytu edor hiertans sorgh / förtryck / och
nödh / och taga eder ythi sitt Guddomliga
hågn och försvar.

Låter förthen skul Davidz Bön wara
eder besalat och hemsteller eder och edor saak
Gudi / af then 89. Psalmen :

O H Erre Gudh som alt förmå /

Här öfwer tigh förbarma /

Och låt försmädaren sitt straff få

Hielp tina fångar arma /

Wij hafwe doch ingen annan tröst /

Un tigh / som os hafwer återlöst.

Wårt hopp åstu allena.

Hielp os / O Gudh / i våra nödh /

Både nu och i alla Daga /

Förlåt os våra synder snödh /

Wår Bön låt tigh behaga.

Wij äre titt Folck och Fostersfår /

All wår förhoppning til tigh står /

Tigh skee pris / ythan enda.

Za/ motte någon bedröfwat elendigh ånkia
fena: Jagh är fattigh och otharm/ åger in-
gen ting / hafwer monga Barn / och litet
maat! Ther til/ åre mina barn små och o-
myndige. Ach! hwart iagh wånder migh/
ther öfwerfaller migh then ena sorgen öfwer
then andra/ hwart kommer iagh? Hwart
wil iagh medh mina fattiga små Barn?
Men / O Högbedröfwat hierta! grådt
icke/ förgh måtteliga. Åre icke tina små
Barn/ ock Gud; skapade wårck och gafs
wa? Hafwer icke then kåre HErren/ gifwit
them Kropp och Siäl? Hwå skole han då
icke weta uppehålla och försörja them? År
icke Lijfwet meer ån maten / och Kroppen
meer ån Klåden? Säger Christus / Matt. 6.
Och Gudh wår HErre måttar iw alt thet
som lefwande år til behageligheet / Ps. 145.

Hoo hafwer försorgdt thet arma bar-
net Ismael / och uppehållit thet i öfrenne / in-
gen annan ån HErren Gudh allena / Gen.
21. Joseph war af sina Föråldrar öfwer gif-
win / når hans bröder bortfådde honom the

Ismaeliter / Gen. 37. Han war såsom Fa-
der och Moderlös / men Gudh hade ho-
nom i minnet / vphögde honom til en Första
vthi Egypti Land : Thet hade hans bröder
aldrig kunnat tänckia / troo eller förmoda.

Lager eder före / i sorgfulle ånkior / Naemi
mi Exempel / och seer ther vppå / huru vnder-
lige then vnderlige / hafwer förde henne genö
Werlden. Then frome ånkian Naemi war
i Bethlehem Ephrata / henne plågar en så-
dan swår hunger / at hon sigh ick theer meer
föda och vppehålla kan ! Wille hon ick dö
i hunger / så mest hon öfwer gifwa sitt hws
och heem / sin Åker och Jord / och reesa vthi
ett fremande Land : Ingen war / som på
hennes Hws / Jord och Grund wille henne
något hielpa eller förstreckia. Hennes käre
Man / then gode Eli Melech blifwer död och
lempnar henne ett Hyrehws fult medh ar-
ma fattiga Barn : Hennes söner gifte sig
swål medh Moabitiska Qwinnor / men mo-
ste dock fölia sinom Fader effter / och döo :
Ther blifwer / i thet fattiga hwsset / tree vñle
elen

elendige ånkior / then ene kan icke hielpa then
andra! Thet war elendheet öfwer elendhet!

Men huru gick Gud war H Erre åth med
henne? Alltså / at / åndoch hon bodde ibland
sitt Folck; siender / så måste the dock söda hen-
ne / H Errens öga seer oppå them som
fruchta honom / the som oppå hans god-
heet trösta / at han skal frija theas Siälifrån
dödenom / och söda them i hårdom tjd /
Ps. 33. Hennes oro warade wål i 10. åhr /
men icke til ewigh tjd / H Erren låter then
rättferdiga icke blifwa vthi oro ewimmerli-
ga / Ps. 55. Entligen hielper H Erren Gudh
hene hem i sitt Fädernesland / til then herli-
ga Gudztiensten igen / hennes sonahustru
Ruth måste sölia henne / måste wara henne
ett lydigt Barn / och wara henne vthi alla
motto tilhiertans tröst och hugnat / Ruth. 1.
seqq. Är icke thetta en faderligh försorgh /
som Gudh i Himmelen bår om alla Gudh-
fruchtige ånkior?

Hwad war Esther? Fader- och Moder-
lös war hon; Hoo halp henne / utan H Er-

ren Gudh/ at hon blef en Drotning öfwer
127. Landskaper? Esth. 2.

O! förtwißla icke på Gud; hielp / tu
bedröfwade änkia / och fattigh faderlöös
Barn/ han weet föra sina heliga vnderliga
Ps. 4. Trösta tina Siäl/ och sägh medh then
helge David/ Ps. 42. Hwad bedröfwar tu
tigh min Siäl/ och är så oroligh i migh?
Hoppas vppå Gudh; En/ iagh skal ännu
tacka honom/ at han hielper migh medh sitt
Ansichte/ och at han min Gudh är.

Therföre / emedan then gode gamble
Gudh lefwer/ så måga alla fattiga änkior/
och fader- och moderlöse Barn på honom
hoppas/ och sigh förlåta/ han weet och wil
förskaffa them en trogen Förmyndare och
godan Wan/ som sigh om them skal wårda
låta: Och om något för them/ af thetta tim-
meliga goda wordo afbrutit / så wil han för-
sättia them medh thet ewiga goda / skänckia
them en himmelsk Frögd / och således för-
wandla theras sorgh til glädi / och ingen
skal kunna then glädien them isrå taga.

J med

J medler tijdh / skal en ånkia / medan hon
hår lefwer / beflitta sigh om the dygder / som
then helge Apostelen Paulus / hafwer hen-
ne föreskrifwit. 1. Tim. 5. Ther han säger:
Thet är en rätt ånkia som eensam är / then
sitt hopp sätter til Gudh / och blifwer alltid
i böner och åkallan natt och dagh. Wil så
then helge Apostelen hår medh låra en ån-
kia / at hon betäncker och flitigt öfwerleg-
ger / thet ynkeliga tilståndet / hon är råkat v-
ti / och förthenstul (1) kastar all sin omsorgh
på Gudz Alzmechtigh / och sätter all sin til-
lijt på honom / och at hon stadeligen tror / at
then gode Gudh / är vti hennes största för-
tryck hennes hiertans käre Fader / Jesus
Christus hennes trogneste Broder / och
then helge Ande hennes endeste Tröstare /
Förswarare och Beskårmare. (2) At
hon är flitigh och brinnande vti Bön och
åkallan til Gudh / både dag och natt; Ther-
vtas hafwer hon stoor nytta och fördeel och
gör sigh sielfwom myckit ther medh til goda /
såsom then helge Augustinus säger: Preca-

tio & jejunium spiritui carnem subijcit,
concupiscentiæ nebulas dispergit, libidi-
num ardores extinguit, castitatis verò
lumen accendit, thet år: Bön och fasto
tvingar Kötet och gör thet andeligt / för-
skingrar then onda lustens mörcker / vtslec-
ker wallustans bråna / och optender kyskhe-
tenes liws.

Så kan nu en rätt sinnigh ånkia aldrig
bättre gå Werlden igenom / aldrig bättre
draga sitt kors och motgång / aldrig bät-
tre öfwerwinna sina förachtare / än at hon
sinnes trogen och flitigh vthi sina Böner /
och dagligen elskar sina kåra Böneboof / så
som en ädla skatt. Sådana ånkior hafwer
Ruth / cap. 2. Judith, cap. 8. Hanna Pro-
phetissa / Luc. 2. varit / hwilka theras hopp
til Gudh satt hafwa / vti Bön och åkallan
varit flitiga / och theras ånkio-stånd medh
största beröm vthfört hafwa. Är icke thet
ta lofford? Är icke thet ett åhrligt Namn /
som then helga Ande them gifwer? Men
på then yttersta Dagen / begynnas först thet
bå

båsta beröm / och på theras hafda möda
och arbete / then herligaste lön / hwilken
H Erren J Esus Kristus / them / och allom
them / som theras efterdömmie fölia / gifwa
skal / thet är then othfeyeliga herligheten
uti sitt ewiga Rike.

H Erren J Esus tröste alla fattiga än-
fior / see mildeligen til fader- och moderlöse
Barn / och hielpen dem medh tolamodh
kämpa och ridderligen theras elendheet öf-
werwinna / Amen.

Thet Tredie Ordet.

Gannerliga säger iagh tigh / I
dagh skal tu wara medh migh i
Paradijs.

Thet är af wårs H Erres J Esu Christi
Passions-Historia wäl kunnogt / at när
H Erren Kristus wardt någlat wid Kors-
sens Trää / bles han ophengd emellan två
Köfware / och af then ena oförwägna skal-
ken / som på hans wenstra sijdo hengde /
skamligen hadd och försinadt / med thenna

Dr

Orden: Åstu Kristus / så hielp tig sielss och
oss; Han wil såna: Så litet tu kant hielpa
tigh sielss eller oss / så myckit mindre troor
iagh / at tu åst Kristus Gud; Son?

Thetta talet vptager then andra Rofs
swaren / som hengde på Jesu höggra siido /
mächta illa / straffar sin Stallbroder vthi
thetta syncke / och säger: Fruchtar tu icke hel
ler Gudh / tu som åst i samma fördömlse /
Q d. Med rätto skole hwar man bära med
lijdande öfwer thenna fåre HERren / som
här brede wid oss vphengd är / Men Gudh
hafwa the förgåtit / och försmåda honom
skamliga vthan Saak: Och tu / som lijder /
thet tu wål med tina onda gerningar / för
tient hafwer / fruchtar icke heller Gud / utan
legger thenna goda HERren vppå / Steen
på Bårda / och försmådar honom på thet
yttersta / hwad tencker tu? Tu weest iw / at
thenne fromma HERren / icke hafwer någon
sinn / förtient thetta straffet / som han nu lij
der / Stulle så icke hans ofsyldigheet bewees
ka tigh / til ett hierteligit medlijdande öfwer
hans

hans ofkyldiga / doch swåra pijnna och döde
Ach! tu arme Syndare / seer ju then swarta
döden för tina ögon och måste nu sira skil-
ias här ifrå / Wil tu då icke fruchte Gud?
Wil tu icke tenckia på honom? Ach! hwad
meenar tu / hwart wil then arma Siäl
taga Wågen? Ach! käre Broder / hafwe
wij deelat of emellan / thet wij röswat och
stulit hafwa / therföre wij ock nu plichte /
D så wele wij nu på vårt yttersta wara bekym-
rade om våra Siälar / at the måga årswa
Gud; Kijfe? Ach! ach! beredh tigh / beredh
tigh til en saligh hädanserdh!

Sådan nit / sådana alswar hafuer then-
na arma Röswaren haft / til at omwenda
sin Stallbroder ifrå sina wågars willo / til
at komma honom til sina synders kendslo /
och styrckia honom til troona på HERRAN
JESUM Christum / på thet / han therigenom
kunde saligh blifwa.

U S U S.

Thet är HERRANOM GUDI ett mykit be-
hageligt Werck / at / när wij see eller förnime
war

war nästa / igenom dieswulsens tilskynndan /
och hans egit förder swade Rött / wara på
en willan wagh stadder / och / at han Gud
achteligen / utan någon rätt och san Gud
fruchtan lesver / wij honom tå vprätte / strafs
se / truge och förmane / doch medh sachtmo
digh Ande / til Gudachtighetena / på thet /
han kunde lära kenna och besinna sina feel
och brister / ångra sina synd / bidia Gudh
om förlåtelse / komma til sanningens kund
skap och på thet sidsta behållen och saligh
warda. Här til råder och förmanar oss the
helge Apostelen Poulus / Gal. 6. Käre brö
der / säger han / Om en Meniskia råfede
falla in någon synd / i som Andelige ären / vpr
rätter honom medh sachtmodigom Ande :
Och see uppå tigh sielf / at tu icke frestat war
der.

Sådana gerning hafwa the helige
giordt inbördes ; Huru flitigt håller Sa
muel Konungen om Saul före / then synd
och olydna som han emot HErran giordt
hade / lääs ther om / 1. Sam. 15. Huru artig
skär

stärper Nathan David; synd och vprättar
honom / at then gode Konügen så wel lärde
ther afkenna och bekenna sina synd / och bid
ia Gudh om förlåtelse / 2. Sam. 12. Så gior
de Elia medh Zesabel / Micha medh Achab /
Joannes döparen medh Herode, Petrus
medh Anania, Act. 5. Conf. 1. Reg. 18. & 21. 22.
Mar. 6.

Och om thet än tyckes oss / såsom wij fö
ga eller ingen ting / medh wår förmaningh
och rådhd funde vthrätta / eller wår nästa och
jemchristen til Gudhfruchtigheet winna: så
wele wij dock icke aldeles fälla modet och för
hopningen om honom / utan befalla utgån
gen Herranom Gudi / hwilken weet / will /
och kan gifwa sino dundre krafft / såsom han
sielff säger hoos Esa. 55. Lijka som regnet och
snön faller af Himmelen / och kommer icke
åter tijt igen / vthan suchtar jordenna och
gör henne fruchtsamma och bärande / så at
hon gifwer sådh til at såå / och brödh til at
åta / altså skal och ordet wara / som vth
aff minom munn går : Thet skal icke åter
S kom

Komma til migh såfengt : Utan göra thet
migh teckes / och thet skal framgång hafwa
vthi thy iagh vthsender thet. Alltså skal icke
alt vårt arbete wara såfengt i HErranom/
1. Cor. 15.

Thernåst gifwa Evangelisterna tilkänna/
at then som hengde på HErrans Jesu hö-
gra sijda / hafwer talat medh HErren och
sagdt : HErrre tänck på migh / när tu kom-
mer i titt Rike.

Thenna hafwer warit en Röstware / en
Mördare; Hans mun war halare än smör
at tala Lögn / hans fötter woro snelle til thet
onde / hans händer woro willio ge til öfwer-
swold : Han skonade icke the arma / han för-
barmade sigh icke öfwer fattiga änkior och
faderlösa Barn / han södde sigh medh stia-
lande / röswande och mördande : Thersöre
blifwer han öfwer sådana bostwastnycken gri-
pin / någlat widh Korset / och ophengd emel-
lan Himmel och Jord / och får således sitt
wålförtienta straff. Ther til medh war
han en sådan förhårdat syndare / som al-
Drigh

drigh tänckte omwenda sigh / ja / tänckte al-
drigh på Gudh / eller fruchtade för hans
rättwisa dom; Utan öfwade thet ena skal-
kastycket effter thet andra / sköt vp sina bät-
tring isrå then ena tiden til then andra / ja
til sin sidsta stund och tima. Om han nu för
sina omwendelse til Gud hade blifwit död /
så moße han iwo hafwa blifwit förtappat /
och fått medh alla mord-andar och dieflar /
Arfwedel ochi helfwetit och then ewiga
fördomelsen.

Endock theña osle Marien / hade medh
sådana oppenbara faseliga synder sitt sam-
wet besmittat och beswärat / oc sin bättring
til then sidsta stunden vpskütit: Besiñer han
dock lifwål på thet seneste / sigh / och bekenner /
at han hade illa lefwat / försedt sigh högeligē
både emot Gud och alla Meniskior / wender
sigh til HErran Jesum / och tröstar sigh af
hans ofkyldiga Pijna och dödh / säyandes:
Herre tenck på mig / när tu komer i ditt Rijs-
ke. Q. d. Ach! min hiertans käre Herre /
Jagh är owärdigh myckit af tig at begära /

alleneft ett beder iagh / tånck på migh fattige
syndare / så troor iagh fulkomligen / at mina
stora och grofwa Synder / warda mig för-
låtna. Ty / ehuru wäl iagh nu kommer /
wid then eloffte stundena uti tin Wijngård /
och hafwer ganska litet ther uti arbetat / så
weet iagh at tu af blotta ynnest och nå-
de / mitt alraringaste arbete optager / och
rundeligen wedergeller. Tånck / tånck på
migh / ty tu hafwer skapat migh / tu hafwer
återlöft migh / tu hafwer uplyst migh : tånck
på migh / som henger här brede widh tigh /
som troor på tigh / migh / som nu uti sieltwo-
död:stunden hafwer min endaste tilflycht
til tig och förläter mig aldeles på tina nåde

Här på swarar HErren JEsus och sa-
ger : Samerliga säger iagh tigh / I dag
skäl tu wara medh migh i Paradis : Har
wil säna : O tu arme bedröfwade syndare
låt tina sorgh fara / war tröst och oförfarat
tigh skee / som tu troor / hwad tu begäran
thet skäl wara ja och Amen : Och effter
medh munnen bekänner tina margfallig

synder: Och ihertat troor migh wara then
rätte Werldennes Messiam och Frelsare/
tigh ångrar oc thet onda/som tu giordt haf-
wer / Sij! Så swår iagh/ widh mitt dyra
Ord/ och rena samning / en trogen Fed / at
tina synder skola tig icke allenest förlåtas / v-
tan ock tu skalt idagh/nu strax tina Siäl skil-
ies ifrå Kroppen/wara medh migh i Para-
dijs / i then ewiga Himmelska frögdén och
glädien.

O then stora herrligheten! Est regnum
omni fama majus, omni laude melius, o-
mni scientia innumerabilius, omni glo-
ria, quæ putatur, excellentius, August.
lib.2. Medit. Intet ryckte/ thet wari så gott
thet wil/ intet beröm/ thet wari så stort thet
kan; Ingen wijsheet/ then wari så otaligh/
som then förmår / ingen herlighheet / then
wari så högh som then bör/ må lienas widh
thetta Riket. Ach H Erre Jesu! huru
gärna hielper tu / huru liustigen tröstar tu/
huru wenligen opprettar tu thenna grofwa
fattiga Syndaren.

Här mågo wi billigt förundra oss öf-
wer / at thenna stora Syndaren hafwer en
sådan starck förtröstring til HERRAN JE-
sum / at han omwänder sigh isrä sina wä-
gars willo / och håller honom för sin
Salighgörare / som så jemmerligen vth-
sågh / och såsom then alrawanwördeligaste
hengde på korsens Tråå : Jagh säger / bil-
ligt må wi förundra oss här öfwer / och säna
medh then helge Augustino : Säggh oss / tu
arma Kōfware på Korset / hwadan åst tu
kommen / at tu håller Christum för en Ko-
nung / och beder honom / at han wille tōne-
kia på tigh ? Tu hafwer ju icke seedt på ho-
nom någon gyllene Krona / eller någon Ko-
nungzligh Spjira / eller herligh purpur
Kladning / eller någon tienare / som honom
betiente / och lijfwal westu tala om hans rijk-
ke och troor honom ther öfwer wara en Ko-
nung. Ty tu seer ju icke någon annor Kro-
na / än en Törnekrona / ingen annan Spjira
än spjifarna / som äro genō hans H. händer
slagna / ingen annan Konungzligh Kled-
ning /

ning / än hans Blodh / ingen annan Konungzligh Stool / än korsens Tråå / inga andra tienare / än skalkar / och bostwar / sem honom häda och försmåda. Swad är doch thet / som tu må see på honom ther medh han skole wara en Konung och hafwa ett Konungzligt wälde och rike?

Men här är Jesu nådh / Jesu swenligheet / Jesu kärlek / thetta året som förefommer thenna Köswaren / som hafwer wärkat opsatet i honom / dragit honom til sina synders kenslo / opererat trona och fulbordat omwändelsen hos honom.

U S U S.

Här utaf läre wij / at Herren Jesus hafwer warit / år / och blifwer allom fattigom bootferdigom Syndarö nådelig / och på theras förgående tider och ånger öfwer Synden / förläter them hierteligen gärna theras synder / ehuru store / grofwe och monge the kunna wara / at wij rätteliga medh then wissa Syrach säga må: cap. 18. Ohuru stor är Herrans barmhertigheet / han

S iij

låter

låter sigh nådeligen finnas allom them / som
omwenda sigh til honom.

Ach ja! Wisserligen är HERRANS JESU
barmhertigheet myckin stoor: En hans
barmhertigheet går öfwer alla Werldena/
Syr. 18. ja / öfwer monga tusende som elska
honom / Exod. 20. Jorden är full af HER-
rans godheet / ps. 33. HERRE / säger Da-
uid / tin godheet recker så wiidt som Himme-
len är / och tin sanning så wiidt som
skynnar gå / Ps. 56. HERRE / säger Manasse
i sina Bön / then barmhertighet som tu uth-
lofwar / är omäteligh / och kan icke uthran-
sakas.

Tilförende / då HERRANS JESU fiender
honö begabbade / så ock / Röswaren / som på
wensra handenna hengde / honom bespot-
tade / stelte han sig / såsom thet icke eens komo
honom widh / han war som en döfwer och
dumbe / Ps. 116. Men nu / så snart thenna ar-
ma Röswaren / then stora syndaren / wender
sigh til honom / bekänner sina seel och brister /
tycker illa wara öfwer sina begångna Syn-
der /

der/och beder om nådh/strax är oc H Erren
Jesus til redz med itt trösteligit swar/örlå-
ter honö icke allenest hans synder; Utan ock
försåkrar honom thet ewiga lifswet: Ach!
thetta är iw en stoor/en omäteligh/en outh-
ransakeligh godheet och barmhertigheet!

En sådan barmhertigheet bewijsar osz
H Erren Jesus än i thenna dagh/i. igenom
sitt helga ord: Han öfwerfaller icke strax osz
fattige syndare/och straffar osz/som wij haf-
we förtient/Utan han warnar osz förr äth/
H Erren H Erre gör intet/ utan han oppen-
barar sinom tienarom Prophetomen sina
hemligheet/Amos 3. Igenö Ordet warnar
han osz/En thet är osz skrifwit til en förwar-
ning/1. Cor. 10. och låter förkunna osz genom
sina tienare/at wij skulle omwenda osz til ho-
nom/wij äre sendningabodh i Christi stad/
ty/Gudh förmanar genö osz/2. Cor. 5. Wilie
wij icke achta ordet och ther igenö låta war-
na osz/så komer H Erren Gud/2. med Kriigh
och örligh/hunger och dyr tijdh/Pestilentie
och brådödth/hwilkä plågor äre såsom wår s

HERRER Postnyttare/therigenom han förer
os til sinnes/ huru swårliga wij emot honom
syndat hafwe/doch vnder thetta wålförtien-
ta syndesträff/sörgäter icke HERR Gudh/at-
tenckia på sinastora godheet oc trooheet/så-
som han sielff säger/Pl. 89. Din mina barn
min Yagh öfwer gifwa/ oc i minom Rättom
icke wandra/Din the mine Stadgar ohelga/
och min bodh icke hålla: Så wil jag hem söf-
ia the ras synd med Juis/ oc the ras misger-
ningar med plågor: Må mina nådh wil jag
icke wenda ifrå them /och icke låta mina san-
ning seela. Så warnar Gudh alzmeech-
tigh 3. och en menniskia/ i och genom hennes
egit samwett: slår henne på hennes hierta/
at hon betrachtar/ hwad hon gjort hafwer:
Thet behöfues icke något omswocep/ vthan
menniskians egit hierta och samwet säger he-
ne wäl til/ när / huru och hwarest hon synden
bedrifwit hafwer/ty/synden är med jernstijl/
och medh skarp Demant skrifwen/ och vthi
menniskior nas hiertas tafkor grafwē/1er. 17.
Ja/the ras Samwet bär them witne/oc the-
ras tanckar som sigh inbyrdes beflaga eller

och orsaka / Skrifwer then H. Paulus, Rom. 2.
 När wij alle sådana Gudz thenes aldra
 högstes troгна faderliga förwarningar see
 eller höra / skole wij såna med the H. David /
 Pf. 145. Nådelig och barmhertig är HERren /
 tåligh och af stoor godheet. HERre är allom
 godh / och förbar. nar sig öfwer all sin werck.
 Ohwad för en mild Fader! Ohwad för en
 nådig Gud hafwe wij! Han funde wel strax
 straffa oss medan wij synde / Men hans kär-
 lek / nådh och godheet är så stoor / at han thet
 icke gör / Utan warnar och förmanar oss / at
 wij icke skola mootwilleligen syna / på thet
 han icke må til straffet griipa.

Ohuru troligen ropar HERren JESUS:
 Görer bättring / ty Himelriket är hardt när
 Matt. 4. Wender eder til migh så warde i sa-
 lige alla werldennes endar : Ty iagh är
 Gudh och ingen meer / Esa. 45. Ewår
 eder / görer eder rena / legger bort edart onda
 wäsende isrä min ögon. Wender igen af thet
 onda / lærer göra thet gott är / farer efter thet
 som rätt är / komer / Om edra synder woro
 blod.

blodröda/så skola the doch warda sniöhwita/
ta/ oc om the än woro såsom Rosenfärga/så
skola the doch warda såsom Bl/ thet är som
H Erren Gud wille säna: När wij med hwar
annan gå til rätta/ och iag eder öfwertiger/
at j äre af syndenne blodhröde / at intet heelt
på eder är til sinande/ och iag macht och rätt
hade/ för edra synder skul til at förkasta oc öf-
wergifwa eder; Så wil iag doch thet icke gös-
ra/ utan wil eder heela och til nåder optaga/
när j edra synder af hiertat kenna/ bekeña/ oc
eder til mig omwenda. Vid. Bib. Norib. h. l.
O then milde H Erren! O then barmhertige
Guden/ som oss så wenligen til bättring loc-
kar och kallar!

Wij moste thet alle bekeña/ at then rättfer-
dige Gudh hade wäl macht och rätt strax på
wåra första synder/ at straffa oss: Enö Gudz
försmädare kunde han wäl binda hans tun-
goband til/ at han bleswo en Dumbe/ såsom
Zacharias / Lu. 1. En Hoorkarl och Bolare
kunde han låta dräpa/ såsom thz skedde med
en Jsraelitisk Man/ hwilken med sin Quiño

vti thetas horohvvs blefvo igenom stungne
 Nū.25. En drinckare och fråkare kunde han/
 om nattenē/ när han full och galen är/ låta i
 sina synd döo/ och nederfara i helvetet/ Esa.
 5. Men then käre HERren gör thet intet/ han
 är longmodigh och af stoor mildheet/ Ion.4.
 barmhertigh/ toligh är han/ och af en stoor
 barmhertigheet/ Neh.9. Förmodar altijdh
 thet bästa/ at meniskian wil omvenda sig oc
 göra rättsmig bättring. Förachtar tu hans
 godheetz/ tolsamheetz och longmodigheetz
 Riktedō/ icke förståndandes/ at Gudz mild-
 heet lockar tig til bättring? säger S. Paulus,
 Rom.2. HERren hafver tolamodh med oss/
 och wil icke/ at någre skole förgås/ Bthän at
 hvar och en wender sigh til bättring/ säger
 then helge Apostelen/ 2. Pet.3. En han wil iw
 at alla Niemiskior skola srelsta warda/ och
 til samningenes kundskap komā/ säger then
 helge Apostelen Paulus/ 1. Tim.2. O then
 stora Gudz Barmhertigheet!

Wij måste alla bekenā/ at wij äre i syndenē
 ne aflade oc födde/ Ps.51. synda dagliga/ thet
 är

är ingen som gott gör / ja icke en Ps. 14. Våra
synder äro flere än Håren på vårt Huswud /
Ps. 40. Wij äre ogudachtige och afwoege aff
Moderlijfwet / Ps. 58. och hafwe medh våra
missgerningar / oc okända synder / förtörnats
Gud / Ps. 90. Och moste således alla / ingen
vndantagande / bekenna med Konung Da-
uid oc säga: Ps. 106. Wij hafwe syndat med
våra Fäder / wtj hafwe misshandlat oc haf-
we ogudachtige varit / altså: Om Gud skul-
le gå med oss til rätta / så kunde ingen les swan-
de / för honom blifwa beständandes / Ps. 130
Skulle icke då Gud wår H Erre / hafwa högh
orsak / at straffa / at heemsötia oss? Skulle
han icke öfwer oss wredgas / och sitt milt så-
som en eeld brinna låta? Ps. 79. Men sij! han
gör thet icke / han handlar icke med oss effter
våra synder / och wedergäller oss icke effter
våra missgerningar: En så högh som Him-
melen öfwer Jorden är / låter han sina nåd-
weldeliga swara öfwer them som fruchta ho-
nō / Ps. 103. Han tencker icke oppå våra yng-
doms synder och wår öfwerträdelse / Men
han

han tencker vppå oss / efter sina barmhertig-
heet / för sina godheet skul / Ps. 25. Hwij så e
Icke för våra förtienst skul / utan Gudz sto-
ra nådh och barmhertighet äret / HErrans
mildheet äret / at thet icke är vthe medh oss /
hans barmhertigheet hafver ingen enda /
utan hon är hwar morgon ny / Thren. 3.
H Erre / H Erre / säger Gudz Mannen Mo-
se / tu Gudh / barmhertig och nådeligh / och
långmodigh / och af stoor nåde / och troofast.
Tu som bewarar nåde til tusende Leder / och
förlåter misgerningar / öfverträdelse och
synder / Exo. 34. Så säger oc David: Barm-
hertigh och nådeligh är H Erren: Toligh och
af stoor mildheet. Han träter icke til ewigh
tjdh / och wred gas icke eswinnerliga / Ps. 103.
Item Ps. 105. H Erren är god och from / ther-
före vnderwijsar syndarena på wågenom /
Smaker och seer hurn liufligh H Erren är /
Ps. 34. Af sådana herliga klara witness börd /
om Gudz barmhertigheet / äre heela then
helga Skriffit full.

Läter oss see oc merckia the gamlas Exem-
pel

pel / hwem af them hafwer sökt HErrans
barmhertighet / och then samme icke sunnit?

När Ephraim badh : Hemta tu HErr
migh igen / at iagh må hemkomma igen / ty
tu HErr äst min Gudh : Kommer iagh
heem igen / så wil iagh bättra migh : strax
gifwer Gudh ther på / thetta liusliga swaret :
Ar icke Ephraim min elskelige Son och mitt
kära barn ? Ty iagh kommer nu wäl ihogh
hwad iagh medh honom talat hafwer / ther
före brister migh mitt hierta för hans skul /
at iagh moste förbarma mig öfwer honom /
säger HErrren / Ier. 31.

Hwad war Manasse ? Han war wäl en
Konungi Juda / men han försörde och för
willade Juda och Jerusalem / at the wordo
werre än Hedningar / hwilka HErrren för
Ismaels barn bortdrifuit hade / 2. Chron. 33.
Ja / han war en Afgudadyrkare / trollkarl /
dieswuls Menniskia / then som lät offra si
na barn Molech / draap monga Prestes och
Propheter / och hade wäl tusende reesor för
tient helwetet : Men icke desto mindre / när
han

han vti sitt fångelse ödmjukade sigh för Gud/
di/bekende sina synd reent vth / och bad om
förlåtelse/sånandes: Jag beder tigh HERRE
om nådh. Ach! HERRE iagh hafver syndat/
syndat hafver iag/och kenne mina misgär-
ningar. Så beder iag nu och förmanar dig/
förlåt mig thet / låt migh icke i mina synder
förgås / och låt straffet icke blifwa ewigt öf-
swer mig. Sij! strax hörde then fromme och
barmhertige Gud hans Bön/såg til hans
Tårar/gaf honom til / hans misgärning/
förbarmade sig öfwer honö/oc satte honom
vti sitt Konungariike och Jerusalem igen.

Hwad war then arma Publicanen/Luc.
18. En vppenbar syndare war han/hwilken
med bedrägerij/ öfwerwåld och orätt/hade
gådt sina Werld igenom/och torde för then-
skul icke lyfta sina ögon vp til Himelen/vtan
slogh för sitt bryst/bekende sina grofwa syn-
der/oc bad Gud om misfundsamhet och nå-
de/sånandes: Gud misfunde sig öfwer mig
syndare: Strax wardt honö hans synd för-
lätin/och mykit rättferdigare för Gudi räk-

nat/än then högtrafwande Phariseen/som
af sina goda gerningar wiste sig berömma.

Hwad war Maria Magdalena? samtel-
ligh en oppenbar synderfka. Men när hon
lågh af ett sorgfult och bedröfwat hierta/öf-
swer sina begångna synder / för H Errens
Jesu Christi fötter / och af sin stora ångest/
icke kunde tala ett ord / utan med heeta tårar
begårade nåd: strax sågh H Erren / til hennes
bedröfwades siäls ångest, förlät henne syn-
derna / och tröstade henne ganska wenligen,
sâyandes: War widh godh tröst / min Dot-
ter / tina synder förlåtes tigh / Luc. 7.

Hwad war Saulus? En grusweligh / en
gryn / the Christnas förföliare / hwilken alla
them / som Jesum befende och på honö trod-
de / förde bundna til Jerusalem: Men när
han i sins hertans ångest bad: H Erre Je-
su / hwad wiltu / at iag skal göra? Gaf H Er-
ren honom thetta swaret: Gack i Staden /
och ther skal man sâya tigh / hwad tu göra
skalt / och låt genom Ananiam sâya honom
lös ifrå hans synder / Act. 9.

David

David war en mandråpare oc hoorfar/
 Petrus försakade sin egē HERRE och Mesta-
 re / Thomas war en otrogen Lärjunge /
 Mattheus war en orättrådigh Tollenär/
 Zachæus en oppenbar skinnare och ockrare/
 Rōswaren här på Korset / en arger Skalck:
 Likwel äre the alle vptagna til nåder / äre nu-
 mehra salige / oc såna på theña stund i Gudz
 Rike: Icke os / icke os / HERRE / utan tino
 namne giff åhrona för tina nåd oc sanning
 skul / Ps. 115. Thefasta sina Kronor för Sto-
 len / och såna: HERRE tu åst werdigh taga
 prijs och åhro / och krafft / ty tu hastwer skä-
 pat all ting / och för tin wilia skul / hastwa the
 warelse / och äro skapt / Apoc. 4.

Alltså tager Gudh war HERRE / ån i then-
 na dagh / alla fattiga och bootferdiga synda-
 re och synderstor til nåder! Ty när the af
 ångerfult Hierta bekenna theas synd och
 bidia om förlåtelse / sålunda:

Förbarmna tigh Gudh öfwer migh /
 För tin stora Barmhertigheet /
 Och för then nådh som är i tigh /
 Tagh bort min orättferdigheet:

Swå af min synd och gör mig reent/
En min brist iagh wål kånna kan/
Woot tigh hafwer iagh syndat alleen/
At tin ord skola blifwa sann /

Strax sinner tu thetta swaret:

En syndares dödh begår iagh en/
Men at han omwender sigh ifrå syndsens
Och medh migh lefwa må/ (wågh)
Hwar wende sigh/
Ifrå synden till migh
Min nåde skal han få.

Ach! frome Christine/betenker doch! huru of-
ta hafwer eders siäl/ för syndens skul/ warit
ansåchtat? huru offta hafwen i sagdt i edro
förtwiflande: Herre/iagh är bortdrifwen
ifrå tin ögon/Ps. 31. ty/mina synder gå öfwer
mitt hufwud / såsom en tung byrda äro the
migh förswåra wordna/ Ps. 38. Ther öffuer
grämmer iagh migh så/ at hiertat migh för-
smächtas/ Ps. 119. Ja/ mina Siäl/ wil icke
meer låta trösta sigh/Ps. 77.

Men/ hoo hafuer uti sådan ansechtning
tröstat eders? Herren/ Herren hafwer thet
giordt! genom Ordzens predikan/ weder-
quecker han oss: Ach! wij fattiga syndare
hafwe

hafwe en rijk tröst af **H**Errans hws thet **H**.
Templet/ ps. 65. Ach! ja/ **H**Erre tin godheet
är trösteligh/ Ps. 69. Tu tröstar mig i min ån-
gest/ ps. 4. Tin tröst/ vthi och genom Ordet/
gläder mina Siäl/ ps. 94. Vti Skriftestolē/
tillsäger han oss / på vår bekenneelse / synder-
nas förlåtelse/ rättferdighet/ oc ett ewigt lijf/
och är således när oss som ett förbråat hier-
ta hafwa/ och hielper oss som ett bedröfwat
modh hafwa/ ps. 34. Vti Nattwarden/ haf-
wer han giordt en åminneelse til sin Vnder/
then nådelige och harmhertige **H**Erren/ ps.
111. Spjissar oss medh sin samma Lefamen och
blod/ til våra synders förlåtelse/ at the elen-
da skola äta/ och måtte warda/ ps. 22. Och
at the skulle druckne warda vt aff tins **H**ws
rika Håswor / och tu skänker them medh
wällust/ såsom medh enom Ström/ ps. 36.

Ach! min godh **C**hristen/ huru skulle wij
wedergålla **H**Erren om alla hans wälger-
ningar/ som han oss gör? ps. 116.

Oså lofwa **H**Erren/ min Siäl/ och alt thz
vti mig är/ hans **H**. Namn. Lofwa **H**Erren

min siäl/ och förgåt icke/ hwad gott han tigh
giordt hafwer. Then tigh alla tina synder
förlåter/ och heelar alla tina brister / pl. 103.
Min åhra skal loffijunga tigh och icke tyst
warda: Herre min Gud/iag wil tigh tacka
i ewigheet/pl. 30.

Thernåst skal thetta tiena ofz til en War-
nagel och förmaning / at wij icke misbruke
thema Gudz ootsäneliga barmhertigheet/
til någon synd / mytit mindre vpskiute war-
bättring til the sidsta timan. Thet går werl-
dene/ säger D. Luther/ såsom enom drucken
Bonde: När man på en siida hielper hono
på Hästen/ så faller han på then andra neder-
igen: Alltså/när man säger werlderne något
om Gudz grundlöse barmhertighet/ så war-
der hon säker/ och tencker/ ha/ha/ Gudh är
barmhertigh/ja/hans barmhertigheet är o-
mäteligh och kan en vthransakas/ En/ så kan
han icke något göra migh/ en heller straffa
migh? Men hwad säger then wijsa Läraren
Syrach? cap. 5. Tenck icke/ Gudh är mytit
barmhertig/ han straffar mig intet/ iag syn-
de så mytit iagh wil. Han kan så snart wreed

vara/som han nådeligh är/och hans wrede
öfwer the ogudachtiga wender intet åter.
Thet hörer båda tilsamman/ty thet är the hö-
ga hemlighet/then wij icke funne begriipa/at
Gudh är mykit barmhertigh/men dock thet
hoos/en nitelskande Gud/som icke låter the
onda blifwa ostraffat. Thersöre låter of icke
motwilligt synda på Gudz nåd oc barm-
hertigheet/ty then thet gör/han blifwer med
onåde och wrede igen belöpter / Ty HERR
rans wrede skal snart begynna at breña/p.2.

Ingen bygge heller på thetta Exemplet/at
han wille tenckia eller säna: Köswarē på kor-
set/bättrade sigh icke/ förr än på then senaste
tjiman/ och fick wenskap oc nåder / iagh wil
ock så göra/ thet sama kan mig ock wedersas-
ras. Ach nej/gör icke thetta. Ty/wij haswe
vti hela then H. Skriffte icke meera/än thetta
ena Exemplet vti Köswaren/hwilken haswez
spardt sin bättring/til sin yttersta tjima/ och
thet war wäl med honom aflopet: Doch är
thet/som Fulgent. ad Venant. säger: Bea-
tus latro in extremis placuit Deo, tamē ad

consequendā fidem, nō fuit extrema, sed
prima hora: Then salige Rōswaren beha-
gade / i sitt yttersta Gudi / men icke war thet
then sidsta / vthan första stunden / ihwilkom
han trodde på HErran Jesum.

Bör oss förthen skulicke liggia i säkerheet
oc på Guds nåde synda / Ty thet är rätt som
then H. Augustinus lib. de vera poen. säger:
Qui poenitenti promisit indulgentiā, dissi-
mulāti diem crastinū non sponndit, thet
är: Gud haswer wäl them botserdigom nå-
de lofwat / Men them som sin bättring op-
skiuta / haswer han ingen morgondagh för-
säkrat. Beröm tigh förthen skulicke at mor-
gondagē / ty tu weest icke hwad idag än hen-
da kan! Prov. 27. I säyen: Idagh eller i mor-
gon wille wij gå vti thē eller then Stadē / och
wilie ther liggia ett åhr / och handla oc wiña.
Och weten icke hwad i morgon skee kan! Ty /
hwad är edart lijf? Ett damb året / som en li-
ten tijd war ar / och sedan förswinner / säger
then H. Apostelen Jacobus / c. 4. Hwar föres
Idagh om i hören HErrans Röst / så förs
stocker

stocker icke edor Hierta / Pf. 95. Blijda icke
medh tin bättring / til theß tu franck war-
der / utan bättra tigh / medan tu än synda
kant: Fördrögh icke from warda / och töfwa
icke medh tins lefwerneß bättring alt in til
döden / säger Syrach / cap. 18.

Thet Fierde Ordet.

Min Gudh / Min Gudh / hwij
hafwer tu öfswergifwit migh.

Sedan som wår Herre JEsus Chri-
stus hade medan han hengde på Kor-
set / hierteligen bidit för sina Fiender
och owänner / och tröstat sina bedröfwade
Moder / besalat henne sinom Lärjunge Io-
hanni, tröstat then arma Köswaren / för-
låtit honom hans synd / och tillsagdt honom
Paradisens frögd och glädie: är ther up-
på hasteliga upkommit ett öfswernaturligit
gräseligit stoort mörker / så / at Solen om
Middagen hafwer sigh lijka som tiltäckt och
förhyllat / och wille numera sins Herres
G v och

och Skapares stora ångest oc sweda ansee:
Hwilken förmörkelse/ warade i heele tree tje-
mar / i hwilka / Christus intet talat hafwer.

När nu thenna grusweliga förmörkel-
sen / wid nionde stunden / thet år / effter war
Sågare kläckan 3. effter Middagen / vthe
war / begynnar Herren Jesus / medh en
jemmerligh flagan och stoort skri ropa til
Gudh sin käre Himmelske Fader / säyandes:
Min Gudh / min Gudh / hwij hafwer tu öf-
wer gifwit migh?

Icke twiflar Herren Jesus vthi then-
na orden på sins Himmelske Faders god-
heet och kärleef til honom / eller såsom hans
käre Fader skole hafwa sigh vndandragit
at wara medh honom / Men ingalunda / v-
than war käre Herre wil of här medh på-
minna / at han numera år stadder vti en hier-
tans stoort ångest / kämpar och brottas med
Gud; odrägeliga wrede / heela Werldennes
synder / Helwetit och then ewiga Fördöm-
melsen: Men doch likwål vti thena sin swå-
rafamp / hafwer han sitt stadiga förtroen-

de/och ödmuik-sonliga tilförsicht til sin hjer-
tans käre Fader/ och weet thet förwisso / at
han honom vnder thema swåra bördan
icke öfswergiswandes warder.

Och swåfwer thetta stooraropet honom
icke allenest på tungone / utan ock / thet kom-
mer rätt af hiertans grund / af then sweda
och swårck / then käre H Erren hade / både
inwertes och uthwertes / både til Kropp och
Siäl.

Ach! Thetta skulle iagh fördömda Syn-
dare hafwa lidit och uthstädt / i Helwetet:
Men hast tack / min käre H Erre Jesu / som
för mina skull / thema stoor och odråge-
liga bördan / thena outhärliga jemmer och
sweda / tigh oppå tagit hafwer.

Betänck / Min godh Gristen / Skulle icke
tin och min H Erre Jesus klaga ? Skulle
han icke här jemmerligen ropa / Min Gudh /
Min Gudh / hwij hafwer tu öfswergiswit
migh? Ty på honom lågh tina / mina och
hela Werldennes synder / han är sargat för
wåra misgerningar skull / och slagen för
wåra

wåra synder skull : Næpsten ligger vppå honom / på thet at wij skole fridh hafwa / och genom hans såår åro wij helade / säger Propheten Esaia / cap 53.

Hans Himelste Fader vtgiöt öfwer honom sina grymheet och wrede / såsom öfwer then som för våra skull war giordt til Synd / 2. Cor. 5. Och thet så bitterligen / så hårdeligen / så heftigt / som han någon sinn / öfwer alla Meniskiors synder sina grymhet och wrede vthgiuta monde: Hwarföre ock HERRANS Jesu Hierta war såsom ett smoltet Wax / såsom han sielf ther öfwer klagar / Ps. 22. Jagh är vthgutin såsom watern / all min been hafwa skildz åt: Mitt Hierta i mitt Lifs är såsom ett smelt Wax: Mina kraffter åro borttorkade såsom ett stycke af en Potto / och min tunga loder widh min Goom: Och tu legger migh vti dödzens stofft.

Ach! Skulle han icke klaga? Skulle han icke jemmerligen ropa? En Lagen dundra de med sin förbannelse öfwer honom: Ther til medh / låt then leede Satan honom icke blifwa

blifwa ofrestat / utan satt honom til medh
allahanda anfechtningz Morde-pijlar / så /
at then käre Herren swårliga theröfwer
qwidder / tå han så talar / ps. 18. Dödzens
band hafwa omfattat migh / och Belials
Becker förskreckt migh. Helwetis band
hafwa omfattat migh / och dödzens snaror
öfwerfallit migh. Och åter: ps. 88. Min
Siäl är full medh jemer / mitt Lijf är hardt
når helwetit. Jagh är achtat lijf wid them /
som til helwetet fara / iagh är såsom en man /
then ingen hielp hafwer.

Sågh han på sig sielswan / så swar hans
Kropp / ickē allen est illa tilpyntat och jem-
merligen medfaren ; Utan ock / han moste
hengia såsom en annan Dgärningzman e-
mellan två oppenbare Köfware och Mör-
dare: Hwar och en / som honom förbi gick /
eller stادنade widh Korset / riste åt honom
Hufwudet / gjorde spee af honom / hādde /
försmādde och bespottade honom.

Then käre Solen / thet stora Werldzens
Ljus / wille nu mera ickē skijna eller lysa / u-
tan

tan ett gråseligit mörker war i Landena,
Hans ängest / hans jemmer / hans elend-
heet togh så öfwerhandena / at han ock men-
te sigh af Englarna i Himmelen / af Menne-
skiorna och alla Creatur på Jordenne / ja /
af Gudi sinom käre Fader sielt / öfwer gifwit
wara. Han sågh sigh om hielp / vti thenna
sina högsta nödh / och sij ! Ther war ingen
tröstare / ingen Förlossare ! Nå han tå icke
hafwa hast orsaak at ropa : Min Gudh /
Min Gudh / hwij hafwer tu öfwer gifwit
migh ? Q. d. Ach min käre Gudh / tu troofa-
ste Gudh / huru offta hafwer tu holpet tina
kära Barn vti theas nödh / när the hafwa
tigh åfallat / och förlåtit sigh på tigh : Men
iagh / som är tin elskelige enfödde hiertans
käre Son / sunter nedh i ditop Dym / Pl. 69.
Och moste så förgeswes ropa / at mina fiend-
er så monge äro / at min sweda och wärck
är swår och fast votsåneligh / thet kunde iagh
igenom tina och mina Krafft och Macht
än vthstå och lijda : Men at tu / hiertans kä-
re Fader / öfwer gifwer migh medh vthwer-
tes

tes tröst/ och steller tigh emot migh / såsom
swore iagh icke tin Son / til hwilkom tu hade
gott behagh / Ach! ach! Thet krencker mitt
hierta / thet bedröfwar mina Siäl och gör
min bördä så myckit swårare.

U S U S.

Här utaf läre wij / at ingen ångest / ingen
sorgh / ingen wedermöda här på Jordenne /
är så hård / swår och odrägeligh / som then
na / när en Menniskia råkar uti sådana tanc
far / at hon menar sikh af Gudi wara förlå
ter och öfwer gifwin / ja / thet är intet större
Gudz straf / än när han ifrå eene Menniskio
synes wjka och långt bort tråda.

Wij moste fuller thet alle bekänna / at
thena Werlden är stadd i thet onda / 1. Ioh. 5.
och är full medh allahanda wederwårdig
heter / befymmerligen moste then Rätferdiga
myckit lijda / Ps. 34. Efftersom alla Gudh
fruchtiga genom myckin bedröfwelse skole
gå i Gudz Rike / Act. 14. Noach / swåfde
emellan Himmel och Jord i Urkemme / och
hade sitt befymmer / Gen. 7. Daniel medh
sing

Sina olycko uti Lenonakvölone / Dan. 6. The
tree Man medh thetas sweda / uti then brin-
nande Vgnen / Dan. 3.

Mongen måste wända ryggen til sitt Fä-
dernes land / och wandra i ett Fremandes
land / ther honom hwarcken stock eller steen /
känner / såsom thet skedde medh Abraham /
Gen. 12.

Mongen blifwer qwald / förfölgd och
ångslas dagh och natt af thenna Werlden-
nes Menniskior / såsom then rättferdiga
Siälen Loth / Gen. 19.

Mongen from Man / blifwer genom död-
sens skarpa Lija afhuggen / och widh sina
käre Hustru skilder / såsom thet hände them
helga Patriarchen Jacob / Gen. 39.

Mongen dygdesam Hustru mister sin
Man / sitt hufwud och försvar / och råkar
vthi thet bedröfweliga / förachteliga Anckio-
standet / såsom thet wedersors then froma
Anckian i Nain / Luc. 7.

Monga Föräldrar måste see ömka och
sorgh på sina barn / såsom skedde medh Da-
uid / 2. Sam. 17.

Mom

Mongen blifwer ofkyldigt förfölgd / så /
at han önskar sigh heller döo / än lefwa / så
som Propheten Elia gjorde / 1.Reg. 19.

Mongen Memiskia släpas medh en
siukligh Kropp / känner sellan eller aldrig
sins hälsos Dag / såsom then 38. åhrs siu-
ka Mannen / Ioh. 5. Och then arma Quin-
nan / som hade frackhetenes Anda i 18. åhr /
Luc. 13.

Mongen mister sin egendom och komer
ifrå alt sitt goda / thet han äger / såsom thet
hende Hiob.

Men ingen olycka / ingen sorgh / ingen
wedermöda / intet Gudz straff / i hela Werl-
den / är til at lijfna widh then ansechtning /
som är / när en Memiskia låter sigh tyckia /
at hon är af Gudh förlåten och öfvergift-
win. Ach ! Thenna ångesten är sielswä
helwetet.

Men nu frågas ; Huru Gudh må öf-
vergiftwa en Memiskia / emedan han är
allestädes / Ps. 139. Himmelen är hans säte /
och Jorden hans fotapall / Esa. 66. En hel-

Ier kunnna Himlarnas Himlar honom be-
griipa / 1. Reg. 8. Ar icke iagh som Himmel
och Jord vpsfyller / säger H Erren / Ier. 23.
En i honom leswe wij / röroms och hafwe
warelse / Act. 17. Swar: Så öfswergifwer
ni Gudh Meniskian / 1. När han tager
sins nådes hand ifrå henne / låter Meni-
skian tumla i syndenne / öfswergifwer henne
ett wrängt Siñe / til at bedrijswa obequem-
ligh ting. Full medh all orättferdigheet / bo-
lerij / argheet / girigheet / ondsko / full medh
aswund / mord / kiff / sweck / otucht / bak-
dantare / Gudz förachtare / woldz wärck-
are / högferdige / som Paulus ther om talar /
Rom. 1.

Så hafwer H Erren öfswergifwit Ko-
nung Saul / i thet / at hans gode Ande weck
ifrå honom / och en ond Ande kom til honom
och qualde honom / 1. Sam. 16. Wee them /
när iag ifrå them wijkin är / säger H Erren /
Os. 9. Så står ock Ier. 7. at H Erren wil ka-
stabort ifrå sitt Ansichte Judeska Slech-
tet / och wil wenda sitt Hierta ifrå Jerusa-
lem /

lem / thet år / sina nådh / bestydd / bestårt
och bistånd hafwer han them hårdnackas-
dom Judomen icke welet tee och bewiisa / v-
tan hafwer vti sina grymma wrede satt sigh
emot them och öfswergiswit them.

2. Öfswergiswer H Erren Gudh en Mens-
nistia / når hon vti ansechtningenes och be-
dröfwelses tijdh / icke så snart finner tröst och
swederaweckelse / som hon wål förmodar / v-
tan Gudh wår H Erre dröyer medh sina
hielp / och ställer sigh / såsom han icke meera
wille råda / styrckia / bewara och hielpa / ther
han dock fast annars år sinnat / vpskiuter
wål sina hielp och vndsättning / så länge thet
honom behagar / Men år dock likawist med
öf i nödenne / hielper öf ther vth / sätter öf
til åhra / måttar öf medh långt Liff / och be-
teer öf sina saligheet / Pf. 91.

Swad skedde medh then fattiga Gana-
neeska Dwinman ? Emot hwilken H Erren
Jesus stälte sigh / såsom han icke eens wille
håra / fast mindre någon hielp bewiisa hen-
ne ; Sade sigh / icke wara för hennes skull /

Kommen i Werlden / utan allenest at vpsöfua
the borttappade såår af Israels hws : Så
wore thet icke heller lofligit / taga Bröd ifrå
barnen / och fastat för hundarna : Ther dock
thenkåre HERR hade fast benågnare hierta
til at hielpa henne / än hon kunde förmoda :
Hwilket ock så skedde / at hennes Dotter i
samma stunden blef icke allenest helbregd /
utan ock then goda Swimmans starka troo
wardt vppenbarligen berömdt och henne til
stoor hugnat vthspridt / Matt. 15.

Såsom thet första / Nemligen at HERR
ren Gudh tager sina hand ifrå en mootwil-
ligh Syndare / och låter honom wandra i
sina wägars willo / skeer för syndennes skul-
hwilken wij skole hata och icke komma för
när / ty kommer tu henne för när / så stinger
hon tigh såsom en förgifftigh Orm / Syr. 21.
Emedan nu Gudh / är icke then Gudh / hwil-
kom ett ogudachtigt wäsende behagar / Pl. 5.
Therfore / skole wij wachta oss / för the sex
stycke / som HERRen hatar / och thet siunde /
ther widh han en stryggelse hafwer / nemliga /
hög

högferdigh ögon / falskt tunga / händer som
vthgiuta ofskyldigt blodh / hierta som medh
arga list omgår / fötter som snare äro til at
göra skada / ett falskt witne / som icke skemes
tala lögn / och then ther trätto emellan brö-
der åstadh kommer / Prov. 6. Alltså skeer thet
andra Neml. at Gud vnderstundom drön-
jer medh sina hielp i nöddennes tijdh / Men-
niskione til prof / ther med Gudh wår H Er-
re pröfwar oss / huru tolige wi äre vnder
Korset / och hwad förhoppning och tröst wi
sättie til honom / vti wår nödh och wända /
om wi ock äre flitige i bönenne / och vthär-
de i troone til endan. Skole förthen skul vn-
der wårt kors och motgång wara tolige / icke
knorra emot Gud; faderliga willia / vthan
hålla wår Scholerätt wäl vth / wetandes /
at thet är en kosteligh ting / at man är toligh /
och hoppas vppå H Errans hielp. Thet
är en kosteligh ting / at man drager Sket i
vngdomen / Thren. 3.

Om nu tig synes / såsom ock Gudh i hümne-
len hade öfwer gifwit tig / hwad skal tu rå gø

ra? Ach! Vplåt tin mun och ropa til HERRAN then högsta. Roper på mino berg / säger HERREN / ty hoo som helst HERRANS namn åkallandes warder / han skal frelst warda / Ioel 2. Lijder någor ibland eder / han bidie / förmanar oss then helge Apostelen / Jac. 5.

Så hafwer then helge Konung David bidit / Ps. 38. Förlåt migh icke HERRE min Gudh / war icke langt ifrå mig. Skynda tig at göra migh bistånd / HERRE min hielp.

Hwad gjorde then fromma Hiskia / uti sina nödh och ångest? Wende han sigh icke til weggena / greet bitterliga för HERRAN / bad och sade: Ach HERRE! kom doch ihog / at iagh hafwer troliga wandrat för dig / och medh rättsinnugt Hierta / och giordt thet tigh hafwer liufft varit / 2. Reg. 20.

Så gjorde ock then högtbedröfwade Gananeeste Drwinnan / oansedt HERREN JESUS stelte sigh / såsom han icke wille höra henne / badh hon litwål thesto meer / säandes: HERRE JESU Davidz Son / war kunnat tigh öfwer migh, HERRE JESU hielp mig / Mat. 15.

Gör

Gör och / min godh Christen / samma-
lunda. Ty Gudh lefwer än / och är sw så
barmhertig som han warit hafwer / Deut. 4.

Ästu from / lefwer tuchteligen / gudeligen
och ährligen / bedh altijdh / at then nåde-
fulle Gudh wille doch icke öfwer gifwa tigh.
Ty / om han tager sina hand ifrå tigh / så mo-
ste tu falla / rätt medh alla / om tu än woro
David en Man effter Gudz Hierta / eller
then wisse Salomon / eller then starcke Sim-
son / eller then driftiga Petrus.

Ästu yng / frisk och sund / bedh altijdh / at
then milde Gudh / icke wille öfwer gifwa tigh.
Ty träder Gudh ifrå tigh / eller öfwer gifwer
tigh / så heeter thet :

Idagh man är wäl frisk och sund /

I Morgon ligger man til grund.

Nu blomstras man som Roser rödh /

I Morgon dödh /

Allt är fullt medh mödo och nödh.

Meniskan är Kött / ja / ett wäder som bort-
saar / och kommer intet igen / Ps. 78. Ty / allt
Kött är höö / och all thes godheet som bloms-
ter på marckenne / Esa. 40. 1. Pet. 1.

Afstriff/hafwer Gudz/Pemningar och
ågodeelar ne gh/bedh dagliga/at then gode
Gudh/wille icke öfwer gifwa tigh. En/om
Herren förlåter och öfwer gifwer tigh / så
hender tigh thetta wisseligen / anten / at tu
betungar titt hierta medh thetta lefwerne
omsorgh/ Luc. 21. och henger hiertat widh
tina rikedomar/ Pl. 62. Blifwer girigh och
egennyttigh/ thet som är en root til alt ondt/
1. Tim. 6. och förer tigh sielfwa om tina e-
wiga saligheet/ Gal. 5. Och tå tu menar tigh
wara som alrabäst behållen/ tå kommer en
röst/ som säger: Tu däre/i thenna natt skal
tina Siäl ifrå tigh tagen warda/ Luc. 12.
Eller / tu råfar uti öfwerdådigt slöserij och
fölerij/så at alt titt goda swimmer tigh vndan
händerna sin kooß / och när alt således är
förslampampat och förflöst/så moste tå bet-
telstafwen wara endan på Wijsan. Ur alt-
så rätt som Apostelen säger: Philip. 3. The
som tiena bwken/såsom theas Gudh/ the-
ras ende är förtappelse/ och theas åhra til
skam.

Åsturkommen til stoor åhra och dignitet
hår på Jordenne/ bedh altid/ at then from-
me Gudh wille icke öfswergiswa tigh. En/
tager han sina hand ifrå tigh/ hwad kan titt
wålde/ tin åhra / tin höghet hielpa tigh? S
huru snart kan then förskreckelige Herren
spela deposuit med the wålduga och mech-
tiga/ såsom han gjorde med Pharao/ Exod.
14. medh Nebucad Nezar / Dan. 4. och flera
andra.

Åstu bedröfwat / sorgfull och elendig / och
fast af allom förlåten / så / at all wåder me ste
gå öfwer tig / och weest hos ingen på jorden-
ne / någon tröst eller hielp at finna / S så bedh
altid / at then aldra högste Gudh wille doch
icke öfswergiswa / vthan wara medh tigh /

S starke Hielte stätt migh bi /

War migh een borg ther iagh vthi /

Må wåldeliga strida /

Moot Satans haar / ther medh iagh år

Kringwersd på alla sidor.

Skal tu dagliga bidia med then helge David,
Item, Ps. 27. Om ån Fader oc Moder öfswer-
gofwo tig / så wil doch Herren optaga tigh.

En/han är the Gaderlösas hielpare/ Ps.10.

Ästu fattigh/hafwer ingen ting til bästa/
moste med bekymmer oc hunger låta tig nöjja/
bed/at Gud i Himelen wille icke öfwer gifua
tig. En Herren låter icke the Rättferdigas
siälar hunger lida/Pro.10. Han föder them
i hårdom tijd/pl.33. såsom David säger/pl.
37. Jag hafuer yng warit/oc är gamal wor-
den/ och hafwer änu aldrig sedt the Rättfer-
diga förläten/eller hans sädheser bröd gå:

Then Rijke förtröstar på sin rikedom/
Men iagh på Gudh/som är allena from/
Andoch iagh lijder förhaat/
Såweet iagh wäl och troor försan/
At han migh af all nödh hielpa kan.
O Gudh tu äst ännu så rik/
Som tu hafwer warit ewinnerligh/
Mitt hopp står alt til tigh.
Låt min siäl altijd rycta sigh/
Så haar iagh negh Ewinnerligh.

Ästu siwf / swagh och opasligh / tu hafwer
anten uti uthwertes motta sweda och werck
på tin kropp / eller i inwertes motto kenner
hemligh ångest i tina siäl och samwet / bedh/
at Gud tin käre Herre / icke wille öfwer gif-

wa tig. Ty/om tu än skulle falla/så håller ha
tig likwel wid handena/at tu icke staplar/ps.
37. Han gifwer them trötta krafft/och them
machtlösom starckheet nogh/Esa.40. Han
nepser wäl/men han gifwer oss icke dödenö/
ps.118. Säggh medh hiertans lust:

Hör migh/ O Gudh för tin godheet/

Ty tu äst mild/som iagh wäl weet/

Hielp migh i thenna wända/

Lät migh thet aldrigh hafwa sport/

At tu titi ansichte gömer bort/

Bedröswat är min ande.

Ty beder iagh tigh/ O Herre blijdhy/

Hielp migh fullsnart/ty nu är tijdh/

Aff thenna nöden hårda.

Skal tu endtligast ifrå thenna onda Werl-
denē skilias/och dödzens hård- och bitterhet
vndergå/Bed/at Herren tin Gudh/wille
tå icke öfswergifwa tigh/Säggh af ett glade
Modh och Sinne:

När min tijdh och stund kommen är/

At iagh skal hädan fara/

Lå fölg migh Jesu Frelsare får/

Och migh nådeligh bewara/

Iagh besaller tigh min siäl och and/

På min sidska tijdh/vti tin hand/

Tu henne aldrigh förläter.

Lär

Lår ock thetta här bredewid / at tu sådan tin
böön gör och förrättar medh en barnsligh
förhopp och förtröstning til Gud i Himme-
len: Såsom tin käre HERRE JESUS på korset
giordt hafwer / at endoch han ropar och kla-
gar / såsom Gud hans käre Fader skulle haf-
wa öfswergifwit honö; Så bär han doch sin
Sonliga tilförsicht oc stadiga förtroende til
Gudh / at han är hans Fader / och låter ho-
nom vthi thenna sin stora wända icke hielp-
och tröstlös.

Alltså skal tu ock göra. Om Fader / eller
Moder / Syster eller Broder / Venner och
Frender synes hafwa öfswergifwit tigh / om
werlden och diestwulen ansehta tigh / Sätt
titt hopp / tin tilförsicht och förtröstning på
Gudh allena / befala tigh honom ihender /
och förlåt tigh säkert på hans hielp-riika
hand / han skal icke låta tigh blifwa i oro o-
winnerliga / ps. 55.

Bias en af the siw Grefiske Mestare / och
wijsse Man / wardt en tindh tilfrågat: Quid
dulce esset hominibus? hwad Meniskione
ne

ne aldraliusligast wore? hafwer han swa-
rat: Spes, Thet wore Hoppet.

Hafwer nu en Hedninge / som om Gud /
om ett Christeligt hopp icke rätteligen wiste /
om themna Werldennes förhopning / som
dock offta beswiker / så wel talat : huru myck-
it mehra måge wi / som äre Christne / och af
thet rätta Christeliga hoppet weta sätta / at
the Christrognas hopp och förtröstning på
Gud / är thet aldraliusligaste ting / som men-
skiomen här på Jordenne wedersaras må.
En / ett Christeligt hopp är icke grundat på
themna werldzens ostadiga lycka och olycka /
utan på Gud; thens alrahögstas egne ord /
hwilket är Sanning och icke seelafan / Esa. 6.
Herrans ord äro sanferdigt / och hwad han
lofwar th; håller han wisseliga / ps. 33. såsom
Herrn sielff säger / Esa. 46. Hwad iagh sä-
ger / thet låter iagh skee / hwad iagh tencker thet
gör iagh ock. Thersföre bjudar Herré / at han
skal wara eder nådeligen / och är vpstående /
at han skal förbarma sigh öfwer eder. En
Herré är en Gud som handlar med doom /
wål

wäl är allom them som förbjuda hontö/säger
Esa.c.30. Ja/salige äre alle the som förtrösta
på honom/Pl.2. förty/the som på Gud trö-
sta/the förnimma at han trofast är/Sap.3.

Ett sådant stadigt hopp och förtröstning/
hafwa våra käre förfäder hafte til Gudh/
at the äre therigenom vthu allahanda far-
ligheter frelste wordne / som then helge Da-
uid talar/Pl. 22. Väre fäder hoppades / O
Gud/på tigh/ och då the hoppades / halp tu
them vth. Til tigh ropade the / och wordo
holpne/the hoppades på tigh/och wordo ic-
ke til skam.

Abraham hafwer thet beröm / at han ha-
de troodt Gudi / han hade troodt på thet
hopp / thet intet hopp war / han war icke
swagh i tronne/han twiflade intet på Gudz
löffte medh otroo / vthan wardt starck i tro-
ne/gifwandes Gudi ährona: Han war sul-
wis therpå / at then som lofwade / han war
ock mechtig thet at holla: Thersöre war thet
ock reknat honom til rättferdighet såsom the
H. Paulus thetta merkelige utförer/Rom.4

Så berömes och then fromme Konung
Hiskia / at han förtröste på HERRAN / han
hölt sigh intil HERRAN Israels Gudh / så at
ingen hans lifte wardt efter honö / 2. Reg. 18.

Icke mindre beröm hafwer then helge Ko-
nung David / hwilken i alla tijder sitt hopp
til Gud satt hafwer / såsom han thet sielf be-
kenner / 2. Sam. 22. HERREN är min klippa /
säger han / min borgh och min frelsare. Gud
är min tröst / på honom wil iagh trösta. To-
bia / Judith / Susana / Petrus / Paulus / ic.
och andra flera heliga Meniskior hafwa al-
tid troodt Gudh om gott / och äre vthi hop-
pet stadige blesne / wäl wetandes / at bedröfs-
welse gör tolamodh / tolamodh gör förfaren-
het / förfarenhet gör hopp / Men hoppet lå-
ter icke på skam komma / Rom. 5.

Uf thesse helige fädrens Exempel / hafwer
then Andriiske Läraren Syrach slutit en all-
menna regel och vprättat ett wist och oför-
falskat rättensnöre / ther han / cap. 2. så säger:
Seer uppå the gamblas Exempel / och mer-
ker them. Hwilken är någon tijdh på skam
kom-

kommen / som oppå Herran förhoppat haf-
swer? Hvilken är någon tijdh förlåten / som
i Gud; fruchtan blifwit hafwer? Eller hvil-
ken är någon tijdh af honom försmädd / som
honom åkallat hafwer?

Aeneas Sylvius fkrifwer om Konungh
Wenceslao i Behmen / at när en tijdh / hela
hans Kriigsmacht wardt slagen och neder-
lagdt / han ock sielf i strijdenne fången / bleff
han / i sitt fångelse / tilfrågat / quo animo ef-
set, huru honom nu wore til mod;? Swar-
på han skal hafwa swarat: Nunquam me-
liori, aldrigh bättre än nu. En / sade han /
när iagh allestädes war omgifwit och be-
mannat medh Meniskio hielp / hade iagh ic-
ke så mytit rum och tijdh / at iagh eens på
Gudh i Himmelen tenckia kunde: Men nu /
emedan all Meniskio hielp migh förtagen
är / tencker iagh på then gode Gudh / och sät-
ter mit hopp / och all min förtröstning på ho-
nom / medh en stadigh troo / at han seer til
mina tårar / hörer mina Bön / och förlos-
sar migh vthu thetta elende.

Gör ock tu / min godh Christen / samman-
lunda; låt thetta wara titt ordasätt altijdh:

Jagh wil altijdh förtrösta /
På Gudh vthi min sorgh /
En han weet wål mitt besta /
Dch är min fasta borgh.
Mitt Lijf / min Ande och Sial /
Til honom allena iagh setter /
Mina saker han vthretter /
Dch migh bewarar wel.

Dch oansedt then gode Gudh icke strax
bönhörer eller hielper tigh / som tu thet gär-
na hafwa wille: Eller om thet tyckes tigh
såsom han wende ryggen til / och wille tigh
ingen nådh meer bewiisa: Så skal tu taga
tigh wara / at tu ingalunda på hans god-
heet förtwiflar / myckit mindre låter titt hopp
falla / vthan heller / halt vth medh tin Gudh
vthi ödmuikhet och tolamodh / och sågh med
then helge David / ps. 38. Jag biidar H Er-
re effter tigh / tu H Erre min Gudh / warder
migh hörandes. Ach! ja wisseligen hörer
han tigh! Så talar then käre H Errens sielf /
Esa. 65. Thet skal skee / förr än the ropa wil
iagh

iagh swara / medan the ännu tala / wil iagh
höra. O så war tröst och oförsärat / och hopp
pas oppå HErran / war tröst och oförsärat
och förbjuda HErran / ps. 27. Säggh til tina
Siäl: Hwad bedröfswar tu tigh min siäl /
och är så orolig i migh: Hoppas oppå Gud?
En iagh skal ännu tacka honö / at han hiel
per migh medh sitt ansichte / och at han min
Gudh är / ps. 42. Min siäl wenter effter
HErran ifrå then ena Morgonwechten til
then andra / ps. 103. Hwarföre

Om Gudh än wille pröfwa migh /
Och hielper en strax senda /
Til honom skal doch stadeliggh /
Hiertat medh tronne lenda /
Han synes grym och är doch blijdh /
Och hielper migh i rettan tijdh /
Som han migh loswat hafwer.

Thet Femte Ordet.

Migh Törster.

Then naturliga törsten / som the Lärde
skrifwa / kommer anten af Leswerens
stora heta / eller af cholerisk inflammation,
eller

eller af mynkin salso / eller af Magans oful-
komliga ofördöfweligheet; at altså een le-
kamlig törst föga annat är / en een öfwer-
flödighheeta / och wekskas feel och saknat.
Och af en sådan törst är wår H Erre J Esus
beswärat i törstome. Ach! Min käre H Er-
re J Esu / hwij skulle tigh icke törsta? Then
hunger tu leedh / then sweda tu uthstodh /
thet blodh af tig rann / then wägen tu gickst /
then Marter och Pijna tu uthi jemton tim-
mar wast vnderkastat / motte fuller haswa
kommit tigh til at törsta.

O käre Christen / Betenck doch! J Esus
swettades blodh i Ortegården / hans hel-
ga blodh blef ock så uthguten på Korsens
trädh / han fick ingen sömpn i sina ögon / han
leedh inwertes een outhsäneligh hiertans
ångest / uthwertes uthstodh han mynkin swe-
da och werck / skulle icke alt thetta haswa för-
orsakat en farligh / en grusweligh stoor törst?
Hwar uthöfwer ock H Erren J Esus sielft /
igenom then helge David klagar / tå han sä-
ger: ps. 22. Mit hierta i mit Lijf / är såsom itt

sinelt war: Mina kraffter äro bort torkade/
såsom itt stycke af en potto / och min Tunga
lodher widh min goom. Men in wättska bort
torkas / såsom thet om sommaren tort war:
der / Pf. 32.

Ach käre Gudh! Huru swårliga moste tin
kära Son törsta / och ingen finnes / som ho-
nom wederaueckia wil! När Ugar och hen-
nes Son Ismael / wille i öknenne / af myktin
törst döo / så bewijste tu tina stoora macht /
och förwandlade / een toom / en torr ökn / til
en helsosam / en klar brunn: Men här för tin
hiertans aldrakäriste Son / förwandlar tu
hela haswet til en torr ökn / at han nödgas
ropa: Migh Törster.

När Daniell lågh i Beyona kulan / så sende
tu obedin / honom både maat och dryck; mo-
ste så then gode Habacuc wy medh sina wel-
lingz gryto: Men här moste tin käre Son /
på sin höga flagan / icke wara werdigh at få
ena watudråpe.

När Elia hade hunger / moste Kärparna /
ja / Engelen af Himmelen / söra honom brödh
at

at sleekia sin hunger medh. Men ingen wil see til tin hertans aldrakäraste Son / och vthi hans stora och swåra Törst gifwa honom något watten / at swala sigh medh / vthan moste förgefwes fram medh sitt litio, Nigh Törster / och ingen swarar här til.

Såsom then starcke Simson / sedan han medh enrutton åsna Kindboga hade slagit tusende Philisteer / begynte honom så swårliga törsta / at han meente sigh therigenom sättla lijfwet til / såsom han ther öfwer klagar / Iud. 15. så han säger: Tu HERRre hafwer en så stor salughet gifwit igenom tins tienares hand / och nu moste iagh dö i törst / och falla vthi the doomsbornas hender: Men HERRren Gudh hade öpnat en oplatand i Kindboganom / hwarvth watten gick / at han kunde dricka / sleekia törsten och wedergwectia sigh: Alltså / sedan then starcksta Himmelska Simson Jesus Christus / hade öfwerwunnit Gudz wrede / tagit Verldens synde / nederlagit helwetet och then ewiga döden / klagar han öfwer sin swåra

törst/ begärer wedersweckilse / och kan doch ingen bekomma.

När ogärningzmån vthledas / til at stå theas förtienta straff / så plägar man vinnna och gifwa them starcka drycker / deels at the ther med måga wedersweckia sigh / deels ock / at the på thet straff / them förestår / en skole tenckia / såsom Salomon Prov. 31. säger : Giff starcka drycker them / som förgöras skole / och Wijn bedröfwandom siälom / at the måge dricka och förgåta sina wedermöda / och icke meer ihogh komma sin jemmer. Men HÆREN JESUS Christus / af hwilken godheet alt wijn / alt watern / och alla starcka drycker komma / hafuer här icke så gott / at han sin vthsmechtade Kropp / sin brennande Tunga / sin torra goom med en dråpe kalt watern wedersweckia och swala må. Thet må wara piina öfwer all piina / werck öfwer all werck.

U S U S.

Lär här vthaff först / at tin kære HÆREN JESUS / är ensam naturligh Memiskia / hwilken

hwilken wti sitt förnedringz stånd / alla men-
nisklige åthåswor / syndenne vndantagan-
des / hafwer warit vnderkastat / han åth / hã
drack / han werte / honom hungrade / honom
tårste / han tröttnade / han greet / såsom an-
dra Menniskior / han blef bespottat / förach-
tat / hudflengder / någlat widh Korset och
moste entligen döo / och alt thetta för våra
skul / såsom han ther om hoos Esa. 24. cap.
talar : Migh hafwer tu giordt arbete i ti-
nom syndom / oc myckin möda i tinom mis-
gärningom. Och altså moste Iesus Chri-
stus i all syncke wara bröderna lif ; På thet
han skulle wara barmhertigh / och en trogen
öfwerste Prest för Gudi / at försona Folck-
sens synder / Ebr. 2. Falsa est fides nostra,
nisi VERE Christus crucifixus, VERE
mortuus, & VERE resuscitatus est, thet
är : Falsk är vår troo / om ick Christus san-
ferdeligen är korsfest / sanferdeligen döder
och sanferdeligen opweckter. Tertull.

O frögd! O glädie! Är ick thetta oss en
stor åhra / at Gudz enborne Son hafwer

tagit sigh oppå wårt kött och blodh och sitter
ther medh / vthi thet helga Treesaldigheek
hemliga Råd / hwar igenom wij äre word
ne Gud; arfwingar och Jesu Christi med
arfwingar til ewinnerligit Liff / Rom. 8.

The helige Englar äre Gud; kåre / reene /
helge skapade Creatur: Lijkwel hafwa the
thenna åhran icke / at Guds Son hafwer
sigh medh theas natur befryndat: Wij
Menniskior hafwa theña höga förmon. En
han hafwer icke tagit på sigh Englarnas
vthan Abrahams sådh / Ebr. 2. Swadh
thetta är of för en åhra / skole wij rätt lära
kenna / förstå och besinna / när wij igenom
Jesu Christi nådh / warde försatte i hans
Faders ewiga rike. I medler tindh hugne /
glädie och frögde wij of öfwer theña höga
åhran / och tacke wår om Frelsare Jesu
Christo / som sigh för wåra skul så diuopt haf
wer welat förnedra / sånandes: Herre Jesu /

Tu åst wår broder kår /
Of til stoor Prijs och åhra /
Sch alltindh wil of wara när /
Swad kan man meer begåra ?

Ar thet of icke til en skoor mon?

Wår broder ar Gudz eenda Son/

Hoo kan of nu förderfwa?

Sedan / Merck ock thetta / at H Erren
Jesus medh sin swåra tröst betalar och
plichtar / för alla Slemmare / Swåliare
och Drinckare.

Ty hwad thesse onytteligen och såfenge-
ligen förtåra / dricka och swerma / therföre
moste H Erren lijda en skreckeligh törst och
dyrt nogh theras fyllerij betala. Åta och
dricka / och vthi Gudz fruchtan / medh go-
da Wåner göra sigh lustigh / thet hafwer
Gudh icke förbudit / ty / Wijnnet med motto
drucket / frögdar Menniskian och tienar
heñe til hålsan / såsom Syrach säger cap. 23.
Wijn ar skapat ther til / at thet skal göra
Menniskiorna glade. Wijn drucket til nöd-
törst / frögdar Kropp och Siäl / thet we-
der o wecker Menniskionnes Lijf / om man
dricker thet motteliga. Men lesfwa dagh-
och natt i sws och diws / dricka / rwa / rafa /
swerma och öswermotton vti dagligit fylle-

rij lefwa / thet gör en galen däre än galnare /
och meera ofkälige Creatur lijk än en för-
nufftigh Meniskio / såsom wij sunge i Psal-
men:

En beest är wijsare än han /
Når han är mätter worden /
Han känner ey sin Wån försan /
Som han boor medh i Gården.
En drucken Man / Kusgalen är han /
Han slår sin hustru och wänner /
Kårt förspiller / Slått förwiler /
För sanning iagh thet menar.

Och Syrach säger / cap. 32. War icke en
Wjndrinckare / ty Wijn fördertwar mon-
ga Meniskior / thet är / som Ordspråket
lyder. Flere druckna i wijn / som i watn. Så
säger ock Salomon / Prov. 20. Wijn gör
löösaachtigt Folck / och starka drycker göra
bullen: Then som thet til lust hafwer / han
warder aldrig wijs. Thersfore ropar Gud
Wee öfwer them som sigh dageligen sööla
och wööla i syllern / och säger / Esa. 5. Wee
them som Hieltar äro til at dricka Wijn / och
Kempar til at dricka. Iagh skal göra them
druckna

druckna så / at the skole so swa en ewigh
sömpn / ther the ickemeer af opwakna skola /
hotar Gud wår H Erre sådana hos Ierem.
51. cap.

Så är dryckenskap en Synd /
Som hwar man bör at wåttja /
Then skriffte fördomer i Grund /
Medh Gudh / må iagh thet sättja /
Till all werck är han / ofskickeligh Man /
Blifwer lastat och förbannat:
En achta thetta / och låt tigh råttja /
Låt en öölet wara tin H Erre /
Gack heem i tidh / och legg tigh nedh /
Bed Gudh / at tigh en skeer werre.

Oså låt nu / H Errans Jesu Christi
stoora och swåra törst / opweckia och för
mana tigh til nycterheet / vndfly och öf
swergiff thet öfwerflödiga / förderfweliga
och onyttiga fyllerijt och dryckenskap / och
less i maat och dryck motteliga / så får tigh
är tin ewiga saligheet. Låt thetta wara tin
na tanckar / hafwer H Erren Jesus för
mina skul lidit en outhsäneligh swår törst /
at han wårt fyllerijt och dryckenskap ther
medh wille försona / Oså wil iagh migh för
öfwer

öfwerflödiget drinckerij wachta / iagh wil
taga migh wara för elakt selskap / som thet
vnda gärna komma til wäga / iagh wil les
wa nöchter och motteligh / på thet / iagh min
Gudh / så myckit bättre må kunna tiena / mi
na syflor / kall och Embete förrätta / och sidst
vndfly then ewiga törsten i helswetes af
grund.

Sådana gudelige tancsar / hafwer then
helge Augustinus haft / hwilken in suis med.
cap. 7. så talar : Jagh hafwer sylt min kra
ga och maga / och tu / käre HERRE JESU / lij
der hunger och törst : Jagh äter maten med
lust / Men tu arbetar i mödo och olust : Jag
brukar migh til wällust / Och tu blifwer nes
glat medh spijkar widh Korset : Jagh we
derqwecker migh medh en sööt dryck / Men
tu blifwer spijfat medh åtitio och galla. Ach
alrakäriste JESU / alt lijder tu thetta / migh
Syndare til gagn och nytta.

Til thet andra / kenne war HERRE Chri
stus / vti thetta sitt swära ljdande en Andes
ligh törst : Honom törster effter war rätt
fer

ferdigheet och ewiga saligheet. Han haswer befrijat oss ifrå then ewiga törsten och fördömmelse; Men/ hwar Gudz strenga rättferdigheet än något wiidare skulle haswa at fordra / eller återlöfningenes wärck / icke än woro fullkomnat / så törster honom/ han lengtar efter något meera/ så frampt af honom något meera begärades / hwilket han för våra skull hierteligen gärna wille sigh oppå taga. Så begärligh haswer then fåre H Erren warit effter vår ewiga wälferd och saligheet.

Ja/ fåre H Erre Jesu/ förr än Werlden nes Grundwalas lagda woro/ haswer tu alredo åstundat och lengtat effter vår saligheet: Hwilket the helige Kyrtionnes Läre fäder / haswa med thessa Gudeliga tanckar welat tilkänna gifwa / tå the säya: När Adam hade i Paradijs syndat / trädde för Gudz Domstool Gudz Rättferdigheet och Sanning. Thesse båda anklaga och beskyllda Menniskian/ och begära / at Adam och alla hans effterkommande måga straffade/
de/

de/ och med alla Dieflar i helkvetit fördöm-
de blifwa. På andra fydan för Gud;
Doomstool/ står hoos Menniskian/ Gud;
Barmhertigheet och Fridh. Thessa båda
bidia för then arma förfalna Menniskian/
icke at the skulle eller wille neka/ hwad Rätt-
ferdigheten och Samningen inlade och fla-
gade/ utan the togo ther as tilflycht til then
mildheet/ som i Gudh är/ och påskjnar / at
Freden altså säger: O thet wil icke wara/at
os emellan/för Menniskians skul/ någon oe-
nigheet wara skulle/ låter os heller utwålia
Stilliomån. Och bleswo så öfwer eens/
at then rättferdigaste Stilliomån skulle wa-
ra Gud; Son/ hwilken på theras föredra-
gande endtligest sålde thenna Domen: Mo-
riatur Iustus pro peccatore & fatis fiet
utriq; Iustitiæ & Misericordiæ, thet är/en
rättferdigh skal döo för Syndaren/ så skeer
båda Gud; Rättferdigheet och Barmher-
tigheet ett fullkomligt nöye. När nu thesse
både Förebidiare/ Neml. Gud; barmher-
tigheet och Fridh/ thenna Domen / hörde/
lopo

lopo the allestädes om / i Himmelen och på
Jordenne / och medh flit sökte / om the ock
någon Rättferdigh finna kunde / som motte
thet arma försalna Menniskio Slechtet å-
terlösa: Friden sökte på Jordenne / och fann
ingen / ty ther war icke en som gott gjorde /
Pl. 14. Barmhertigheten söker vp i Himme-
len ibland Englarna / hwilka / ändoch the
wore ock rättferdige Andar / så war doch
icke then åtråå och wilia ther at the gärna
willo döo för the arma Syndare / en heller
war i them en oendeligh Alzmechtigheet.
När nu Barmhertigheten och Friden såle-
des ingen ting vthrättade / komo the båda
til Gud; Son och säna : Wij finna ingen
Rättferdigan / som thet vthrätta och full-
borda förmår som tu affsagdt hafwer / Er-
gò, qui dedit Consilium, ferat Auxilium,
Thersöre / then som gaff råd / han hielpe
medh dåd / Ther igenom Gud; Son är
beweekt worden / at begifwa sigh / aff sin
høga Himmels Thron hit ned / på Jor-
den / och är bliwin en sann Menniskia / haf-
wer

wer lidit för oss fattiga Syndare en oth-
säneligh pijn och dödh/ och ther medh be-
redt oss wägen til thet ewiga Himmelriket.
Allt thett a är kommit aff längtan/ törst/ å-
stundan och trångtan / som han hafwer
haftt effter war ewiga saligheet. Wij måge
förthenskul säna medh S. Bernharde, c. 3.
de pals. Hwad är thet? O min käre Gressa-
sare! Hwar effter törster tigh? Effter ider
troo/ effter idor saligheet/ effter edor glädie:
Meera achtar iagh idra Siälur/ än all min
sweda och wärck. O käre Jesu! tu bär en
törne Krona/ tu äst sargat och slagen / och
ther öfwer flagar tu icke / Men öfwer törst/
öfwer törst flagar tu! Ach Herre Jesu!
Hwar effter törster tigh? Effter idor återlös-
ning/ effter idor ewigh ähra och herligheet.

Så brinnande hafwer then käre Her-
ren varit emot oss/ at honom icke nogh war
gott wara i Himmelen / medh mindre han
skulle ock gifwa sigh här midh i thena Syn-
dalen och hielpa oss til Lijff och Siäl.

Thema sin andeliga törst/ längtan och
trång

trångtan efter wår Siåls wålferd / låter hã
dagligen / i Ordet och Sacramenten / of
förnima. O huru gärna wil han / at alla
Menniskior skola frelste warda / och kom-
ma til sanningens kundskap / 1. Tim. 2.
O huru liusligen kallar han alla fattiga
Syndare til sigh / Matt. 11. Kommer til mig
alle i som arbeten och åren betungade / Iagh
wil wederaueckia eder och i skolen finna roo
til edra Siålar: Ty så sant / som iagh HEr-
ren lefwer / wil iagh icke syndarens död /
utan at then ogudachtige omwender sigh /
och lefwer / Ezec. 33. Är icke thetta lengtan
och trångtan efter wåra saligheet? Ach
HErre Jesu / här seer iagh iwo / at tu kallar
migh liusliga / förmanar migh trooliga / och
optager migh godwilieliga / haff tack fåre
HErre Jesu för thetta titt trogha hierta!

O min fromma Christen / låt HErren
icke förgåswes / ropa / locka / förmana / och
sina nådiga hand utstreckia / utan / emedan
han hafwer en sådan innerligh hiertans
trengtã och törst efter tin fromheet / boot och

bättring / ja effter tina ewiga Siäls salig-
heet / och wil tigh hierteligen gärna hafwa
medh sigh i Himmelen / Så hast ock tin å-
stundan och trengtan effter honom igen /
och sägh medh then helge Konung David /
Ps. 25. Effter tigh H Erre lengtar iagh / Min
Gudh iagh hoppas vppå tigh / låt migh icke
komma på skam. Ty / såsom Hiorten ro-
par effter fersket wate / så ropar min Siäl / O
Gudh / til tigh. Min Siäl törster effter
Gudh / effter then lefwande Gudh / Ps. 42.
Och tu Gudh äst min Gudh / bittijda wa-
kar iagh vp til tigh : Min Siäl törster effter
tigh / mitt kött lengtar effter tigh / vti ett tort
och torstigt Land / ther intet wate är / Ps. 63.
Min Siäl lengtar och trengtar effter H Er-
rans Vårdar : Min Kropp och Siäl frög-
dar sigh vti lefwandes Gudh / Ps. 84.

The Ogudachtiga och themma Werl-
dennes Mennistior törsta effter thetta tim-
meliga och färinga goda / trachta bittijda
och seent medh rätt och orätt effter rike-
domar och ägodelar / och när the them samman-
lagdt

lagdt hafwa / hengia the the ras hierta the
på / Pl. 62. Och thõra säya til Gullklimpē / tu
äst min tröst / Iob. 31. Och när the elendige
Menniskior hafua samlat sina listor och ka-
stor fulla / kommer döden / och förrastar
them / och kumta så i dödzens stund intet
medh sigh taga / en heller saar the ras herlig-
heet effter them / Pl. 49. Och hafwa altså
medh myckin oro samlat tilhopa / icke we-
tandes / hoo thet så skal / Pl. 39. Och är så
the ras åminnelse förgäten / at man icke meera
elskar them / Eccles. 9. Såsom wij sunge :

När Menniskian särdas af Werlden vth /
Lå får hon nepligh en swepedwē /
För alt sitt arbete och möda /
Mycket mindre kan Gullet röda /
Hennes Siäl befrija ifrå döda.

Men tu käre Christen hass öfwer alt / som
sagdt är / tina tanckar til HERRAN JESUM /
lengta effter honom / låt honom wara tin
tröst och tin deel / Säg medh Assaph / Pl. 73.
O HERR JESU / när iagh tigh hassver / så
frågar iagh effter Himmel och Jord intet.
Om migh än Kropp och Siäl försmechta-

de/ så åstu doch Gudh altijdh mins hiertas
tröst och min deel. Salige äre the som hun-
gra/ och törsta effter rättferdigheten/ ty the
skola blifua mättade/ säger Christus / Mat. 5.
Therefore/

Tiden nu wist tilstundar/
Gör boot/ halt upp aff synder /
På reesan skynda tigh/
War redo/ bedh/ och waka/
All Werldzens Gods försaka/
Som är doch säfengheet och swik.

Och hafwer HERren JESUS haftt törst/
icke allenast effter våra saligheet/ utan ock/
genom sijn törst holpet och betrijat oss ifrå
then ewiga törsten / som är i helwetet/ hwar
rest then rika Manen moste liggia / pinnas
och plågas / och icke wara wärdigh at få en
watudråpe til at swala sina tunga medh/ i
then swåra låganom / Luc. 16. En sådan
törst skole wij alle/ för syndennes skull/ haf-
wa lidit / hwar HERren JESUS Christus
icke hade medh sin swåra törst / then bittra
wendeliga törsten vthsläckt och stillat.

Ach HERre JESU ! Huru skulle wij fat-
tige

tige Barn kunna tigh wedergålla alla the
 wålgerningar tu oss gör? Ach! Hwar med
 skulle wij förskylla och betala tina godheet?
 Medh hwad? Lofwa HERran medh tinom
 Mun / af alt hierta / af allo tina Siäl och
 förmågo / och tagh tacksamhetennes falck
 vthi tina hand / hwilket således skeer: Seer
 tu någon af Christi Lemmar och Ledamo-
 ter / wara torstugh / hungrog / hws will / &c.
 Gör honom efter tin yttersta förmågo gott /
 såsom HERren Gudh sielff biuder och befäl-
 ler / Esa. 58. Brynt them hungroga Bröd /
 och the som elende äro / haff vti hws / om tu
 seer en nakot så kläd honom och dragh tigh
 icke vndan för titt Rött. Hwad tu således
 gör och them elendom tina wålgerning be-
 wijst / thet haswer tu giordt HERranom
 Jesu Christo sielff / såsom han säger / Mat. 25.
 Jagh war hungrog / och i gåsven migh äta /
 Jagh war torstig / och i gåsven mig dricka:
 Jagh war hws will / och i herbergaden mig /
 nakot / och i klädden migh / siwt / och i söften
 migh / Jagh war i hechtelse / och i kommen

til migh. Ty alt thet i hafwen giordt enom
af min a minsta bröder / thet hafwen i giordt
migh : Kommer mins Faders wälsignade /
och besitter thet Rijket / som eder är tilredt
ifrå Werldernes begynnelse.

Seer tu tin Nästa lijda skępbrott i tron-
ne / han går på en willan wāgh / eller han el-
liest felar / och emot Samwetet vppenbarli-
gen syndar / Dhielp honom til rätta / vprätt
honom / drag honom in på then rätta wā-
gen til Himmelriket : Förlåt tina owān-
ner / hwad the emot tigh brutit hafwa / lijdh /
hwad Gudh räcket tigh åleggia / bedh för
alla Menniskior / &c. Ta hafwer tu / så my-
kit tigh mögeligit hafwer warit / släckt H Er-
rans Jesu törst.

Men / såsom thet gick Christo i hans swä-
ra törst / at ingen wille gifua honom en dryck
watn / til at wederaueckia och vpsfriska sitt
vthmattade Hierta / utan man bespottade /
hädde och försmädde honom än ther til / och
gofwo honom galla och åtickio at dricka :
Allså wil man än i dagh thens fattigas och
elen

elendas roop intet achta / eller honom nå-
gon hielp bewiisa / vthan fast heller bespot-
tar och begabbar honom i hans armodh /
eller / om man stälte sigh / som man wille
hielpan / så äret doch medh ättickio och galla
beblandat / thet är / man hielper honom nå-
got / men af förtreet / och medh bittra hån-
ske Ord / eller / man gör thet alt för fargt
och hundachtigt / eller / om man then forff-
tiga något skulle låna och borga / så blifwer
thet öfversatt medh hysligit / otillbörligit
och ochristeligt interesse och ocker / och sw-
ger man således mergen af then fattigas
Been. Och så moste Christus lijda törst
uti sina Lemmar. Sådana obarmherti-
ga Menniskior / skola medh then obarmher-
tige Mannen igen lijda hunger och törst i
helwetet / thet the skola pijnas och qvelias
förvthan enda. Thersföre oss alla Gudh
genbeware.

Til thet sidsta / hafwer Herren Jesus
medh then sin stoora törst / låtit exempel och
effterdömmen / at ock wi / och alle hans rätta

Ledamoter skola liida hunger och törst /
sampt all wederswårdigheet / sorgh / bedröf-
swelse / motgång oc olycka / så lenge wij lefwe
på Jordenne : Såsom then helge Apostelen
Paulus , sin bedröfweliga Werld förtäl-
ler och vpråknar i then 2. Cor. 11. cap. huru han
genom ondt och gott rychte / genom lycka
och olycka / genom moot och medgång ha-
ar most slå sigh igenom och thenna vsla Wer-
ldennes dagar så förnöta.

Så skal nu Jesu Christi hunger och törst /
swara vår kräftiga tröst / vti all vår mot-
gång och nödh / therigenom wij hafwe tola-
modh at öfuerwinna alt thet farliga och
onda oss kan hända påkomma : Och såsom
hans dagar här på Jordenne hafwa varit
medh sorgh och mödo / medh hunger och
törst / medh förfölielse och oro / beblandadez
Alltså / hwad willie wij ta bättre hafwa at
förmoda / än han som vårt hufvud oc För-
man / hade ? Hwij skole ock icke wij gärna lii-
da ? Hälst efter Herren Jesus / all vår fat-
tigdom och armod / all vår hunger oc törst /
ige

igenom sin törst hafwer inswijgd och helgat/
och ofz i wår sorgh merkelige tröster och ent-
ligen vthi nöden vthielper.

Warom förthen skul til fridz och wid gott
modh/ om wij än blifwe medh fors och be-
dröfwelses Galla bespijsade/ och moste för-
fölielses och bespottelses åtickia dricka; D
så förwandlar då H Erren J Esus sådan bit-
ter Galla til en sööt Most/ sådan starck åtic-
kia til glädie. Wijn/ och skal så skee/ at wij in-
tet meer skola hungra eller törsta / icke heller
skal Solen falla på ofz/ icke heller någon be-
dröfwelses heta/ En/ Lambet som mitt i sto-
len är/ skal regera ofz/ och leda ofz til leswan-
de Watufellor/ och Gudh skal astorka alla
Fårar af wåra ögon/ Apoc. 7. Och skole
så warda druckne/ vthaf H Errens hws rija
ka häfwor/ och skal skenckia ofz medh wellust/
såsom medh enom ström/ Pl. 36. Thet är som
h. l. commēteras: J Gudi och wår om frel-
sare J Esu Christo skole wij hafwa Tijf / och
öfwer nogh hafwa/ Ioh. 10. Fridh/ tröst och
glädie skole wij hafwa i Gudz hws/ genom

orden och Sacramenten / och kommer effter
sådan försmak här i Werldenne / then outh-
sänelige fulkomligheten i thet ewiga Ljffwet /
ty HERRans godhet och barmhertigheet
skal fölia oss i våra Ljffz dagar / och wi skö-
leblifwa i HERRans hws ewinnerliga / Ps.
23. Ja skal thet heeta:

I gång en nu in alla Gudz barn /
Himmelrieket skolen i årswa /
Thet iagh eder til nytta och gagn /
Dyrt / säger han / monde förwärswa /
Och siunger så Heligh til ewigh tjd /
Edra Lärar wil iagh förwenda
Til lust och glädie ewinnerligh /
Ja / frögd föruthan all enda.

Thet Siette Ordet.

Thet är fulkomnat.

WEdh thetta ordet wil HERRen Chri-
stus gifwa tilkenna / at hans Pijna /
Marter / sweda och werck är numera kom-
men til en godh vthgång och ånde / och står
nu ingen tingh meera tillbaka thet han lijda
skulle / än at befala sina Siäl och anda sinom
färe Himmelske Fader i händer.

Thetta Consummatum est, thet år fulkommat / år i al sanning ett Segerrikt ord: En Christus hafwer giordt en årligh Säger öfwer alla sina fiender / synlige och osynlige / lekamlige och andelige / och fullbordat alt thet som om honom skrifwit war.

Kom fram tu strenga Gudz rättferdighet / och klaga / om ock icke tigh år tilhyllest giordt? Sij! Här år sielstwa sanningen Jesus Christus / och bekemmer hafwa tigh fulkommat / at tu för hans skul / icke meera må förskreckia oss / hafwer icke Gudh giordt honom til synd för oss / som af ingen synd wiste / på thet / wij skulle warda Gudz rettferdighet genom honom? 2. Cor. 5.

Och fåre Gudh / år icke nu tin behaglige willie giordt tilhyllest / år icke titt goda uppsåth fulkommat? En så säger Christus / Ioh. 17. Jagh hafwer fullbordat thet swerck / som tu migh gifwit hafwer.

Kom fram tu trogne Gudz tienare Mo-
se / träder fram alla heliga Propheter / skyn-
da

Da tigh tu frome David / hwad hafwe i ta-
lat / hwad propheterat / hwad skrifwit / thet
som icke nu är fulkommat? Fulkommat är alt
hwad Mose / om thenne HERRen hafwer
skrifwit: Fulkommat är / hwad Psalinerna
om honom sagdt: Fulkommat är / hwadh
Propheterna om honom propheterat haf-
wa: Fulkommat äro alla Typi, Figurer och
afmålningar / som på honom hafwa seedt i
thet gamla Testamentet / och betygat at
thenne JESUS är then rätta Messias och
werldennes Frelfare: Fulkommat är nu å-
terlöfningennes werck; Och hafwer Chri-
stus genom sin Pijna och lijdande borttagit
thet som i oss fördömmeligit war / och är så-
ledes genom sitt blodh ingången i thet al-
drachelgasta / Ebr. 9. Thersföre ock alt til re-
do är / hwad til wåra saligheet monde be-
höfwas: Och frögdar sigh Christus Jesus
afhiertat i andom här vthöfwer / at thet hö-
ga och af Meniskio förstånd aldrigh begri-
peliga herliga återlöfningennes werck så-
ledes fulkommat är.

Och

Uch! betenck / min käre Christen / hwad
är icke thet / som thenne käre HERren / vthi
sin Passion hafwer lidit och vthstädt: Thet
altsamans / beslutar han medh thetta Es
ger-riika / medh thetta frögdafulla ordet /
Thet är fullkomnat / q. d. O Gudi wari
loff och tack / nu haer min sorgh / min moot-
gång / min förfölielse / min Pijna och min
sweda / en ända / Nu wiliagh ock gärna döo /
och låta mitt lijff för werldennes synder /
medan iagh wäl weet / at iagh i dödenom
icke blifwandes / utan ifrå the döda på then
tridie dagen her effter / vpståndandes war-
der: O then herliga frögd! O then frögdes
riika herligheet! som här på thenne HER-
rens stoorra lijdande fölier: O then saliga
stund / vthi hwilken HERren Iesus alt öf-
swerwunnit / alt fullkomnat hade! Nu kan
han medh all fogh och rätt säna: O käre
Christne barn / Frögder ider / och åter säger
iagh / frögder ider / Nu äre i srelste ifrå edra
Siender / Nu är thet wercket fullbordat /
hwar effter the helige Försäder lengtat och
trentat

trenghat hafwa: Nu är Gud; wrede förso-
nat / Lagsens roop och förbannelse stillat/
synden borttagen / Diefwulen öfwerwun-
nen / helwetet och then ewiga fördömmelsen
förstördt och förhäriat: D war / käre barn/
wid gott modh / så / så är alt fullkommat / som
til tin saligheet lenda kan / Thes; bör them
aldråhögsta åhra och Prijs nu och för-
than ända.

U S U S.

O then rika tröst! O then mechtiga hug-
swalelse! Är alt fullkommat: Så ästu iw
frelser och förlossader vthu Satans rijke.
Hwad wil Diefwulen göra tigh? han kan
icke anfehta tigh! han må icke förstreckia
tigh! Hwå så? förty / Christus hafwer blot-
tat Förstendömen och wälligheterna / och
fördt them oppenbarliga / och giordt en är-
ligh Säger af them genom sigh sielf / säger
Paulus / Colof. 2. Han hafwer genom dö-
den honom nederlagd / som döden (diefwu-
len iwold hade / Ebr. 2. Om Satan wijsar
tigh tina synder / wil hafwa tigh för Gud;
stren

strenga rättwijsa doom / gifwer tigh farliga
 tanckar inn / och wil drijswa tigh til förtwis-
 lan ; S tenck vpå thetta Consummatū est,
 thet år fullkommat / Satan / hwij wiltu mig
 bedraga? Hwij skal iagh vthi mina begång-
 na synder / på Gudz barmhertigheet för-
 twisla? Är doch Christus vthgifwin för wår
 ra synder skul / och vpweckt för wår rättfer-
 digheet skul; Rom. 4. Haswer han dock alt
 fulbordat hwad til wår återlöfning monde
 fråswias; Thersfore wil iagh för honom be-
 fenna mina synd / och om nådh och wen-
 skap bedia / Iagh sunger af ett frijdt och lu-
 stigt modh:

Minn Synd år stoor / och mykin swår /
 At Hiertat må förtwijna /
 Iagh bort min Synd / thet stoorra såår /
 Genom tin Dödh och Pijna /
 Och sågh thet tijnom Fader huld /
 At tu betalte mina skuld /
 Så slipper iagh af Syndzens snara /
 O Herre / halt vthan fara /
 Hwad tu tillsagdt och lofwat haar.

Om Lagen försträcker / fördömmier och för-
 ban-

bannar tigh/ gruswa tigh icke / Förbannelsens skal icke drabba tigh. Henså ? Thet är fullkommat. Christus hafwer förlossat oss ifrå Lagens förbannelse/ så han war en förbannelse för oss/ Gal. 3. Hafwer nu then kääre HERren tagit förbannelsen på sikh / som han wisseligen tagit hafwer / så åstu iro frij/ så hafwer tu igenom honom welsignelsen/

Til Lagen skal nu wara mitt taal/
Tros at tu migh fördöma skal/
Christus tigh fullgiordt hafwer.

Förskræcker tigh döden / achtat icke. Hwij så ? Thet är fullkommat / at döden är upswolgen vthi segren. Tu dödd / hwar är tijn Död ? Tu helwete / hwar är tijn seger ? Dödzens Död är synden / syndennes krafft är Lagen : Men Gudi ware tack / som oss sägren gifwit hafwer / genom wår HERra JESUM Christum / 1. COR. 15. Christus JESUS hafwer borttagit döden / och lijfwet och ett oförgengelit wesende framburit / 2. Tim. 1. Alltså / om wij lefwe så lefwe wij HERranom / dödd wij / så dödd wij ock HERranom :
Ehward

wij lefwe eller döo / så höre wij Herranom
til Rom.14.

Lääär ock ther näst thetta / at ingen nödh
är så stoor / intet lijðande så swårt / och ingen
olycka så hård / at icke en gång ther oppå en-
da blifwer. Swad hafwer Herrans Jesu
Lijfzlopp här på Jordenne annat warit /
än oroo / sorgh / möda / föracht / förfölielse
och wederrwårdigheet / och thet så lenge han
lefde? Men nu är alt fullkommat / Nu är på
all sådana elendheet blifwin enda : En wil
han ock tacka sinö Himelste Fader / at thet
lycksalige gode stunden war komien / i hwil-
kom alt war fullbordat / och han utu all
farligheet / och wända förlossat wardt.

Så går thet ock med alla Gudz Barn och
Jesu Christi Församlingz lem̄ar: Tu mehra
the fruchta Gud / ehka och tiena honom / ju
närmare är ock theas oroo / motgång och
bedröfwelse. I Werldenne hafwen i twång /
såger Christus til sina Lärjungar / Ioh. 16.

Ach! huru mången blifwer af sina synder
tryckt / gnagat och plågat / hwilka gå öfwer

hans hufwud / åre honom wordne förswå-
ra / såsom en tung byrda / Pf. 38.

Mongen ligger vti stoor armodh och fat-
tigdom / äger ingen ting / hwarcken bjita eller
bryta / blifwer spiffat dagligen medh tårars
brödh och skänckes in för honom ett stoort
mått fult medh tårar / Pf. 80. Mongen är
råfat vti hiertans sorgh och bedröfwelse / at
han måste wara / såsom en Pelican i öknens-
ne / såsom en Stenogla vti the förstörda stä-
der / såsom en eensam fogel på taket / Pf. 102.

Mongen ligger vti stoor siwfdom / swe-
da och wärck / lijder myckin nödh / och kenne-
r sikh ingen lijfa / måste ther vtofwer låta som
en Trana / och knulka såsom en Duswa /
Ef. 38.

Mongen blifwer hatat och förfölgd / haf-
wer monga owwenner / monge fiender / the
ther hafwa ondt i Sinnet / och äro medh o-
lycko hafwande / Pf. 7. Besluta ett skalckstye-
ke och tenckia ondt öfwer honom / tafla til
hopa emot honom / Pf. 41. Ut han ock ibland
sina wenner finner ingen hugswalare / och
hans

hans näste och granne förachtar honom oc
är hans fiende / Thren. 1.

Ach! Hoo kan vthsåna / nogsamliga be-
skrifwa och tilfyllest tala / om then olycko och
wedervärdigheet / som then arna elen-
dige Memiskian / här i Werldenne medh
betungas ?

Ach käre Gudh ! huru mongen finnes
än i thenna dagh / som medh heeta tårar och
vtas alt hierta ropar och flagar medh then
helge Konungzlige Propheté David / Pl. 18.
Dödzens band hafwa omfattat migh / och
Belials becker förskräckt migh / och / Pl. 25.
Mins hiertans ångest är stor / för migh
vtumme nödh. **H**Erre / see vppå min
jemmer och elendheet / och förlåt migh alla
mina Synder. Och medh Jeremia:
Thren. 1. Ider allom säger iagh / som gåän
här fram om migh : Skoder dock och seer
til / om någor wärck kan wara sådana som
min werck / then migh så vpåter / ty **H**Erren
hafwer giordt migh full medh jemmer. Ach
HErre see dock huru bedröfwat iagh är / at

thet gör migh ondt i alt mitt Liff. Mitt hjer-
ta dengr i minom Kropp / ty iagh är vpsykt
medh stor bitterheet. Item: Mine tårar äro
min spijs dagliga : Mina floder fräsa fast /
så at ett diswp brusar här och ett ther : Alla
tina waturwågar och bölior gå vtöfwer
migh / Ps. 42.

Men / godh Christen / om tu än klaga
skal / at tins bedröfwelses tijdh gör tigh för-
lång / så / at tin nödh / olycka eller förfölielse
swarade then ena dagen / then ena månaden /
thet ena året effter thet andra / och moste
qwidia medh Propheten / Ps. 13. Herre / hu-
ru lenge wiltu så platt förgåta migh ? Hu-
ru lenge fördölier tu titt Ansichte för migh ?
Huru lenge skal iagh söria i mine Siäl och
änglas i mitt hjersta dagliga : Eller / at tu
moste wenta ifrå then ena Morgonwächte-
na til then andra / effter Herren / Ps. 130. El-
ler ock / at tu moste låta höra titt suckande
och dock intet siina någon tröstare / Thren. 1.
Så skal tu lijkwäl icke förtwifla / utan kom-
ihogh / at endan på alt thetta en gång kom-
man

mandes swarder. Ty thet är en kosteligh
ting / at man är toligh och hoppas vppå
Herrans hielp / Thren. 3. Och om än then
gode Gudh synes / med sina hielp / stundom
åth dröna / står baak wår wägg / seer genom
fenstret / och gluggar genom galren / Cant. 2.
Så warar thet dock icke lenge / utan han wil
see til wår nödh irättan tijdh / komma ofz til
hielp och göra på wår jemmer en godh vth-
gång / såsom Paulus skrifer / 1. Cor. 10.
Gudh är trofast / säger han / som icke låter ofz
frestas öfwer wår förmåga / utan gör medh
frestelsen en utgång / så at wij kunne dragat.
Thetta lofwar och tillsäger ofz / then barm-
hertige gode Gudh / Esa. 54. Ther han så sä-
ger: Jagh haswer vthi wredennes ögnas
bleck / som snarest gömdt bort mitt Ansichte
för tigh / Men medh ewiga nådh wil iagh
förbarma nigh öfwer tigh / säger Herren
tin Förlossare. Och Jeremia säger / Thren.
3. Herren bedröfwar wål / Men han för-
barmar sigh igen / effter sin stoor mildheet /
ty han plagar och bedröfwer icke Men-
skian afhiertat.

So så trösta tigh / säger iagh / tu elenda /
öfwer hwilken all wäder gå / och tu tröstlösa /
Esa. 54. Om tin sorgh och motgång är stoor /
så war widh gott modh / ther på skal blifwa
en enda / thet skal warda fullbordat / at tu
skalt kunna säya medh then H. Apostelen
Paulo / 2. Tim. 4. Iagh hafwer kempat en
godh kamp : Iagh hafwer fullbordat lopet /
Iagh hafwer hållit trona. Här efter är mig
förwarat rättferdighetens Krona / hwil
ka Herren mig gifwa skal / på then Da
gen / then rättferdiga Domaren : Men ick
migh allenast / utan ock allom them / som el
ska hans Öppenbarelse : Då skal tin sorgh
wendas i glädie / och ingen skal taga then
glädien ifrå tigh / Ioh. 16. Och all tin be
dröfwelse / then dock timmeligh och lätt är /
skal föda tigh en ewigh och öfwer alla motto
wichtig herlighet / effter skrifften / 2. Cor. 4.
Ther skal tu boö vti fridz hwsom / vthi tryg
ge boningar / och i sköön roligheet / Esa. 32.
Ther skal tin mund warda full medh löne /
ock tin tunga full medh frögd / då skal man
säya

såna ibland Hedningarna: Herren hafwer
 giordt stoor ting medh tigh/ Pl. 136. Ther skal
 tå fullkommas thet/ som skrifwit står/ Esa. 65.
 Jag wil skapa Jerusalem til frögd/ och thesß
 folck til glädie / thet intet öga seedt hafwer/
 och intet örat hört / och vti ingen Memori-
 skio Hiertå vpstijgit är/ i. Cor. 2. Och iagh
 wil glad vara öfwer Jerusalem / och frög-
 da mig öfwer mitt Folck / och gråtoröst eller
 flagoröst / skal ther inne intet meer hört
 warda. Tå skole wij then ene medh them
 andra såna / som then H. Patriarchen Jo-
 seph sade/ Gen. 41. Lo swat wari Gudh som
 hafwer låtit oss förgåta all wår olycka och
 wedermöda: O then rikka tröst! O then ö-
 vthsäneliga och ewiga saligheet!

Loff/ åhra wari Gudh i ewigheet/
 För sin Guddomeligh nåde/
 Thestlikes hans Son i ewigh tijdh/
 Som oss hafwer frelst utaf wåde/
 Then helge Andå lijka så /
 Thet bidie wij allesamman /
 At han wil troliga medh oss stå.
 Wij siunge aff hiertå Amen.

Fader i tina händer befaller iagh
min Anda.

Dhe helge Ewangelister witna och bes-
tyga enhelleliga / at HERren JESUS
hade ropat / och medh höga röst / befalat
sina Siäl och Anda / sinom himmelske Fa-
der i händer. Ropat hade han / säna the
Lärde / ty / ther medh hafwer han welat be-
wijsa / at han för döden icke fruchtade / eme-
dan han wäl wiste / at hans färe himmelske
Fader skole hans Siäl emot taga och then
sämna uti sina Allmechtiga händer wäl för-
wara.

När andra Memiskior döo / så mista the
sina naturliga krafter / beshimmerligen / när
the genom longwarachtig och mytkin sweda
och wärck / äro förswagade wordne. Dgon
see icke meera / hörslan förgåås / målet för-
faller / andan blifwer kort och swår / brystet
darrar / til theß then fära Siälen uthgår :
Men HERren JESUS / som meera är än en
blott

blott Memiskia / ropar här i sijn feneste Un-
dedrächt / medh höga röst / medh frjtt mod /
medh starck Anda / thet moste något betynda.

Medh thetta sitt ropande wil then fåre
HÆren / gifwa tilkenna / at han frji och
godhwillieligen låter sitt Lijf för oss / såsom
han sielf talar / Ioh. 10. Ingen tager mit Lijf
af migh / men iagh låter thet af migh sielf.
Iagh hafwer macht at låta thet / och iagh
hafwer macht taga thet igen. Icke ropar
han / såsom skulle han fruchta för döden / v-
than at han / såsom en HÆre öfwer döden /
lika som wille falla döden til sigh / vthi hwil-
kens wäld han sigh godwillelige gifua wille.

Sina Siender war han nogh wuxen / til
at öfwerwinna them: Han hade medh ett
ord kunnat slagit them til ryggia: Han ha-
de kunnat eskat tolf Legioner Englar af
Himelen / af hwilkom en Engel så starck är /
at han vthiena natt hundrade fem och ått-
tatio tusend kunde dräpa / 2. Reg. 19. Han
hade kunnat låtit Jorden reimpna / och stör-
ta alle sina Siender lefwande vthi helfwete /

såsom skedd medh Ghore / Dathan och A-
biram / Num. 16. Han hade kunnat låtit
Eld falla nedh af Himmelen / til at optåra
them / såsom Elia gjorde medh thet Kriigs-
folck et som wille fånga honom / 2. Reg. 1.
Men han gör thet icke / vthan gifwer sigh
frjwilligt i theras hender / och är sinom Fa-
der lydigh in til döden / ja / in til forsens dödh
Phil. 2.

Så hafwer han ock roopat / såsom en
mägtigh Sägerwinnare öfwer alla sina
Siender / besynnerligen / Synden / Döden /
Dieswulen / Helwetit och then ewiga för-
dömmelsen / effter som Propheten Oseas
thet tilförende förkunnat hade / i sin Prophe-
tia / cap. 13. Ther HERRN JESUS så talar :
Jagh skal förlossa them vthu helwete / och
hielpa them ifrå döden : Dödh / Jagh skal
swara tigh een förgiffit / Helwete / Jagh skal
swara tigh een plåga. Ja / wisseligen haf-
wer then kære HERRN / borttagit döden /
och Lifsuet och ett oförgångeligt wesende
framburit / 2. Tim, 1. Plinius skrifwer om en
Matt

Matth Ichneumon kallat / at när han wil
strijda medh then förgiftiga Crocodilen,
hvilken honom vpsråta wil / så skal samma
Matthen weltra sigh vthi oreenligheet / och
springa Crocodilen i halsen in / och krypa
sedan ihans Bvsk. Som nu Draken icke
annat meenar / än at han medh huld och
häär är vpsvolgen / fräter sigh then lille mat-
ten igenom hans inelswan / dräper ther ige-
nom then stora Crocodiln, och kommer så
leswandes vtu hans bvk igen : Alltså haf-
wer ock H Erren Iesus Christus / weltrat
sig först vti våra synders slem och oreenlig-
heet / och tagit vårt elenda Kött och Blodh
vppå sigh / och sedan gifwit sigh i kamp och
strijdh medh them stora och grusveliga hel-
wetes Drake / sprungit honom i halsen / ätit
sigh genom hans bvk leswande vt igen / och
sälunda dräpit honō och hans macht bort
tagit / at ock then helge Paulus trozar emot
honom och säger / 1. Cor. 15. Tu dödh hwar
är tin Vdd? Tu helwete / hwar är tin seger?
Men Gudi wari tack / som oss Segren gif-
wit hafwe: genom Iesum Christum.

Och wil H Erren Christus medh thetta
sitt ropande hafwa oss påmint / at ock wi
medh hiertans roop skola / uti wår anfecht-
ning och nödh / tråda fram för Gudh wår
käre Himmelske Fader / hwilket galler för
honom / såsom ett rödkoffer / och wåra hån-
ders ophåswande / såsom ett affton Offer /
Pl. 141. Så gjorde Mose / då han war medh
Israels barn för thet röda haafwet / uti så-
dan ångest och nödh / at han efter Menisks-
ligit wijs icke annars kunde tänckia / än / at
han / medh them motte komma Siendom i
händer / thesfore han ock icke tala förmotte /
utan suckade / til H Erren Gudh i Himmes-
len / hwilken suckan Gudh sielf kallat ett
roop / Mose / säger han / hwad roopar tu til
migh? Exod. 14. Och är thet en rätt suckan
för wår H Erre / när wi / för hiertas ångest
och sorg skul / icke förmå tala ett Ord / utan
åstunde / lengte och trengte effter H Errens
hielp / och icke twisla / at iu then gode Gudh /
sådan wår hiertas suckan / såsom ett stoort
roop / låter sigh i sina Guddomliga öron be-
hagat /

hagat / och hielper oss / ty / Gudz Ande man-
nar gott för oss fattiga syndare / medh osä-
liga suckan / Rom. 8.

Sedan nu HERREN IESUS hade ropat
medh höga röst / begynna hans krafter
aftaga / hans helga Ansichte bleefnar / alla
hans lemningar och ledemoter gifwa tecken i frå-
sigh / at han numerera wille gifwa sigh vnder
döden : Wender sigh ther uppå til sin färe
Himmelske Fader / befaller sin Anda vthi
hans Guddomliga händer / kwtar sitt huf-
swudh nedh / och affsompnar / såsom then /
hwilkom wij arme Syndare hafwe giordt
arbete i wår om syndom / och myckin mödo i
wår om misgerningom / Esa. 43.

Ach! huru fliteligen / huru troligen mo-
ste hans tienare / the helge Englar hafwa
achtat på thenna fära Siälen! Med hwad
lust och hiertans glädie the hafwa fölgdt
henne vti Gudz Rike. Fader / säger Chris-
tus / i dina händer befaller iagh min Anda :
Q. d. Ach! hiertans färe Fader / Iagh haf-
wer ju / effter din behagelige wilia / vthstädt
och

och lidit / för thet arma Menneſtkio ſlächtet /
thet iagh vthſtå och liida ſkulle / och alt år nu
fullkommat / thet ſom fullbordas borde:
Sij! Nu år iagh reeſefärdigh vtu thetta e-
lende / och wil gärna och gladeliga döo:
Iagh förthenſkul / O käre Fader / mina
Siäl i tina helga händer / bewara och hugna
henne / emedan tu åſt min elſkelige käre Fa-
der / och migh ſåſom tin käre Son / i themma
ångeſt och wånda icke förlåter. Nu / O
Werld / O arga Werld / faar wål / och be-
tåncf / at thetta mitt lijdande themma min
ſwåra dödh år ſkedt för tina ſkull.

U S U S.

Låår härvtaff / Förſt / at thet / O käre
Chriſten / moſte ſåå en enda med tigh / ehuru
lengi tu ock leſwa kunde här i Werldenne.
Om tu ån leſde 20: 30: 50: eller 100. åhr /
ſå heeter thet doch / ſom then wiſſe Nammen
Synrach ſåger / cap. 18. Hwad år Menne-
ſkian? Hwar til doger hon? En här år
altijdh wrede / wedermödo / ofridh och dödz-
fara. Här år en yſel och jemmerligh ting
medh

medh alla Menniskiors lefwerne / alt isrå
Moderlifwet / in til theß the i Jordenne/
then alles wår moder år / begraffne warda.
Hår år altijdh sorgh / fruchtan / wenta och
på sidstonne döden: Så wål når then / som
i stoor åhra sitter / som når then ringasta på
Jordenne: Så wål når then / som silke och
krono bår / som når then / thet i grof blagarn
flådd år / Syr. 40.

O! Hwad åre wij arme Menniskior /
utan fremdlingar / othländningar och frem-
mande gæster såsom alla wåra Fäder / Pf. 39.
Hwad år wår lefwande? Een skugge året /
och dwelies intet / 1. Chron. 30. Hwad år
wårt Liff? Ett damb året / som en litten tijd
warar / och sedan förswinner / Iac. 4. Thet
år nu thet / som then floka Swinnan aff
Thefoa talar / 2. Sam. 14. Wij döo döden
och förlöpe såsom watern i Jordenne / thet
man icke oppehåller. Och then helge Pro-
pheten Esaia / cap. 40. Allt kött år höö / och
all theß godheet år såsom ett blomster i mar-
kenne: Hööt torkas bort / blomstret förwis-
nar /

När / ty HErrans Ande blåås ther in. Allt
fött förslitets såsom ett klåde / ty / thetta är
thet gamla förbundet / Tu måste döo.
Såsom thet går til medh grönt Löff på ett
skönt trä / somt faller af / somt wexer åter up /
altså går thet ock med Meniskomen / somli-
ge döo / somlige warda födde. Kom förthen
skul ihog / at döden intet försumar sigh / och
tu west ju wäl / hwad förbund tu med döde-
nom hafwer / säger Syrach / c. 14. och åter:
cap. 41. Fruchta icke döden / kom ihogh / at
thetta är altså skick at aff HErranom / öfwer
alt fött / både theras som för tigh warit haf-
wa / och effter tigh komna skola. Och hwad
står tu emot Gudz wilia? Ehwad tu lefwer
i tiyo / hundrade eller tusend år. En i dö-
denom frågar man intet / huru lenge tu lef-
wat hafwer. En / hwilken är then ther lef-
wer och intet seer döden / then sina Siäl fris-
jar vthu helwetis hand? Frågar then H.
David / Pl. 89. Ingen yng / ingen wijs / in-
gen starck / ingen from / ingen rijk / ingen
fattigh är frij för döden. En så säger döden:

När

Når tin dagh år förhanden/
Når hielper ingen böön/
Fast tu löper af Landet/
Iagh sinner tigh igen /
Iagh år kend i all Land /
Ehwart tu hådan wijfer/
Ther fattar tigh min hand.

Så år och blifwer thet fuller / som wij
siunge vti en Psalm:

En hielper Rikedom/gull och godz /
En konst/en gunst/eller högghmodh /
Moot döden intet gråås til år/
Hwad jorden bår/

Dödeligit år/vthan flård.

I dagh man år wål frisk och sund /
I Morgon ligger man til grund/
Nu blomstras man som Roser rödh/
I morgon dödh/

Allt år sult medh mödho och nödh.

Ubiq, mors est, obtime hoc cavet Deus,
Eripere vitam nemo non homini potest,
At nemo mortem, mille ad hanc aditus

Allestädes döden år/sätt troo här til/ (patent,
Lifwet han tager bort / när Gudh så wil/
Ingen dödh borttages i Werldenne här/
Tusende wägar til Döden fuller år.

Thersfore/godh Christen/tänck på endan/

så gör tu aldrigh illa / Syr. 7. Och bedh medh
then helge Konung Davidh / och sågh / Psal.
39. H Erre låår migh doch / at thet måste få
en Enda medh migh / och mitt lijf itt måål
hafwa / och iagh hädan måste. Sij! mina
Dagar äro en twårhand för tigh / och mitt
lijf är såsom intet för tigh. Och åter:

Låår of betänckia H Erre får /
At wår lijftijdh förgengeligh är /
At man här en fast blifwa må /
Måste här ifrå /

Rijf / lärder / gammal / yng och så.

För thet andra / Såsom tu en gång måste
döo / altså bår ther om betäncker / at tu motte
kunna gladeligen och saligen döo: Hwilket så
ledes skeer / at tu icke allenast i tina wålmacht
leswer i en barnsligh fruchtan för tin hiertas
käre Fader / slyr Synden / så myckit möyeli-
git / gör thet gott år / utan och / at tu stadeligē
troor och tigh ther uppå förlåter / at han i tin
siukdom / ja / i sielwa döden / bår en trogen
omwårdnat för tigh / och är faderligen emot
tigh sinnat.

Thetta låår utaf tinom Frelsare Jesu
Chri

Ghristo/hwilken heela sitt lefwerne/hår på
jordenne så hafwer stålt/ at han sinom fåre
Fader altijdh war en behageligh och kårkö-
men Son/ Matt.17. och gärna gjorde hans
willia / Psal.40. Och nu på sitt yttersta/
når han besinner/ at kropp och siäl skola skil-
tas åth/sörier han för sin fåra siäl/och befa-
ler henne sinom elskelige Fader i händer.
I tina hender / O Fader / befaler
iagh min Anda.

Gör ock tu sammalunda. Vti ditt gemena
lefwerne förhalt tigh så / at tu må wara och
blifwa Gudz behagelige fåre Son och dot-
ter/hwilket skeer/ När tu altijdh oc allestädes
fruchtar tin Gudh / och håller hans bodh /
efftersom thet ock hörer allom menniskiom
til/Eccles.12. Och når tu förminner / at tij-
den och stunden nalkas / på hwilken tu skalt
ifrå thenna jemmerdalen skiltas / och tina
ögon intet meera hör afuina / och tina tunga
intet meera tala må /så bår då omsorgh om
tina fattiga siäl : legg tin wiñ om / at hon må

wål blifwa försörgd til Herräs Jesu Christi
öppenbarelses dagh: En/hon är then bästa
skatt/ thet dyreste Glenodium / thet herli-
gaste goda / thet edlasta ting / sö tu af Gudh
wår Herre vndsått hafwer: Befalla henne
förthen skul/ vti Gudh hand/ thet intet dödz-
qwal kommer widh henne / Sap. 3. ty stoffet
moste åter komma til jord igen / såsom thet
warit hafwer: och anden til Gudh igen/
then honom gifwit hafwer / hwilken och ho-
nom wål bewara wil / Eccles. 12.

Och/ hwij wiltu icke befala tin kropp och siäl vthi
Gudh hender? Betenck dock/ at the äre / 1. Allmech-
tiga hender: then som förmår och kan / thet goda /
han tigh gifwit hafwer/ wål bewara/ at helwetis portar
skola icke kunna vara tin kropp och siäl/ öfwermechti-
ge: Ingen siende/ skal kunna taga them / vthur hans
starcka hender / Joh. 10. När Gudh vthsträckte sina
Allmechtiga starcka hender/ tå måste Noa för floden-
ne vara säker/ Gen. 7. Och then allmechtiga Gud/
som såg til thet fattiga barnet Mose/ i Säckistonne/
Exod. 2. then starcke Gudh / som genom sina stora
kräfte/ förlossade Daniel vthur Leonafulan/ Dan. 6.
the tree När vthur then brinnande vgnen / Dan. 3.
Jona vtu hvalfiskens bröst / Jon. 2. then Gudh / som
medh

medh all åhra kan sätta: Jagh åhr Gudh alz-
 mechtigh/ Gen. 17. Then samme alzwoldige Gud
 kan och förmår bewara tina siäl / at intet ondt skal
 komma widh henne / han skal icke låta tina siäl vthi
 helswete / och icke tilstãdia / at hans Helige förrotnar/
 Psal. 16. Hwij wiltu icke besalla henne vthi Guds
 guddomliga hender / Åre the doch / 2. Nådige
 hender. Ach! huru gärna wil han bewara the fro-
 mas siälar / ty han är en nådig och barmhertig Herre/
 hans hierta moste honom brista för våra skull / at han
 moste förbarma sigh öfwer oss / Ier. 31. Såsom en
 Fader förbarmar sigh öfwer barnen / så förbarmar
 sigh Herren öfwer them som fruchta honom / ty han
 weet / hwad för ett werck wij åre / Psal. 103. Skole han
 tå icke gärna anamma våra siälar / emedan han en
 sådan nådigh och barmhertigh Herre är? There-
 före må tu med gladt hierta och sinne siunga:

Min Gudh och trogne Frälserman /

Min been wål bewarar försann /

At icke ett bort tappas bort /

Litet eller stoort /

Som Gudh til min kropp hafwer giordt.

Hwij wiltu icke besalla tina siäl i Guds hender? Åre
 the doch / 3 Trogna Händer: The skola gifwa
 tigh tina Siäl igen / medh myckin större fördeel / nyt-
 ta / åhra och goda: Icke skal hon tå meera boo / vthi
 theña syndiga kroppen här på Jordenne / med wanck
 och lyte / vthan tu skal få henne igen utan all feel / flees

fiar / skrynkio och oreenligheet / och blifwa een klar
siäl / en reen siäl / en obeflectiat siäl / en herligh siäl / til
all ewigh tidh / The som lyda effter Gudz willia / the
skola befalla honom sina siälar / såsom enom trosfa-
stom Skapare / medh goda gärningar / talar Petrus,
1. Epist. C. 4.

Så hafwer then H. Stephanus giordt / at / när han
sågh then swarta gryma döden för ögonen / och hans
blifwande war nu icke meera här på jorden / sågh han
op til Himmelen / befalte sina siäl Jesu Christo i hend-
der / säjandes : Herre Jesu anāma min anda / hwar
på han / vti största stillheet och sachtmodigheet affom-
nade / A. A. 7. Så giorde ock then H. Konnug Da-
uid ; befallandes sin kära siäl vti Gudz trogna hender :
Fader / säger hä / vti dina hender befaller iag min anda /
ty tu hafwer migh återlöst / tu trofaste Gudh / Psal. 31.

Om Hertigh Christoffer i Wittenbergerland läse
wij / at / när han hade legat i sitt yttersta / hade han med
hertans lengtan åstundat döo / öfwerleserat sina siäl i
Jesu Christi trogna hender / och sagde : Wij moste
döo / vp / vp / vårt omgengelse är i Himmelen / H. Erre
Jesu tagh mina siäl . Thet hafwer och varit thens
tröstrijka Lärarens och siälesöriarens Lucæ Pollio-
nis, i Breslaw / tröst / tā han skulle skilias ifrå therna
Werldenne / H. Erre / låt migh dörena vp / låt mig
ingå vthi thet ewiga lijfwet / Ja / nu / nu / går iagh i thet
ewiga lijfwet.

En merckefigh Historiam läse wij / om en from

Kyrckio-tienares sex åhrat Gåse/ hwilken på sine sotes
 sång/medh all solcks stoora förvndran/ hierteligen och
 skijteligen hade bidit: Och då han blef af sine moder til-
 frågat: Hwad han gjorde? swarade han: O kåre mor-
 kär/ Jagh wille gärna see Jesum. Kåre Son/sade
 modren/ Hwar wiltu see honom? swarade han: I Him-
 melen /i Himmelen/i thet ewiga lifwet: Modran frå-
 gade widare: När wil tu då komma titt? Strax/strax/
 sade Sonen. Nu rätt/Kåre barn/ säger modren med
 gråtande tårar/så är thet wål med tig! men /hwad haf-
 wer Jesus giordt för tigh/at tu tröstar tigh af honom?
 Pilten sträcker vth båda sina armar /och säger: Så/
 så hafwer han lidit döden för mina skul: och besalae
 sin anda Gudh then aldr högsse i hender: Och åfwen
 vnder sådana begga sina armars vthsträckande /är
 han saligh skilder vtu thetta ålende! Ach, mon then-
 na Pilten icke hafwa wål wandrat och reest vtu thetta
 mödosamma herberget: thet wij oss allom affhiertat
 måga önska.

Så skole wij oss wål besalla altiidh vti Gudh
 hand/men besynnerligen skole wij omgåås medh desse
 tanckar på wårt ytterste/ och altiid komma ihogh / thet
 wij sunge af en wår Kyrkiopsalm:

När iagh kommer i mörksens daal/
 I Satans kamp och dödzens qwaal/
 Och då min synn förswinner slätt/
 Min öron en meer höra rätt/
 Och då min tunga en tala må/

Mitt hierta i wårck brister ock så.
Når mitt förnuft ey meer förstår /
All menniskligh hielp mig ock vndgår :
Så kom H Erre Jesu E H Kiste blijdhy/
Och hielp migh i min sidsta tidhy /
För migh af thenna jemmerdaal/
Förforta dödzgens pijnna och awal.

Wij må sucka medhy them froma Biskopen Dionysio : O Domine Iesu Christe, ultimum verbum tuum in Cruce, sit ultimum verbum meum in hac Luce, Och fåre H Erre Jesu Christe/ Titt sidsta ord på korsens träå / wari mitt sidsta ord/ når iagh skal wandra werldennes wågh. O når wij så gbre/ så årewij ther wisse yppå / at wij wåli i döden insompne/ rooligen hwiilas / och på then ytterste dagen yppå til itt ewigt lifff.

Haff tack / aldrakåriste H Erre Jesu Christe / som icke allenast för oss arma syndare haswer lidit en bitter pijnna och dödh / utan ock så tröfeliggen oss til goda valedicerat denna Werlden: Hielp oss / fåre Herre / wij måge vthi wårt elende oss ther medhy hugswala / i wår mootgång oss / wid titt helga ord / hålla och tigh för alla tina wålgerningar tock samma wara / Tigh med tinom fåre Fader och then wårdiga Helge anda / wari åhra / tack och loff / af oss och allom tinom barn / nu

och i alla ewigheet / Amen /

Amen.

E N D E.

~~314. IX. 4.~~

Rv. Hartauskirjoja
Carstenius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0819

kp 12

var B

mf

X

